ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Квартирне питання

3,75 квадратного метра на людину

► СТОР. 12

Особистості

Депутатським «патроном» Галини Шегеди був Михайло Горбачов

► СТОР. 19

Діалог

Раз платіжка, два платіжка

► СТОР. 21

№ 32 (4782) ВІВТОРОК, 23 ЛЮТОГО 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Воїнам Збройних Сил, ветеранам, усім громадянам України

Сердечно поздоровляю вас із всенародним святом — Днем захисника Вітчизни.

За доброю традицією в цей день ми віддаємо данину пошани й поваги всім, хто на різних етапах історії захищав Вітчизну, боронив рідну землю, відстояв її честь, свободу і незалежність у двобої з фашизмом у роки Великої Вітчизняної війни, надійно охороняв мирну працю свого народу. З особливою теплотою і вдячністю віншуємо тих, хто сьогодні самовіддано й сумлінно виконує свій священний обов'язок з оборони Батьківщини, захисту її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності, підносить добре ім'я України своєю участю в міжнародних миротворчих операціях.

► СТОР. 2

Поляки чекають «Патріотів»

Міністерство оборони Польщі стверджує, що американські ракети «Патріот» можуть бути дисловані у цій країні вже у кінці березня на початку квітня. Таку заяву польське оборонне відомство зробило після того, як Сейм ратифікував угоду про базування американських військ (військовослужбовців і військової техніки) на території Республіки Польща.

ПРОДОВЖЕННЯ ЧИТАЙТЕ НА 9-Й СТОР.

Сьогодні — День захисника Вітчизни

Пора б повернутися до армії лицем, інакше за її спиною не сховатися

Історично цю дату, тоді як День Червоної Армії, почали відзначати з 1922 року. В 1999–му незалежна Україна, щоб не ламати традиції вшановувати в цей день сильну половину людства (адже строкову службу в армії тоді проходили практично всі чоловіки), оголосила 23 лютого Днем захисника Вітчизни. Сьогодні ми схиляємося перед подвигом ветеранів і спостерігаємо, як вибудовує свій захист українська держава. Пора б уже повернутися до армії обличчям, інакше в разі небезпеки ніколи не сховатися за її спиною. «Голос України» поздоровляє всіх причетних до захисту Вітчизни на різних фронтах нашого життя! І в сьогоднішньому номері хочемо розповісти про декого з них. Тих, чия служба батьківщині вже ввійшла в історію, і не тільки нашої країни, а й у світову...

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ ЧИТАЙТЕ НА 16-Й СТОРІНЦІ.

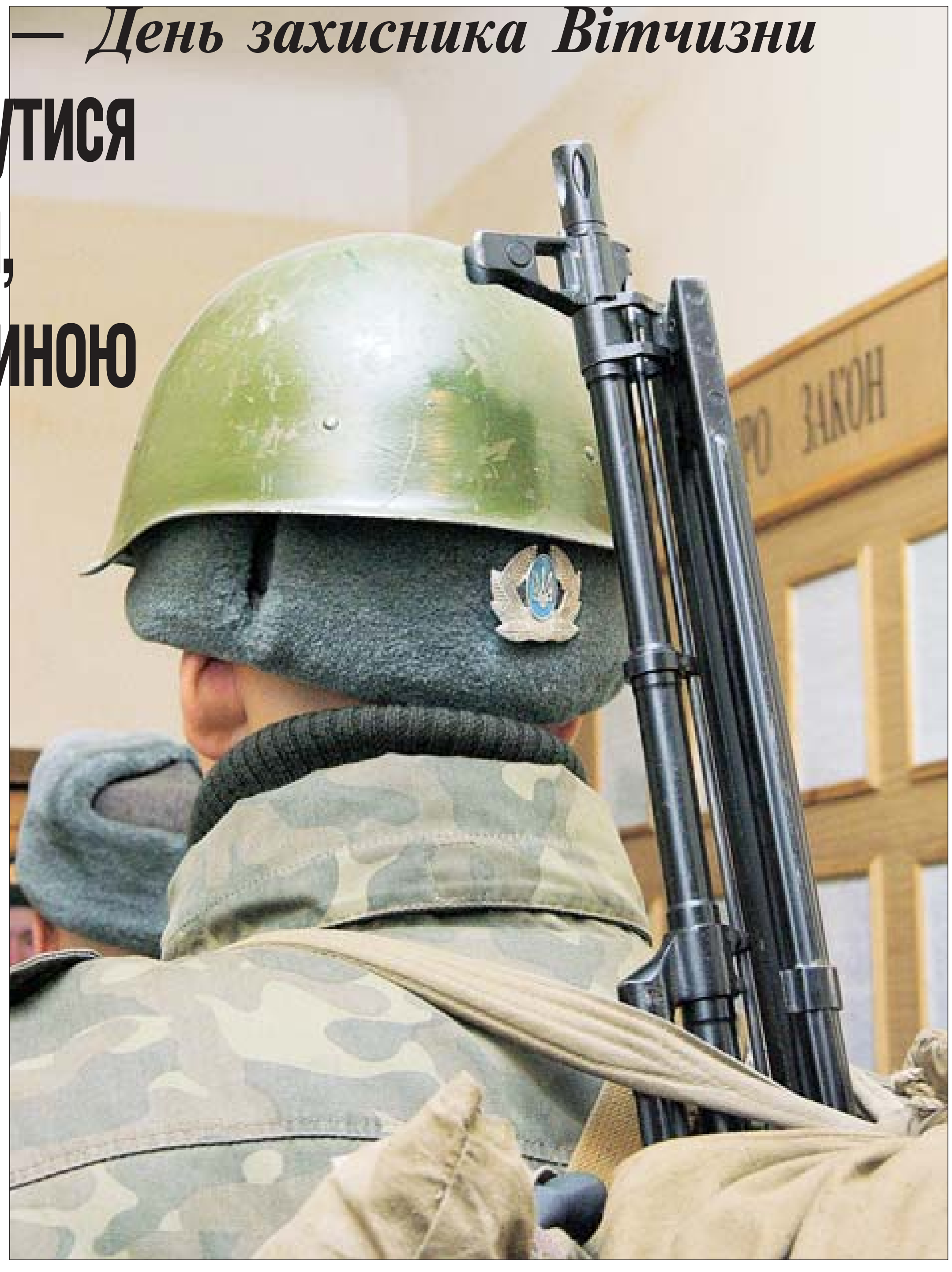

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

КОРОТКО

■ «Укртелеком» намагалися довести до штучного банкрутства, **заявив голова держадміністрації зв'язку Микола Гончар.**

■ 22 лютого через страйк пілотів, який триватиме до четверга, німецька авіакомпанія «Люфтганза» скасувала рейси із Києва до Франкфурта і Мюнхена.

■ Держкомісія України з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій розробила план дій із запобігання паводкам в 2010 році.

■ Прокуратура міста Києва опротестувала рішення Київради про продаж Володимирського і Житнього ринків.

ПОДІЇ

Процес деукраїнізації триває

Новообраний Президент країни ще не приступив до виконання своїх повноважень, а довкола його запланованих першочергових кроків уже точаться гострі суперечки. Як і очікувалося, одним із каменем спотикання стало мовне питання. Віктор Янукович і його політична сила не раз заявляли про наміри надати російській мові статусу другої державної. Не обійшлося без таких заяв і під час цієї передвиборної кампанії. На обіцянки нового глави держави, на кшталт «ми докладемо максимум зусиль, аби прийняти закон про російську мову як про другу державну», українські націоналісти відповідають погрозами про масові акції протесту.

► СТОР. 11

У столиці бурулька вбила жінку

У центрі Києва, неподалік площі Слави, бурулька, що впала з даху будинку, вбила жінку. **Як повідомляє «Українська правда»,** трагедія сталася в неділю близько 11.00. Жінка йшла повз будинок Національного транспортного університету, з даху якого й упала бурулька. Очевидці події повідомили, що жінка померла на місці. Вони зазначили, що вже близько обіду на даху цього будинку працювали люди, котрі відбивали залишки льоду. Як відомо, протягом тижня в столиці від падіння бурульок постраждали ще дві жінки, до того ж перший випадок стався в самому центрі Києва — на вулиці Хрещатик.

Херсон іде під воду

Поки синоптики та вчені лише прогнозують країні рекордну за десятиліття повінь, у Херсонській області велика вода вже стала причиною введення надзвичайної ситуації. Таке рішення було прийнято у зв'язку з масовими підтопленнями, викликаними інтенсивним таненням снігу: у регіоні підтоплено 5 тисяч садиб і 830 будинків, у тому числі в Херсоні 2 534 садиби, 800 підвалів і 135 будинків, в основному на Карантинному острові. В обласному центрі в районі Нафтогавані й Гідропарку вивозять сніг, що не розтанув, і відкачують воду. Практично цілодобово працюють три відкачувальні машини МНС і три мотопомпи. Укріплюють мішками з піском береги ріки Єрек.

В області працюють 19 одиниць техніки для відкачування води, 57 вертикальних і 10 горизонтальних дренажних систем, планується запустити ще 60.

Херсонське управління водно-меліоративного господарства подало в Кабмін заявку на одержання 8,5 мільйона гривень для ліквідації наслідків стихії, але відповіді немає досі, **повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 10-Й СТОР.

Я ВАМ ПИШУ...

Цивілізована норма — не для нас?

У кожній цивілізованій країні президентом стає той, хто набере більше 50 відсотків голосів. Такого результату жоден з наших кандидатів на виборах не продемонстрував, тому не може бути президентом України, бо йому не довіряють більше половини населення. Вважаю цілком логічним, що повинні відбутися нові вибори, але вже з іншими кандидатами, щоправда, для цього потрібно міняти закони... Хіба цього не розуміють у Верховній Раді?

Віктор ХОМЕНКО.

Носівка
Чернігівської області.

У Криму і Херсонській області залишаються підтопленими більш як 3,5 тисячі дворів

ПРИВІТАННЯ

Воїнам Збройних Сил, ветеранам, усім громадянам України

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У цей день ми схиляємо голови перед світлою пам'яттю всіх, хто на олтар служіння Вітчизни поклав найдорожче, що є в людини, — життя, хто обезсмертив себе у вічності заради щасливого майбутнього свого народу і своєї країни. Жертовний подвиг захисників Вітчизни — це найвеличніші сторінки нашої історії, які в усі часи будуть взірцевим прикладом прояву синівської любові до рідної землі, незмірно вивищуючись своїм подвигом над марнотою і дрібнотою оцінок політичних кон'юнктурників.

Українська держава робитиме все для увічнення пам'яті героїв, гарантування гідних умов життя ветеранам, для створення належних соціальних і правових умов воїнам мирного часу, підтримання на достойному рівні боєздатності й боєготовності Збройних Сил. Верховна Рада України вбачає в цьому свій найважливіший обов'язок.

Від усієї душі зичу всім вам миру, добра, благополуччя, успіхів у житті і ратній службі.

Нехай надихає вас на нові звершення в ім'я Вітчизни всенародна любов!

Володимир ЛИТВИН.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Увімкнути зелене світло для малого та середнього бізнесу

Комітет з питань промислової політики та підприємництва розглянув і затвердив план роботи комітету на поточну сесію. Народні депутати продовжать реформу, яка спрямована на підтримку малого та середнього бізнесу.

— Адже це не лише конкурентоспроможна економіка, а й створення внутрішнього ринку, — каже голова комітету Наталія Королевська. — У 2009 році було вжито заходів щодо підтримки окремих галузей промисловості. Вже у січні виробництво у промисловості зросло на 11,8, в сільському господарстві — більш як на 5 відсотків.

Тож на часі, переконана вона, проведення реформ, які на найближчі, посткризові, роки забезпечать розвиток внутрішнього ринку, підйом промисловості та малого і середнього бізнесу.

Одним із перших кроків, на думку Н. Королевської, має стати скорочення видів ліцензування. Нині в Україні ліцензуванню підлягають понад 80 видів діяльності.

Народні депутати сподіваються, що їм удасться змінити закон про підтримку малого та середнього бізнесу, з тим щоб модернізувати його відносини з владою. Комунікація між чиновниками та підприємцями має бути зведена до мінімуму, — впевнені вони. А мінімальна комунікація — це максимальний відхід від перевірок, ліцензування і дозволів.

«На 2010—2012 роки ми маємо дати повне зелене світло для малого та середнього бізнесу. Це одна з серйозних точок розвитку економіки в нашій країні і створення внутрішнього ринку», — наголосила Н. Королевська.

Олена РОМАШКІНА.

Володимир ЛИТВИН: «Головний доказ існування будь-якої коаліції — це її спроможність приймати рішення»

Коаліція — це інструмент, який потрібен для формування уряду і реалізації тих завдань, які стоять перед Кабінетом Міністрів та Верховною Радою України. Таку думку в інтерв'ю «5 каналу» висловив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин. Перевірити наявність коаліції, на думку глави парламенту, можна лише в процесі роботи, в результаті прийняття рішень.

За словами В. Литвина, протягом цієї сесії парламент розглянув 123 питання і спромігся прийняти лише 78 рішень, і жодне з цих рішень не було прийнято силами коаліції. Водночас було відхилено понад десять законопроектів, внесених до парламенту урядом. «Частогусто пропрем'єрська фракція не голосує за урядові законопроекти», — зазначив він.

На думку Голови Верховної Ради, головним доказом існування будь-якої парламентської коаліції є навіть не формальності, яких необхідно дотриматися при її створенні, а її спроможність приймати рішення. «Я відчуваю найбільший дискомфорт від того, що конче необхідні рішення не дістають належної підтримки в залі. Отже, будь-яка коаліція — це спроможність приймати рішення і нести відповідальність», — підкреслив він. «Мені прикро, що цю тему витягли як ключову і здійснюють навколо неї ритуальні танці замість того, щоб розглядати, скажімо, державний бюджет на 2010 рік», — додав В. Литвин.

«Якщо в парламенті не буде підтверджено існування раніше створеної коаліції, або не буде сформована нова коаліція, ми маємо бути свідомі того, що нас можуть очікувати дострокові вибори Верховної Ради України, — наголосив керівник українського парламенту. — Хоча я свою позицію неодноразово декларував: треба змінити закон про вибори народних депутатів, скасувавши систему закритих партійних списків. Люди мають обирати насамперед особистостей, а їхня партійність має бути на другому плані».

Прес-служба Голови Верховної Ради України.

Свято переросло в «чоловічий» день

До свята 23 лютого — Дня захисника Вітчизни — ставлення в українському суспільстві різне. Після здобуття незалежності цю дату було вилучено зі списку святкових днів і призначено власну дату віншування української армії — День Збройних Сил України, який вирішено відзначати 6 грудня, у день схвалення закону про вітчизняні Збройні Сили. У 2004-му 23 лютого було знову оголошено офіційним святом, щоправда, не вихідним днем. Водночас неофіційно воно переросло з суто військового свята в такий собі чоловічий день — і за традицією жінки вітають не лише чоловіків у погонах, а й усіх колег по роботі, хто колись служив чи й навіть не тримав в руках зброї. А представники сильної статі не цураються підняти келих шампанського чи чогось міцнішого за своє ж здоров'я. Як збираються українські жінки-політики поздоровляти своїх чоловіків та колег?

Катерина ВАЩУК, народний депутат України, Блок Литвина:

— Мій тато був фронтовиком, він служив багато років у радянській армії, пройшов дві війни — фінську і вітчизняну, всю ленінградську блокаду. Я не можу цього не знати і не пам'ятати. Мій син навчався у військовому училищі, був офіцером, щоправда, він служив у Росії, і коли розпався Союз, перестав служити і повернувся додому з різних причин, у тому числі й через неналежне ставлення до українських офіцерів. Але все-таки його мушу привітати. І рідний брат служив в армії, пам'ятає це свято, і його теж привітаю. Все, що пов'язане з пам'яттю людей, не можна стерти одним розчерком чи мазком. Засідання парламенту сьогодні немає, тож колег навряд чи вітатиму. Я їх вітатиму з українським святом. А рідних, хто мав стосунок до армії, привітаю. Сина і брата телефоном, чоловіка вдома. Ми не ставимо в культ якісь подарунки. Внуків не вітатиму, бо вони вже будуть воїнами нашої армії, тому їх це свято мало стосується.

Ксенія ЛЯПІНА, народний депутат України, Блок «Наша Україна — Народна самооборона»:

— Це, власне, свято тих, хто служив в радянській армії. Я з великою повагою ставлюся до цього свята, мій батько був ветераном Великої Вітчизняної війни, але його вже, на жаль, немає в живих і поздоровляти нікого. Сучасних чоловіків вітати не бачу сенсу, бо це свято пережило певну мімікрію й переросло в поздоровлення чоловіків, умовно кажучи, в «день чоловіків». Українська армія вже має інший професійний день, тому ставлення до свята 23 лютого подвійне: з одного боку, з великою повагою до ветеранів і тих, хто мав стосунок до Радянської армії, але це свято разом із ними поступово відходить.

Наталія ВІТРЕНКО, народний депутат України попередніх скликань, лідер Прогресивної соціалістичної партії:

— Це прекрасне свято, хоч би як намагалася нинішня влада скасувати і зробити день захисника Вітчизни в інший день. Тільки 6 грудня ніхто не пам'ятає, а 23 лютого пам'ятають всі. Це день Радянської армії і Військово-морського флоту. Тому насамперед поздоровляємо тих, хто відслужив. Але, враховуючи, що в суспільстві склалася традиція напередодні 8 Березня вітати всіх жінок, то 23 лютого вітаємо всіх чоловіків як потенційних захисників. Безумовно, я також вітатиму — зберемося нашим тісним колом і привітаємо тих чоловіків, які з нами працюють, бо це справді велике справжнє свято.

Юліана ШЕВЧУК.

Вибори до місцевих рад можуть відбутися 30 травня

Їх вимагатимуть місцеві еліти, нові політичні сили і, звичайно, суспільство

Через відсутність різних реформ виникла проблема проведення місцевих виборів. Про це вчора зазначили учасники засідання Українського клубу.

Вони переконані: проблема існує ще й тому, що відсутній закон про місцеву громаду і місцевий референдум, який провести неможливо. Бо рішення про його проведення ухвалює чинна влада. Також, за їхніми словами, очевидно: потрібно вносити поправки в закон про вибори до місцевих рад, де передбачити два тури виборів голів міст. Адже дії місцевих влад нинішньої зими продемонстрували безперспективність одного туру виборів.

Окрім того, через відсутність прозорого фінансування політичних сил немає сенсу проводити вибори до місцевих і районних рад за партійною системою. Є необхідність повернутися до мажоритарної. Учасники підкреслили, що всі ці реформи можливо провести тільки завдяки ухваленню нової Конституції. Роман Кухарук вважає: «Її не бачитимемо ще довго. Для ухвалення нового Основного Закону потрібні текст та політична воля і консенсус».

На його думку, вибори до місцевих рад все-таки відбудуться 30 травня. Їх вимагатимуть місцеві еліти, нові політичні сили і, звичайно, суспільство.

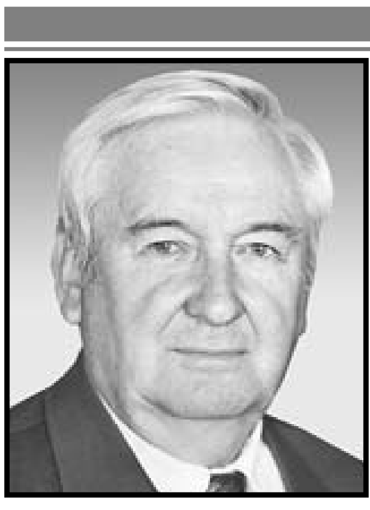
Ця ситуація змушуватиме місцеві громади вирішувати ці питання навіть неконституційним шляхом. Тим паче повноваження місцевих рад закінчуються наприкінці березня цього року. «Якщо 55 депутатів з різних фракцій звернуться з цього приводу до Конституційного Суду, то він змушений буде ухвалити певне рішення. Вважаю, що воно буде не політичне, а правове», — зазначив він.

Крім того, Роман Кухарук переконаний: бюджет потрібно формувати починаючи з місцевих громад.

У свою чергу Василь Остапчук зазначив, що сьогодні країна потребує не простo адміністративних реформ. Країна має пройти етап становлення сильної держави.

Сергій МЕЛЬНИК.
Фото Сергея КОВАЛЬЧУКА.

СПІВЧУТТЯ

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає про смерть після тяжкої хвороби на 81-му році життя народного депутата України першого, третього та четвертого скликань, доктора економічних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії наук України, колишнього багаторічного голови Ради з вивчення продуктивних сил України Національної академії наук України, кавалера двох орденів «Знак Пошани», ордена «За заслуги» III ступеня, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки

ДОРОГУНЦОВА Сергія Івановича

та висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

Пішла з життя чудова і чуйна людина, відомий політичний діяч, блискучий науковець, справжній патріот Української землі. Світла пам'ять про Сергія Івановича Дорогунцова назавжди збережеться в наших серцях.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН;
Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр ЛАВРИНОВИЧ;
заступник Голови Верховної Ради України Микола ТОМЕНКО;
керівник Апарату Верховної Ради України Валентин ЗАЙЧУК.

* * *

Депутатська фракція комуністів у Верховній Раді України з глибоким сумом сповіщає про смерть на 81-му році життя народного депутата України першого, третього та четвертого скликань, доктора економічних наук, члена-кореспондента Національної академії наук України

ДОРОГУНЦОВА Сергія Івановича

та висловлює глибоке співчуття його сім'ї, рідним та близьким.

Працівники Відділу з питань звернень громадян Апарату Верховної Ради України висловлюють глибоке співчуття колишньому завідувачу Відділу Питюку С.У. з приводу тяжкої і непоправної втрати — передчасної смерті **дружини Наталії Михайлівни.**

Пухом земля їй.

Бюджет потрібно формувати починаючи з місцевих громад

ФОТОФАКТ

Фото Андрія МОСІЄНКА (Укрінформ).

У Свято-Успенській Києво-Печерській лаврі митрополит Київський і всієї України Володимир благословив Віктора Януковича на президентство й подарував йому сучасну копію Пересопницького Євангелія та ікону Іверської Афонської Божої Матері.

Музичні центри дитсадкам — від депутатів міської ради

Нещодавно під час зустрічі заступника Голови Верховної Ради України Миколи Томенка з керівниками дошкільних закладів Полтави було презентовано диск «Слуханка» для українських малечі», який отримали усі дитсадки міста. Але тоді ж з'ясувалося, що в більшості дитсадків слухати «Слуханку» немає можливості через відсутність «прослуховуючих пристроїв». Народний депутат України Вадим Петренко пообіцяв придбати кілька музичних центрів за власні кошти, а міський голова Андрій Матковський звернувся з таким само проханням до депутатів міської ради.

Ініціативу було підтримано і нині в багатьох дитсадках діти уже з задоволенням слухають «Слуханку», співають і танцюють у «супроводі» новеньких музичних центрів. Ось і цими днями депутати міської ради Лариса Семеняга, Микола Ачкасов, Сергій Гершкович, Ігор Кужик та Михайло Юхименко завітали до ясел-садка №39 "Чайка", щоб урочисто передати музичні центри й дитсадкам №7, 26, 41, 42 та 44. Діти підготували для гостей святкову програму.

Міський голова Андрій Матковський зазначив: турбота депутатів (причому з різних фракцій) про дошкільні заклади є комплексною. Наприклад, у тому ж дитсадку №39 відремонтовано дах, замінено вікна сучасними склопакетами, що допомогло йому нормально перезимувати. Вручення музичних центрів — це внесок у патріотичне виховання малечі, яка відтепер ближче познайомиться зі скарбами народної творчості. Незабаром дитсадки отримають ще 10 музичних центрів.

Віталій **СКОБЕЛЬСЬКИЙ.**

Полтава.

У президентській кампанії поставлено судову крапку

У справі за позовом кандидата на пост Президента Юлії Тимошенко до Центрвиборчкому поставлено крапку. Зрозумівши, що перебіг судового розгляду не дасть бажаного результату, Ю. Тимошенко в суботу відкликала свій позов про визнання недійсними результатів виборів глави держави та про призначення повторного голосування.

Аргументуючи свою позицію, вона заявила, що суд, відмовившись долучити до справи докази, які свідчать про незаконне включення до Держреєстру виборців, у тому числі й померлих, фактично відмовився вивчати та досліджувати доказову базу, на якій грунтується позов, та звів до суто арифметичних функцій ЦВК зі встановлення результатів голосування без жодного підтвердження їх обгрунтованості.

Після п'ятигодинної наради колегія суддів ВАСУ винесла ухвалу про залишення без розгляду позову Ю. Тимошенко у зв'язку з тим, що позивач подав клопотання про його відкликання, а підстави для відмови у задоволенні цього клопотання законодавством не передбачені. Разом з тим в ухвалі суду окремо наголошується, що твердження позивача про доведеність її позовних вимог не відповідають дійсності, оскільки з цього приводу відсутні висновки суду, а встановлення обставин справи судом ще не завершено.

Також ВАСУ відкинув звинувачення позивача у «формальному підході суду до вирішення спору, який, на її думку, полягає у небажанні суду встановити об'єктивну істину в справі через незадоволення клопотань про витребування виборчої документації, допит свідків, які б могли підтвердити обставини, викладені в позові». В ухвалі наголошується, що, вирішуючи ці клопотання, ВАСУ виходив зі своєї компетенції, яка полягає лише у розгляді спорів стосовно рішень, дій або бездіяльності ЦВК про встановлення нею результатів виборів. А відмовляючи в долученні до справи як докази документів дільничних та окружних виборчих комісій, заяв та скарг про порушення під час виборів, суд керувався частиною першою статті 70 Кодексу адміністративного судочинства, за якою належними є лише докази, які містять інформацію стосовно предмета доказування. Тобто у даному разі предметом розгляду ВАСУ можуть бути тільки рішення, дії або бездіяльність ЦВК стосовно встановлення результатів виборів. На підставі цього суд лише задовольнив клопотання, які, зокрема, стосуються витребування документів ЦВК, у тому числі протоколу про встановлення результатів повторного голосування та окремих думок до протоколу, викладених п'ятьма членами ЦВК, офіційних даних про кількість виборців, які взяли участь у голосуванні за межами виборчих дільниць.

У цій ситуації крок Ю. Тимошенко з відкликання свого позову є цілком логічним, оскільки чи не вся його доказова база стосувалася дій чи бездіяльності з боку дільничних чи окружних виборчих комісій. А після того, як ВАСУ визнав ці докази такими, що не стосуються предмета позову, негативне для Ю. Тимошенко рішення суду залишалося питанням одного-двох днів. Спрогнозувавши такий розвиток подій, тепер уже екс-кандидат у Президенти вирішила в буквальному розумінні піти із суду, щоб мати можливість й надалі наполягати на фальсифікації виборів, адже за наявності «відмовного» рішення суду це виглядало б надто непереконливо. А відкликавши свій позов, Ю. Тимошенко змогла заявити, що «відбулась підробка голосування і підробка волевиявлення людей» та висловити переконання, що «для історії позов з усіма додатками залишиться у Вищому адміністративному суді України, і рано чи пізно чесна прокуратура, чесний суд дадуть оцінку тому, що Янукович не був обраний Президентом і що волевиявлення людей по суті справи підроблено».

Сергій **ЛАВРЕНЮК.**

Претенденти на прем'єрське крісло: шанси і нюанси

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Сергій Тігіпко, Арсеній Яценюк та Микола Азаров — головні претенденти на прем'єрське крісло. Про це сказав у неділю в інтерв'ю телеканалу «1+1» новообраний глава держави Віктор Янукович. Він підкреслив: «Хто з них виявиться сильнішим, навколо кого будуть готові об'єднатися депутати, передбачити не складно, але ми побачимо».

Тому спробуємо проаналізувати шанси претендентів на головне крісло у виконавчій владі країни. Тим паче у кожного з кандидатів є свої «плюси» і «мінуси».

Хочу бути реформатором

«Бронзовий» призер президентських перегонів Сергій Тігіпко після їх завершення не приховував, що хоче очолити Кабінет Міністрів. "Якщо Віктор Янукович запропонує бути прем'єром, то я не відмовлюсь», — сказав він в одному з інтерв'ю. І додав, що хоче не просто посісти крісло на вулиці Грушевського, а готовий провести непопулярні реформи. Бо, мовляв, країна втомилися від популізму, зокрема економічного. На його думку, потім громадяни зрозуміють і оцінять такі кроки.

Власне Сергій Тігіпко знає, про що говорить. У перший свій прихід у Кабмін Валерія Пустовойтенка він обіймав посаду віце-прем'єра з питань економічної реформи. Щоправда, в ті роки йшлося не так про реформи, як про наведення елементарного порядку: заборгованість у зарплатах і пенсіях, як і розмір золотовалютних запасів, на кінець 1999 року сягнула критичної межі. Можливо, саме тому тодішній Президент Леонід Кучма вибрав на посаду прем'єра тодішнього голову Нацбанку Віктора Ющенка, а не Сергія Тігіпка, який очолив Міністерство економіки.

Після парламентських виборів 2002 року Сергій Тігіпко став народним депутатом, а потім очолив головну скарбницю країни — Національний банк. Адже він мав значний досвід роботи у банківській сфері. Фактично з нуля був створений і досі успішно функціонує «Приватбанк». Згодом він створить ще одну успішну фінансову установу, яку з радістю викуплять іноземні інвестори. Але це сталося після президентських виборів 2004 року.

Головна проблема **Сергія ТІГІПКА** — відсутність власної політичної сили в парламенті. Так, він міг би, у разі підтримки Віктора Януковича, розраховувати на голоси народних обранців із фракції Партії регіонів. Окрім того, за нього проголосує частина депутатів, яких називають креатурою відомого дніпропетровського бізнесмена Ігоря Коломойського. З ним Сергій Тігіпко співпрацював тривалий час. Але... Майже всі вони входять до складу фракції «Наша Україна—Народна самооборона» і не мають, як люблять говорити нинішні ділові люди, контрольного пакета акцій. Адже «НУ—НС» давно має кілька груп впливу, зорієнтованих на різних політиків, різні політичні цінності.

З молодих та ранніх

Власне з цієї точки зору певну перевагу у змаганні за крісло прем'єра нібито отримує народний депутат Арсеній Яценюк. Адже він «чистокровний нашоукраїнець». Понад те, за інформацією, що з'явилася на деяких сайтах, у фракції розпочався збір підписів за його призначення Прем'єр-міністром. І в цьому криється небезпека для колишнього Голови Верховної Ради. Адже ініціатором цього став народний депутат Давид Жванія, до якого у «нашоукраїнців» неоднозначне ставлення.

Та й до самого Арсенія Петровича у колег по фракції також є чимало зауважень. І не тільки через його молодість. Нагадаю: лише влітку йому виповнилося 35 років. Зрозуміло, молодість — не вада. Але карколомна кар'єра претендента на прем'єрське крісло викликала не лише заздрість, а й запитання. У парламентських кулуарах за ним навіть закріпилося прізвисько «кіндер-сюрприз».

Ще б пак, маловідомий юрист і бізнесмен із Чернівців дуже швидко зробив кар'єру в столиці. За доволі короткий термін він став міністром економіки в уряді кримської автономії, був заступником голови Національного банку у період «помаранчевої революції». Після неї деякий час перебував у тіні. Потім став заступником голови Одеської облдержадміністрації. В уряді Юрія Єханурова очолював Міністерство економіки. А після парламентських виборів 2006 року і формування антикризової коаліції отримав посаду заступника глави секретаріату Президента (щоправда, злі язики стверджують, що міг стати і його керівником, але програв Віктору Балозі).

Однак уже невдовзі **Арсенія ЯЦЕНЮКА** Верховна Рада призначила на посаду міністра закордонних справ, на якій він перебував до позачергових парламентських виборів. Подейкують, на Банковій довго вагалися, кого підтримати на посаду Голови Верховної Ради після дочасних виборів. Нібито спершу жереб випав на В'ячеслава Кириленка. Одначе Віктор Ющенко, якого зуміли переконати Віктор Балога, зробив ставку на Арсенія Яценюка.

У вересні наступного року, коли розгорілася парламентська криза і фракція «Наша Україна—Народна самооборона» вийшла з коаліції на знак протесту проти переговорів БЮТ і Партії регіонів, він подав у відставку з посади глави парламенту.

Поки що важко спрогнозувати, що буде далі. Про цього молодого політика багато хто відгукується позитивно. Зокрема, колишній глава держави Леонід Кучма. У нього непогані стосунки і з регіоналами, зокрема з впливовим народним депутатом Рінатом Ахметовим. Ходять навіть чутки про їхні приятельські відносини. Тобто фракція Партії регіонів після підписання коаліційної угоди з «НУ—НС» могла б проголосувати за Арсенія Яценюка.

Але все впирається у позицію рідної фракції. І хоча Віктор Ющенко не вельми багато критикував його, а дехто з оглядачів говорить про те, що Арсенія Петровича у колі ще діючого глави держави вважали ймовірним наступником, це ще нічого не значить. Більш повна інформація з'явиться завтра. Адже Віктор Ющенко запросив фракцію «НУ—НС» на свій сьогоднішній день народження, на якому, дехто сподівається, і буде вироблена спільна позиція.

Водночас є ще одне запитання: чи не стануть на заваді молодому політику зайві амбіційність і честолюбство, які іноді заважають навіть нормальному спілкуванню з колегами по фракції?

Старий кінь борозни не псує

Це прислів'я найбільш пасує ще одному претенденту на прем'єрське крісло — керівникові виборчого штабу переможця нинішніх президентських перегонів Миколі Азарову. Великий його плюс — академічна освіта, тривала наукова діяльність, які допомогли йому виробити системний підхід до розв'язання тих проблем, з якими він стикався у своєму житті.

Микола Янович у великій політиці з'явився 1994 року. У Верховній Раді другого скликання він очолював парламентський Комітет з питань бюджету. Згодом створив, фактично з нуля, і тривалий час перебував на чолі Державної податкової адміністрації. А це означає, що добре знає фінансову систему країни і її стан. Тим більше що у складі двох урядів Віктора Януковича (2002—2004 та 2006—2007) обіймав посади першого віце-прем'єра і міністра фінансів. І справлявся з цими обов'язками чи не найкраще. Адже саме тоді золотовалютні запаси країни зросли настільки, що дозволяють поки що без потрясінь пережити не тільки фінансову кризу, а й бездумну популістську політику нинішнього складу Кабінету Міністрів.

За спиною Миколи Азарова — потужна політична сила: фракція Партії регіонів налічує в парламенті понад 170 народних обранців. За ним стоїть значний промисловий потенціал Сходу. Але...

Країна потребує структурних непопулярних реформ, зокрема і зміни пенсійного законодавства. Чи зможе Микола Янович піти на такі кроки? Запитання поки що без відповіді. Тим паче, багато хто пам'ятає термін «азаровщина», яким охрестила народний депутат Інна Богословська у 2003 році ставлення уряду до малого і середнього бізнесу.

З другого боку, для формування коаліції потрібні, як мінімум, підписи 226 народних обранців, хоча б з трьох фракцій. Відтак у когось із ймовірних коаліціянтів можуть виникнути претензії на прем'єрське крісло для своєї людини. А тому, не виключено, регіонали можуть ним і пожертвувати на користь справі. Та й сам **Микола АЗАРОВ** у п'ятницю в одному з телеефірів сказав: «У мене немає ніяких прем'єрських амбіцій. Навпаки, я готовий поступатися цим місцем будь-якому гідному кандидату».

А те, що він готовий до будь-якого розвитку подій, підтверджують вибори Голови Верховної Ради у 2006 році. Адже регіонали в останню хвилину прийняли рішення голосувати за Олександра Мороза, а не за нього, заради формування антикризової коаліції. І першим привітав свого конкурента на високу посаду Микола Азаров.

Замість післямови

Як бачимо, у кожного претендента є шанси очолити уряд. Відрізняються лише нюанси. Однак водночас не можна скидати з рахунку і появи «темної конячки», але з-поміж відомих політиків. Про це іншим разом, коли спробуємо спрогнозувати ситуацію щодо формування майбутньої коаліції. Тим паче що свого слова ще не сказав БЮТ, який хоче на середу скликати позачергове засідання Верховної Ради і навіть зібрав для цього 150 підписів народних депутатів...

Володимир **КОРОЛЮК.**

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Щоб захистити бездомних

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до Закону «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей».

Законопроектом (реєстр. №5487), поданим Кабінетом Міністрів, передбачається уточнити окремі терміни, змінити порядок роботи окремих закладів для бездомних осіб тощо, виклавши в новій редакції Закон «Про основи соціального захисту бездомних громадян та безпритульних дітей».

Як зазначив заступник міністра праці та соціальної політики України С. Бичков, представляючи проект на засіданні комітету, зокрема, пропонується внести істотні зміни до визначення поняття «бездомність». Згідно з проектом, «бездомність» — соціальне становище людини, зумовлене відсутністю у неї будь-якого житла, призначеного та придатного для проживання.

Представник уряду також повідомив, що з чинного закону пропонується виключити таку ознаку бездомності, як наявність чи відсутність реєстрації місця проживання, що узгоджується із Законом «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». Крім того, передбачається чітко визначити категорії громадян, яких варто вважати бездомними, — ті, хто проживає на вулиці, в парках, підвалах, під'їздах будинків, на горищах, в інших місцях, непризначених та непридатних для проживання, в тому числі житлових приміщеннях, що перебувають в аварійному стані, та ті, хто отримує послугу із тимчасового притулку в закладах для бездомних громадян та інших соціальних закладах і установах, що надають такий притулок.

За словами доповідача, пропонується визначити окремі групи населення, які мають підвищений ризик втрати житлового приміщення, тобто в будь-який час можуть опинитися на вулиці або звернутися за наданням притулку до закладів відповідного спрямування, це — діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа, мешканці гуртожитків, особи, які проживають в орендованих приміщеннях, у знайомих, родичів, друзів тощо, особи, які страждають на психічні розлади, мають залежність від психоактивних речовин.

Для врегулювання розбіжностей із Законом «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» передбачається внести зміни до визначення місця проживання або місця перебування бездомного громадянина, а саме: в тлумаченні цих понять зазначити проміжок часу: місце проживання або місце перебування бездомного громадянина — адміністративно-територіальна одиниця, на території якої особа проживає відповідно понад шість або менше шести місяців на рік.

Крім діючих закладів соціального захисту для бездомних громадян (будинок нічного перебування, центр реінтеграції, соціальний готель) законопроектом пропонується запровадити новий тип — центр комплексного обслуговування цієї категорії осіб, структурні або відокремлені підрозділи якого можуть надавати людям можливість отримати комплекс необхідних послуг.

Передбачається також встановлення відповідальності за порушення законодавства стосовно соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей тощо.

Висловивши низку зауважень до запропонованих змін, члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого, на їхню думку, сприятиме вдосконаленню системи надання соціальних послуг бездомним громадянам.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

Проблеми бюджету у 2010 році

Надворі — лютий 2010 року, усі бюджетники виживають «на голодному пайку» тимчасового розпису, не маючи найменших можливостей для розвитку своєї діяльності, і вже мало сподіваються на будь-які поліпшення до завершення першого кварталу.

Заручники політичної нестабільності

Справді, 2010 рік ознаменує себе в історії України не лише як рік чергових виборів Президента України, а і як рік, що почав свій відлік без затвердженого державного бюджету (вперше за останні десять років).

Звісно, бюджетний процес став заручником політичної нестабільності в державі й промовистим гаслом у передвиборній президентській кампанії. З часу подання у вересні минулого року законопроекту про державний бюджет на 2010 рік між Верховною Радою та урядом тривала гостра дискусія, насамперед щодо правової бази, макропоказників і соціальних параметрів цього документа. Як наслідок, Верховна Рада 20 листопада 2009 року ухвалила рішення про повернення цього законопроекту на доопрацювання до уряду для приведення його у відповідність з чинним законодавством. Проте, незважаючи на вимоги Конституції України, Кабінет Міністрів не визнав за необхідне виконувати це рішення і на даний час робота над доопрацюванням законопроекту про державний бюджет на 2010 рік практично не ведеться.

Верховна Рада на початку січня зробила спробу заслухати таке питання на своєму позачерговому засіданні, однак уряд не представив для розгляду доопрацьований законопроект про державний бюджет на 2010 рік, розмова виявилась безпредметною і завершилась лише низкою обопільних звинувачень політичних сил.

Але така ситуація не може тривати довго, оскільки в умовах продовження економічної кризи країна не може дозволити собі без фінансового плану реалізації державної політики зустрічати внутрішні та зовнішні виклики і загрози економічній безпеці України. **Проект державного бюджету на 2010 рік має бути поданий до Верховної Ради якнайшвидше, оскільки лише закон є правовою основою забезпечення бюджетного процесу.**

Обмежити дефіцит

Розглядаючи питання доопрацювання законопроекту, слід зауважити на необхідності врегулювання тих проблем, які сьогодні обговорюють у науковому і експертному середовищі.

По-перше, необхідно з врахуванням підсумків 2009 року уточнити прогноз макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2010 рік, що має бути основою для доопрацювання показників проекту державного бюджету. Нереальність макропоказників на 2010 рік визнають і в уряді, підтвердженням чому є надання у постанові Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 № 1414 «Про заходи щодо організації бюджетного процесу в 2010 році» доручення Мінекономіки уточнити прогноз макропоказників та на їх підставі Мінфіну підготувати доопрацьований законопроект про державний бюджет на 2010 рік (в якому зменшити доходи та видатки зведеного бюджету відповідно на 31,1 та 42,6 млрд. грн. проти врахованих у законопроекті).

По-друге, необхідно врахувати закон від 20 жовтня 2009 року № 1646-VI «Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати», яким збільшено розміри соціальних гарантій в середньому на 26—36 відсотків порівняно з передбаченими в законопроекті про державний бюджет на 2010 рік (за експертною оцінкою уряду, додаткові витрати бюджету становитимуть 71,3 млрд. грн.).

По-третє, реалізація Закону України «Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати» ще більше поглиблює критичний стан, пов'язаний із розбалансованістю Пенсійного фонду. В останні роки витрати цього фонду зростають значно більшими темпами, ніж його надходження, що потребує значних бюджетних ресурсів для покриття зростаючого дефіциту Пенсійного фонду та вишукання додаткових джерел його наповнення.

По-четверте, уряд за 2009 рік більш як у 1,6 разу збільшив державний борг країни, що вимагатиме додаткових коштів на його обслуговування та погашення у 2010-му та наступних роках. Тому в поточному році слід дотримуватися обережної боргової політики відносно ситуації минулого року шляхом обмеження дефіциту державного бюджету, виключення норм щодо права Кабінету Міністрів здійснювати понадпланові запозичення, обмеження обсягу надання державних гарантій.

По-п'яте, аналіз використання коштів стабілізаційного фонду в минулому році свідчить, що цей фонд не відповідає меті його створення та перетворився, по суті, на другий резервний фонд уряду для вирішення поточних «невідкладних» питань. У державному бюджеті на 2010 рік потрібно кардинально змінити своє ставлення до спрямування коштів стабілізаційного фонду, зробивши його додатковим засобом для забезпечення макроекономічної стабільності в Україні, насамперед у частині інвестиційно-інноваційного розвитку економіки.

Крім того, нерозв'язані економічні проблеми попереднього року потребують врегулювання сьогодні, щоб не допустити негативних наслідків. Зокрема, це стосується збалансування фінансового стану НАК «Нафтогаз України», повернення платникам податку невідшкодованих сум податку на додану вартість, погашення державою кредиторської заборгованості щодо виконаних робіт та наданих послуг за рахунок бюджетних коштів у 2009 році.

Одним з ключових та найбільш суперечливих положень законопроекту про державний бюджет на 2010 рік свого часу стали особливості формування взаємовідносин між державним бюджетом і бюджетами сіл, селищ, міст районного значення та зміни у складі й розподілі доходів і видатків місцевих бюджетів. Вони радикально відрізнялись від встановлених бюджетним законодавством, що, власне, і викликало неоднозначні оцінки та не знайшло підтримки у Верховній Раді. Тому серед нагальних проблем, які належить розв'язати під час доопрацювання законопроекту, на чільне місце має бути поставлено врегулювання питань, пов'язаних з формуванням місцевих бюджетів.

Основним з них є необхідність істотного збільшення ресурсу місцевим бюджетам для належного забезпечення видатків на виконання делегованих державою повноважень у галузях освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення та соціального захисту населення, культури тощо, що досягається шляхом уточнення розрахункових обсягів місцевих бюджетів за доходами, видатками та міжбюджетними трансфертами.

Потреба у додаткових коштах

Поряд з щорічними проблемами недостатнього забезпечення фінансовими ресурсами делегованих повноважень, потреба у додаткових коштах пов'язана, зокрема, з:

— прийняттям після подання законопроекту про державний бюджет на 2010 рік низки нормативно-правових актів (зокрема, встановлено надбавку за особливі умови роботи працівникам бібліотек у розмірі 50 відсотків посадового окладу, допомогу на оздоровлення під час щорічної відпустки у розмірі посадового окладу та матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань окремим працівникам комунальних бібліотек, надбавку в розмірі 20 відсотків посадового окладу вчителям, вихователям загальноосвітніх навчальних закладів, окремим педагогічним працівникам тощо);

— зростанням цін і тарифів на комунальні послуги та енергоносії для бюджетних установ (прогнозоване у законопроекті збільшення таких видатків місцевих бюджетів не покриває фактичного їх зростання у 2009 році);

— впливом наслідків кризових явищ (ліквідації підприємств, зменшення обсягів виробництва, переведення працюючих на скорочений робочий день (тиждень), вивільнення працюючих, скорочення фонду оплати праці тощо) на соціально-економічний розвиток кожного регіону;

— необхідністю погашення кредиторської заборгованості місцевих бюджетів, яка утворилася наприкінці 2009 року з вини Державного казначейства.

Доопрацювати і затвердити

Безумовно, це лише окремі штрихи з урегулювання питань місцевих бюджетів у межах чинного бюджетного законодавства. А за «рамками» бюджету 2010 року залишаються питання розширення доходної бази місцевих бюджетів, визначення оптимального розподілу податків і зборів між бюджетами, удосконалення видаткових повноважень органів місцевого самоврядування.

Важливо ще раз підкреслити, що на даний час вже не викликає сумнівів необхідність формування державного і місцевих бюджетів на чинному бюджетному, податковому та іншому законодавстві. Отже, необхідно переробити попередній законопроект про державний бюджет на 2010 рік, який базувався на новій редакції Бюджетного кодексу (вона так і не набрала чинності). **Сподіваюсь, що у Верховної Ради, Президента України та Кабінету Міністрів є усвідомлення нагальності продовження бюджетної реформи.** Тому за умов конструктивної співпраці цих органів державної влади своєчасне прийняття і набрання чинності змін до Бюджетного кодексу, спрямованих на вдосконалення бюджетного законодавства (у першу чергу щодо міжбюджетних відносин), буде реалізовано у державному та місцевих бюджетах на 2011 рік.

Підсумовуючи, слід наголосити, що перед урядом та парламентом стоїть непросте завдання — доопрацювати і затвердити реалістичний державний бюджет на 2010 рік шляхом концентрації обмежених бюджетних ресурсів на найбільш важливих пріоритетних напрямах, що неодмінно призведе до скорочення окремих витрат державного бюджету, прийняття інших непопулярних рішень. Водночас це дасть змогу закласти основи реформування різних сфер діяльності та сприяти відновленню і зростанню економіки, регіонального розвитку України.

Микола ДЕРКАЧ,
голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, член депутатської фракції «Блок Литвина».

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про відзначення 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України

ОФІЦІЙНО

21 вересня 2010 року виповнюється 75 років від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України, що за різноманітністю колекцій живих рослин, територією та рівнем наукових досліджень займає одне з провідних місць серед ботанічних садів Європи.

Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка Національної академії наук України є одним з найбільших ботанічних садів світу, в ньому проводяться наукові дослідження з проблем інтродукції та акліматизації рослин, дендрології та паркознавства, збереження генофонду рідкісних та зникаючих видів рослин, селекції та генетики квітниково-декоративних, плодових, овочевих та кормових культур, медичної ботаніки, біотехнології тропічних та субтропічних рослин, алелопатії (хімічної взаємодії) рослин та біоіндикації.

Враховуючи вагомий внесок Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України у розвиток біологічної науки та наукові досягнення в галузі охорони довкілля, створення бази для збереження генофонду рослин і всього біологічного різноманіття, а також беручи до уваги просвітницьку діяльність з питань екології та використання рослин, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відзначити на державному рівні 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

у місячний термін з дня прийняття цієї Постанови утворити організаційний комітет з підготовки та проведення заходів щодо відзначення на державному рівні 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України (далі — організаційний комітет);

у місячний термін після створення організаційного комітету розробити та затвердити план заходів, пов'язаних з відзначенням на державному рівні 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України;

передбачити при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2010 рік виділення коштів, необхідних для проведення заходів з відзначення 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України;

забезпечити проведення ремонту приміщень Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України та впорядкування прилеглої території;

забезпечити видання та введення в обіг в установленому порядку поштової марки і конверта, присвячених 75-річчю від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України.

3. Рекомендувати Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення у засобах масової інформації заходів, пов'язаних з відзначенням 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України, організувати тематичні теле- та радіопередачі, присвячені цій річниці.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 9 лютого 2010 року.
№ 1860-VI.

Гірка наука

САМОВРЯДУВАННЯ

Ще не встиг народ відійти від президентських виборів, як у повітрі запахло виборами до місцевих рад. Про їх наближення почали свідчити дедалі наполегливіші залицяння місцевих партійних діячів до виборців. Наразі ніхто не очікував, що парламент ухвалить постанову, якою скасує перегони 30 травня 2010 року. Тим часом у поштових скриньках тернополян з'явився звіт міського голови Романа Заставного. Кажуть, з міської казни на це витрачено понад 20 тисяч гривень.

Не звіт, а пісня

Читаючи його, мимоволі розчулишся: пощастило жити у Тернополі за каденції нинішнього голови. Більш як удвічі збільшився бюджет міста. На кожного мешканця припадає понад тисячу гривень бюджетних коштів. А як не радіти фразі, що «Тернопіль повністю виконує свою роль обласного центру та є своєрідним локомотивом у всіх позитивних зрушеннях»? Хоч і не зрозуміло, що автор хотів цим сказати, а серцю мило: як не як — локомотив. Тим, що не було перебоїв із забезпеченням води і тепла, також маємо завдячувати керманичу міста. А ще, з'ясовується, Тернопіль — єдине місто, де «вирішується питання цивілізованого поводження з бездомними собаками та створення відповідного притулку і центру стерилізації». Якби не бачила щодня, скільки бездомних собак цілими зграями гасає вулицями, якби не страждали від їх укусів мешканці, то можна було б повірити. В центральній частині міста, судячи із звіту, замінено майже всю бруківку. Про всю не скажу, але те, що на Театральному (центральному) майдані міста минулого літа двічі ламала каблуки, — факт. І нині майдан у вибоїнах.

Про наболілу для тернополян проблему з вивезення побутових відходів сказано скромно. Ліквідовано 9 стихійних сміттєзвалищ (скільки нових виросло у межах міста — ні слова), обсаджено по периметру деревами і кущами Малашовецьке сміттєзвалище, налагоджено роздільне збирання сміття. Щодо останнього, то, як зазначено у звіті, «Тернопіль єдиний, хто в цьому напрямі за такий короткий строк зробив так багато». Одне слово, що не позиція, то ексклюзив. А ось у тому, що місто переживає сміттєву блокаду, винні «мешканці навколишніх сіл, підбурені політиканами». Але нічого. Головне, що «готуємося приступити до робіт з облаштування нового полігона». І жодного слова про те, що вже не лише мешканці Малашовець, куди возили сміття, а й Миролюбівки, куди мали його возити, запротестували щодо такого сусідства. Причиною цьому не так політиканство (хоч і воно має місце), як елементарне недотримання слова міською владою. Пообіцяли складувати відходи у поліетиленових мішках, а вивезли в поле поблизу села кілька машин сміття насипом ще до того, як почалося будівництво полігона. Звісно, це обурило людей.

«Керівництво міської ради втратило довіру громад Тернопільської області», — констатував голова облдержадміністрації Юрій Чижмарь. А міський голова Роман Заставний, у свою чергу, каже, що знаходить більше розуміння проблеми із сміттям у сусідніх областях, ніж у своїй. За шість місяців туди вивезено майже 140 тисяч кубометрів відходів. Хоч чим тут хвалитися: що бюджетні кошти на вітер летять?

«Ми перші в Україні вийшли з епідемії грипу», — зазначається у звіті. І жодним словом про те, що першими увійшли в неї. Що за ці роки не збудовано більш-менш значущого соціального об'єкта чи підприємства, мізерні іноземні інвестиції. А те, що землю у Тернополі розпродували наліво і направо, стало предметом обговорення у парламенті.

Звичайно, було б неправильно все бачити у темних тонах. Заслугою влади можна вважати те, що ще задовго до урядової програми, яка стартує цього року, місто взяло на себе половину витрат за житлово-комунальні послуги сімей, які опинились у складних фінансових та життєвих обставинах, що оновили дитячі майданчики, у школах встановили фільтри багатоступеневого очищення води... Напередодні виборів влада обіцяє оприлюднити генеральний план забудови Тернополя на найближчі 20 років, що буде значним досягненням, зважаючи на те, що він останні роки забудовувався хаотично. Кілька років тривають дискусії щодо статуту територіальної громади (Тернопіль — один із чотирьох обласних центрів, який ще не має так званої місцевої конституції). Судячи з усього, його навряд чи приймуть до кінця каденції місцевої влади.

> **Виборці хочуть обирати не котів у партійних мішках, а конкретних людей. Вони втомилися від безладу, від того, що не можуть вплинути на владу.**

«Небо і земля»

> «Керівництво міської ради втратило довіру громад Тернопільської області», — констатував голова облдержадміністрації Юрій Чижмарь.

Роман Заставний волів за краще вкинути звіт про свою роботу до кожної скриньки, ніж безпосередньо зустрітися з виборцями у трудових колективах чи палаці культури. Його попередники, до речі, це робили. І хоч виходили з таких зустрічей з буряковими обличчями, але критика була стимулом для поліпшення роботи. Міський голова обрав, так би мовити, безконтактне спілкування. Задля справедливості слід сказати, що не меншу відповідальність за стан справ у місті мали б нести депутати. Дарма... Вони ще більше віддалені від виборця, ніж міський голова.

Розмовляю з багаторічним депутатом міської ради (одинадцять скликань — це, мабуть, рекорд в Україні) Орестом Скочним. Багато разів він обирався за мажоритарним принципом, до нього й досі за звичкою звертаються виборці з колишнього округу. Орест Маркович вважає пропорційну систему виборів згубною для місцевого самоврядування.

— Нині ніхто не займається конкретними проблемами людей: ремонтом покрівель, під'їзними дорогами, благоустроєм дворів, освітленням, — каже він. — Інженерні мережі вкрай зношені, але питання комунальної сфери на сесії практично не виносяться. **Представники фракцій лише сваряться між собою, в основному з політичних та лобістських мотивів. Депутатів з досвідом роботи одиниці.** На наші запити чиновники практично не реагують. Я завжди вважав, що депутат має бути мешканцем свого округу, ходити тими ж вулицями, що його виборці, знати їхні проблеми. Якщо він працював абияк, вдруге не оберуть. Пропорційна і мажоритарна системи — то небо і земля. Жодної відповідальності перед виборцем. Програми написали, і ніхто до них не заглядав з часу виборів.

Два роки порожніх балачок

Перший заступник міського голови Петро Гринчишин також вважає нинішню систему місцевого самоврядування недосконалою. На його думку, маємо колективну безвідповідальність.

— Два роки минуло у порожніх балачках, взаємному поборюванні, політичних ревнощах... Це було жахіття. Лише тепер вийшли на більш-менш конструктивну співпрацю з депутатським корпусом, але скільки часу згаяно. Люди ж апелюють до того, хто владу уособлює, — до міського голови. На жаль, система противаг побудована так, що він не має всіх повноважень приймати ті чи інші рішення. Колись я дивився на владу з великою повагою, а коли побував тут, то зрозумів, що вона в багатьох випадках безсила, хвалькувата і боягузлива. Я за те, щоб була жорстка вертикаль зверху донизу і така само відповідальність. Забагато прав місцевому самоврядуванню може згубити державу, ми швидко подільмося на удільні князівства. Щодо виборів до місцевих рад, то вони мають бути 50 на 50: половину депутатів — за партійними (обов'язково відкритими!) списками, половину — за мажоритарними округами.

Натомість начальник відділу звернень і контролю документообігу міськради Петро Тимочко вважає, що система виборів за партійним принципом себе виправдала, оскільки є з кого спитати. Але списки, звісно, слід відкривати, хай люди обирають найдостойніших. Депутати нині обмежені у своїх діях. Єдина перевага, що депутатські звернення розглядаються протягом десяти днів, а громадян — протягом тридцяти.

Його думку поділяє і голова громадської організації «Спілка власників землі» Лариса Римар. «Не слід відмовлятися від політичної структуризації суспільства, тобто виборів за партійними списками, — каже вона. — Партія набуде нового звучання, якщо її члени по-справжньому працюватимуть на інтереси виборця. Але для цього списки мають бути відкритими. Слід посилити вимоги до програм, які нині дуже загальні. Якось ми проаналізували виконання виборчих програм партій на місцевому рівні й були шоковані: їх реалізовано лише на відсоток. І ще важливий момент: від виборів до виборів депутатам живеться спокійно: немає механізму їх відкликання. Закон про статус депутата місцевих рад не стикується з іншим виборчим законодавством. Громадські організації також могли б брати активну участь у формуванні блоків, а партії розширювали б свою базу. Деякі громадські організації не менш авторитетні, ніж партії».

За результатами міні-опитування серед читачів «Голосу України» про те, «яким має бути виборче законодавство стосовно органів місцевого самоврядування?», більшість респондентів зійшлася на тому, що варто повернути мажоритарну систему. Принаймні виборці хочуть обирати не котів у партійних мішках, а конкретних людей. Вони втомилися від безладу, від того, що не можуть вплинути на владу. Але чи тільки ті, кого ми винесли на владний олімп, винні в цьому? Час і нам ставати громадянським суспільством, а не лише нарікати на всіх і вся. «Вони ж не з Марсу прилетіли, — сказала одна з респонденток. — Ми самі дозволили безцеремонно поводитись із собою».

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Верховна Рада України розглянула минулого року майже на чверть більше звернень, заяв і скарг громадян, ніж 2008 року

Упродовж 2009 року до Верховної Ради України надійшло понад 101,5 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян з усіх регіонів України, що на 18,9 тис. (23%) більше, ніж у 2008 році. Про це повідомили у Відділі з питань звернень громадян Апарату Верховної Ради України.

До керівництва парламенту звернулися за звітний період понад 2750 громадян, з них 2192 — до Голови Верховної Ради України Володимира Литвина.

Парламентськими комітетами та Спеціальною контрольною комісією Верховної Ради України з питань приватизації розглянуто 22,8 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян, що майже на 5 тисяч звернень більше, ніж минулого року. Депутатськими фракціями у Верховній Раді України опрацьовано понад 9 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян.

Структурними підрозділами Апарату Верховної Ради України розглянуто майже 70 тис. пропозицій, заяв і скарг.

На особистому прийомі у парламенті побували минулого року 7,4 тис. відвідувачів, що на 2,7 тис. осіб (58%) більше, ніж у 2008 році.

У приймальні Верховної Ради України за звітний період працівниками Відділу з питань звернень громадян прийнято 4759 відвідувачів. Порівняно з 2008 роком більш ніж удвоє зросла кількість звернень на особистому прийомі від мешканців м. Києва — з 1478 до 3633.

Протягом 2009 року у зверненнях громадян до Верховної Ради України було порушено 103,6 тис. питань. Як і в 2008 році, у тематичній структурі звернень до парламенту переважали питання забезпечення дотримання законності та охорони правопорядку, реалізації прав і свобод громадян (35,6%), соціального захисту (15,1%), фінансової, податкової та митної політики (10,6%), житлової політики (5,0%), діяльності Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України (4,6%), комунального господарства (4,1%), праці і заробітної плати (3,4%), аграрної політики і земельних відносин (3,1%).

П'ятий рік поспіль найбільше надходить листів, у яких порушуються питання забезпечення законності та охорони правопорядку, конституційних прав і свобод громадян. Минулого року їх надійшло майже 37 тисяч (у 2008 році — 31 тисяча). Серед зазначених питань основне місце займають скарги дописувачів на стан українського правосуддя, незадовільну роботу органів прокуратури, міліції та ДАІ. У скаргах громадяни висловлюють невдоволення рівнем фаховості окремих суддів, звинувачують їх у хабарництві та корупції, вказують на низькі моральні якості, тяганину в суді, зловживання владою і службовим становищем працівників прокуратури усіх рівнів під час здійснення нагляду за додержанням і правильним застосуванням законів органами дізнання. Крім цього, вказується на порушення вимог кримінально-процесуального законодавства у процесі дізнання і досудового слідства, тяганину зі слідством, незаконні методи ведення слідчих дій тощо.

Упродовж минулого року збільшилася кількість звернень з питань соціального спрямування — з 13066 у 2008 році до 15696 у 2009 році. Аналіз листів свідчить про те, що сьогодні питання підвищення розміру пенсійного забезпечення є найактуальнішим для більшості громадян похилого віку. Крім того, пенсіонери наголошують на існуванні нерозв'язаних проблем з виплатою надбавки до пенсії або щомісячної соціальної допомоги дітям війни, на зрівнялівці та диспропорції у пенсійному забезпеченні наукових працівників тощо.

Минулого року зберіглася тенденція до збільшення кількості звернень з питань фінансової, податкової та митної політики (з 9127 у 2008 році до 11005 у 2009 році). Переважно це сталося за рахунок збільшення числа пропозицій і заяв віруючих громадян стосовно проекту нового Податкового кодексу України та законопроекту «Про національний демографічний регістр», якими не передбачені права віруючих відмовлятися від ідентифікаційних номерів та не бути включеними до електронної бази даних.

Протягом 2009 року на адресу Верховної Ради України надійшло 5207 заяв і скарг з питань житлової політики, що на 676 звернень більше, ніж минулого року. Майже кожне друге таке звернення містить прохання про надання житла особам, які мають право на його одержання, кожне четверте — про порушення житлового законодавства, норм забудови та реконструкції житла.

За звітний період до парламенту надійшло 4299 звернень з питань комунального господарства (вдвоє більше, ніж у 2008 році). Найчастіше дописувачами порушувалися питання щодо формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд, прибудинкових територій, експлуатації, утримання, ремонту житлового фонду та комунальних мереж, газифікації, забезпечення паливом.

Упродовж 2009 року до парламенту надійшло 3566 звернень з питань праці, що на 743 більше, ніж минулого року. Більшість з них — скарги на низький розмір оплати праці, невиплату заборгованості із заробітної плати, порушення норм чинного законодавства під час звільнення з роботи та недотримання роботодавцем законодавства про працю.

За минулий рік у 1,5 разу (з 2367 звернень у 2008 році до 3231 у 2009 році) збільшилася кількість листів з питань аграрної політики і земельних відносин. Більшість листів стосується порушення окремими посадовими особами місцевої влади та органів місцевого самоврядування права громадян володіти, користуватися і розпоряджатися земельними ділянками.

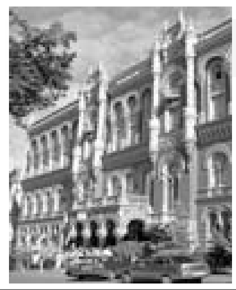
Значна кількість пропозицій, заяв і скарг громадян, що надійшли протягом минулого року до парламенту, стосувалися питань охорони здоров'я — 3,1 тис., діяльності об'єднань громадян, релігії та міжконфесійних відносин — 2,2 тис., економічної, цінової, інвестиційної, зовнішньоекономічної, регіональної політики та будівництва, підприємництва — 1,9 тис., діяльності органів місцевого самоврядування — 1,9 тис., освіти, науки, науково-технічної, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності — 1,6 тис., державного будівництва та адміністративно-територіального устрою — 1,5 тис. звернень тощо.

Аналіз отриманих заяв і скарг свідчить про те, що вони, здебільшого, надійшли від пенсіонерів — 29,6 тис., підприємців — 2,5 тис., осіб, які позбавлені волі — 1,5 тис., безробітних — 1041, служителів релігійних організацій — 903 тощо. По захист і допомогу до вищого органу законодавчої влади зверталися переважно соціально незахищені категорії громадян: інваліди, ветерани війни та праці, багатодітні сім'ї, одинокі матері.

Усі звернення громадян до Верховної Ради України розглядалися згідно з чинним законодавством, а ті, які не стосувалися її повноважень, надсилалися для вирішення порушених у них питань до органів влади та органів місцевого самоврядування, прокуратури, суду. Звернення, що містили пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, вивчалися в комітетах Верховної Ради України. Аналітичні матеріали і узагальнення доповідалися керівництву Верховної Ради України, передавалися у парламентські комітети, депутатські фракції та народним депутатам України для використання в законотворчій роботі.

За результатами аналізу, наданими секретаріатами депутатських фракцій у Верховній Раді України, упродовж 2009 року до народних депутатів України шостого скликання, їхніх помічників-консультантів звернулися 454,7 тис. виборців, що на 118,3 тис. більше, ніж у 2008 році. Всього розглянуто 187,2 тис. письмових звернень, проведено 34,8 тис. особистих прийомів та 97,4 тис. зустрічей з виборцями.

Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України.

Згідно з ухваленими у першому читанні змінами до закону про статус ветеранів війни першочергово забезпечуватимуть автомобілями осіб, які мають особливі заслуги перед Вітчизною, зокрема, інвалідів війни, що брали участь у бойових діях під час Великої Вітчизняної та війни з Японією

НБУ затвердив новий порядок рефінансування та кредитування українських банків з метою стимулювання кредитування економіки

Деклараційне і конституційне право українського народу — стратегія в європейський розвиток

Під такою назвою була подана стаття Олександра Коцюби в «Голос України». Редакція газети 15 січня нинішнього року опублікувала її першу частину під заголовком *«Забуття Декларації — хибний неєвропейський шлях до світового конституційного розвитку»*, в якій поставлено три запитання: **1.** *Чому і з якою метою Декларація про державний суверенітет України офіційно не покладена в основу чинної Конституції України?* **2.** *Чи не є така політика суперечністю в європейському і світовому конституційних процесах, коли декларації США і Франції лягли в основу конституцій цих країн, а Всезагальна декларація ООН прав людини й визнані декларації стали основою проекту Європейської Конституції та Лісабонського конституційного договору 2008 року?* **3.** *Нехтування Декларацією породило нехтування законів і розгул корупції, а до чого призведе її повне знищення?*

Частина друга

Європейська стратегія в єдності деклараційного і конституційного права

Аналіз матеріалів та вивчення послідовності дій ООН, Ради Європи і Європейського Союзу стосовно формування основних документів, роботи над реалізацією Всезагальної декларації прав людини 1948 року показали, що це надзвичайно складний процес. Його звершення після Всезагальної декларації можна окреслити етапами становлення названих європейських інституцій, Європейською конвенцією про права людини, Європейською соціальною хартією і чи не головним демократичним надбанням — Конституцією для Європи та іншими конституційного характеру документами. У результаті ми дійшли висновку, що основна тенденція 50-річної діяльності світової та європейської спільноти над зближенням співробітництва народів і забезпеченням захисту прав та свобод людини зводиться до єдності дій в поєднанні деклараційного і конституційного права. Для України ця тенденція і розвиток співпраці також мають визначальний характер.

Єдність деклараційних і конституційних відносин. В історичному житті України було зроблено неодноразові започаткування у спробах реалізувати свої деклараційні та конституційні права. Про це свідчать результати правового обґрунтування Декларації директорії УНР, оприлюдненої 26 грудня 1918 року як програмного документа *конституційного* характеру, який проголошувався лише від імені Директорії та Українського національного союзу.

Ми думаємо, що представники юридичної науки зробили вдале започаткування наукового пізнання взаємозв'язку між деклараційним та конституційним правом в українських умовах розвитку правової системи. Науковці О. Міцюк, М. Стахов, О. Мироненко опублікували праці, які розкривають певні особливості єдності деклараційного і конституційного права. Заслуговує на увагу з позиції деклараційного права наукова думка О. Мироненка у праці «Груднева (1918 р.) декларація Директорії» (У книжці «Українське державотворення: не витребуваний потенціал». К. 1997).

Очевидним прикладом нехтування деклараційним правом був СРСР, який тривалий час через пріоритет політичної ідеології не визнавав та юридично не виконував деклараційного права людини на безпечне життя, гарантовану конституцією свободу, гідні людини умови життя, судовий захист прав і свобод та інші деклараційні права, які проголошені Всезагальною декларацією ООН прав людини після Другої світової війни, 10 грудня 1948 року. Протилежною була позиція США як країни, що юридично визнала названу й інші декларації та виконувала їх приписи.

Ось чому є найбільш типовим у цьому аспекті політичне та правове протистояння в діяльності СРСР та США стосовно деклараційного права. Зокрема, чи не є парадоксальним явищем ситуація, коли СРСР — головний переможець фашизму в Другій світовій війні, народ якого зазнав найбільших втрат та відчув нечувані масштаби порушень прав людини, тривалий час з політичних мотивів не визнавав Всезагальної декларації прав людини, замовчував або давав її нормам і положенням негативні політичні оцінки як і всьому міжнародному документові в цілому.

Тому за перших демократичних випробувань стався розпад СРСР. І навпаки, у США політично та юридично здійснювалося в основному дотримання норм і положень Всезагальної декларації прав людини, посилювалися позиції країни на міжнародному і національному рівнях і вона зберегла свій статус за цим основним критерієм деклараційного права й не втратила правової довіри людей і позитивно вирішувала на цій основі й інші питання співробітництва між народами.

Ми вважаємо, що деклараційне право є значною юридичною й конституційною засадою як для національного, так і міжнародного права та надає якісно нову правосвідомість людям, народам, їх суспільствам і державам, усьому людству загалом та забезпечує суспільну стабілізацію, перспективний розвиток якісно нових договірних відносин на базі деклараційного права, що забезпечує належні взаємовигідні та ефективні міжнародні деклараційні відносини і співпрацю. Саме тому Європа і світ отримали новий міжнародний приклад, який викристалізувався на ґрунті співвідношення політики і пріоритетів деклараційного права в період роботи над проектом Європейської Конституції.

Співвідношення декларацій і конвенцій. У деклараційному праві знаходять своє важливе місце і норми та положення міжнародних конвенцій як процесуальної форми і способів реалізації норм декларацій у договірній формі. Поняття «конвенція» має, як і декларація, латинське походження і буквально означає convention — угоду, договір (Словник іншомовних слів. К. 1974. — С. 348), які отримали широке визнання в національних та міжнародному законодавствах.

За нашим переконанням, деклараційне право отримало у формі конвенцій ефективну процесуально конкретизовану договірну систему реалізації норм і положень декларацій в європейських та інших країнах. Тому в міжнародній практиці дедалі більше привертають увагу ті положення і норми декларацій, в яких за допомогою конвенцій відбулася ефективна договірна реалізація деклараційних норм про право на життя, захист честі та гідності людини, права на гідні людини умови життя, право на правосуддя й виконання судових рішень та інше, які набули міжнародного характеру.

Таким є історичний етап реалізації деклараційного права в договірній (конвенційній) формі цивілізованого міжнародного масштабу волевиявлення народів, якого не знала історія людства. Історично жодна з імперій світу чи Європи не мала у своїй основі такого масштабу добровільного виявлення волі народів про створення особливого етапу деклараційної договірної співдружності народів, їхніх суспільств і держав у питаннях забезпечення прав і свобод людини та громадянина й солідарного вирішення інших питань у розвитку народів.

Тобто осмислення такої взаємодії системи: деклараційне право — конвенційна форма реалізації — конституційне право має завершуватися визначенням рівноправності статусу всіх учасників національних і міжнародних відносин. Конституційна стабільність взаємовідносин та деклараційне і конвенційне співробітництво забезпечать людству мир та узгоджену позитивну взаємодію. Україна активно розпочала цей процес, але отримала політичні негативи їх здійснення і тепер слово за волею народу.

Приклади перспективності співробітництва народів очевидні: якщо з часів політично ворожого протистояння капіталістичної та соціалістичної ідеологій політичні принципи були полярно протилежними, то *правова співпраця на основі верховенства права* з виходом на декларації, конвенції й формування конституційних документів міжнародного рівня з механізмами регулювання відносин не тільки між державами, а й людьми у формі здійснюваного правосуддя *Європейського Суду з прав людини* призведе до зближення й нівелювання правових систем, до співробітництва та юридичної взаємодії в найрізноманітніших галузях національних та міжнародних відносин між людьми.

На підставі проведеного дослідження про правову природу та роль і юридичне значення декларацій в розвитку конституційних відносин та реалізації принципу верховенства права є аргументовані підстави зробити такі методологічні висновки:

1) декларація, яка заявлена або проголошена суб'єктом деклараційних відносин в межах її компетенції, породжує суттєві правові наслідки;

2) декларація, якій суспільство, держава або їх компетентна структура згідно з верховенством права надала значення конституційної основи чи законодавчого акта, набуває юридичної сили і є обов'язковою для виконання;

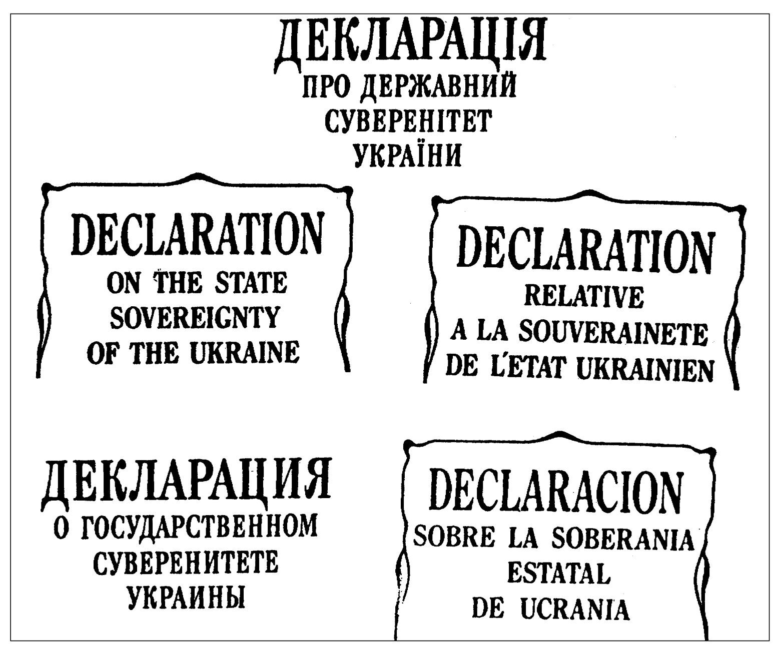
3) норми та положення декларації, які її учасниками демократично сформовані у конвенцію для вирішення спеціалізованих питань, набувають обов'язкової юридичної сили і виконуються згідно з умовами конвенції;

4) декларації та основані на них конвенції є відкритими демократичними способами правового співробітництва суспільств і держав на підставі їх вільного визнання;

5) учасники декларації та конвенції на демократичних засадах утворюють необхідні спільні структури міжнародного значення для забезпечення гарантій прав і свобод учасників та умов виконання;

6) учасники декларації та конвенції мають право демократично створювати органи правосуддя та відповідну систему виконання їх рішень.

Статус Декларації про державний суверенітет України.

Правові ознаки національного і міжнародного значення Декларації про державний суверенітет України з достатньою змістовною повнотою властиві цьому історичному для народу і країни документу. Він відображає абсолютну волю народу України, Декларація прийнята на основі суверенних прав народу на незалежність і суверенітет держави згідно з нормами міжнародного права, схвалена на народних референдумах, і лише недолуга політика майже двох десятиліть стоїть на її перешкоді.

Що ж до юридичних обґрунтувань ситуації, то варто повторити, що Україна як одна із засновників ООН, визнала й ратифікувала Всезагальну декларацію прав людини, в установленому правовому порядку приєдналась до Європейської конвенції захисту прав і свобод людини, визнала принцип верховенства права, пріоритет міжнародного права над національним законодавством, є членом Ради Європи та інших міжнародних організацій тощо. У цих умовах виборцям необхідно зробити свій висновок з цих подій і замислитися, чому в суспільстві віднайшлися політичні сили, які будь-якими способами гальмують деклараційний і конституційний розвиток України.

На мою думку, причина більш ніж очевидна. У Декларації визначено і проголошено систему здійснення народовладдя як права народу на владу в якості єдиного джерела державної влади, утверджено республіканську форму правління, єдність нації і території, затверджено положення про те, що Декларація є основою нової Конституції України, закріплено конституційні засади про права і свободи людини, встановлено право на самостійну державну політику, виокремлено національні завдання у розв'язанні екологічних та інших проблем.

Окрім цього, Декларація за своїми змістом та формою відповідає міжнародним деклараціям, і цей справді історичний документ українського народу заперечує тоталітарні режими правління в українському суспільстві, мілітаризацію економіки й державного розвитку, спроби підмінити народну демократію узурпованими діями будь-яких осіб та їх угруповань, запровадити партійний диктат тощо.

Україна в Декларації проголосила про свій намір стати в майбутньому постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках і дотримується трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї. Як незалежна держава, Україна сприяє зміцненню загального миру і міжнародної безпеки, безпосередньо бере участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах, визнає перевагу загальнолюдських цінностей над класовими.

Декларація України відповідає вимогам Декларації про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 року і закріпленим у ній членами ООН *основним семи принципам*: 1) незастосування сили або загрози силою; 2) мирне розв'язання міжнародних спорів; 3) невтручання у справи, які є внутрішньою компетенцією держав; 4) співробітництво держав відповідно до Статуту ООН; 5) рівноправ'я і самовизначення народів; 6) суверенна рівність держав; 7) сумлінне виконання державами зобов'язань, прийнятих ними відповідно до Статуту ООН.

Перспективи демократичного розвитку незалежної України визначені в нормах і положеннях її Декларації, особливо у змісті преамбули, де зазначено про потребу *«всебічного забезпечення прав і свобод людини»* та необхідності *«утвердити суверенітет і самоврядування народу України»*. Методологічні способи досягнення цих завдань закріплено в усіх розділах Декларації України, а їх суть сконцентрована у другому її розділі, де в правових положеннях чітко закріплено юри-

Декларація України відповідає вимогам Декларації про принципи міжнародного права

дичні гарантії української демократії: *«Народ України є єдиним джерелом державної влади в Республіці», «Повновладдя народу України реалізовується на основі Конституції Республіки як безпосередньо, так і через народних депутатів», «Від імені всього народу може виступати виключно Верховна Рада України. Жодна політична партія, громадська організація, інші угруповання чи окрема особа не можуть виступати від імені всього народу України»*.

За своєю суттю вищеназвані положення Декларації є і основними принципами конституційного значення: а) чітко сформульованими правовими ідеями народовладдя у вигляді *системи конституційних принципів* формування Основного Закону України; б) практичною реалізацією названих та інших деклараційних принципів через запровадження народовладдя у сфері суспільного життя всіма гілками влади: законодавчою, виконавчою, судовою; в) закріплення деклараційних принципів у всіх галузях правової системи України для сумлінного виконання законів усіма учасниками правовідносин.

Стосовно наукового обгрунтування основних принципів Декларації, її норм і положень, то вони значною мірою зафіксовані в науково-практичних конференціях і, особливо, в результатах обговорення народом проекту нової Конституції України на регіональних зібраннях його представників. Станом на 1 листопада 1992 року в парламент України від Верховної Ради Республіки Крим, обласних рад, Київської і Севастопольської міських рад надійшло понад 35 тисяч пропозицій і зауважень до проекту Основного Закону України. Їх аналіз засвідчив, що найбільш дискусійними виявилися розділи про *принципи державного устрою України, засади організації державної влади і самоврядування на місцях* (Актуальні проблеми управління територіями в Україні. К. 1993. — С. 23—24).

Характерно, що на цій конференції з доповідями виступали Президент України Л. Кравчук і Голова Верховної Ради України І. Плющ, але в текстах їх доповідей на зазначеній листопадовій 1992 року конференції ні Президент України, ні Голова Верховної Ради України І. Плющ навіть словом не згадали про Декларацію як основу нової Конституції України. Немає згадки і про реалізацію деклараційної системи народовладдя, діяльності виборних представницьких органів влади, шляхи забезпечення прав і свобод людини, закріплених в Декларації України (там само. — С. 4—28).

Специфічно, але подальші роки діяльності президентської влади в Україні, її взаємодії із законодавчою та виконавчою владою показали, що це не було випадковістю, а погодженими діями між найвищими посадовими особами України. Колишній Голова Верховної Ради України у статті «Наріжний камінь державності», присвяченій десятирічному ювілею Декларації України, визнає цікаві факти.

З одного боку, він пише про Верховну Раду України першого (XII) скликання: *«Рівень свідомості та відповідальності був високий. Це свідчення громадянської, державницької, суто людської й етичної зрілості тодішніх депутатів»* (Там само. — С. 5). З другого боку, вражає запізніла й особисто тенденційна відвертість колишнього Голови Верховної Ради України. У названій вище ювілейній статті він переконує громадськість: *«Нас часто звинувачують у тому, що ми не використали момент і перша Конституція незалежної України підписана не Головою Верховної Ради України Плющем»* (Там само. — С. 7). Очевидно тут автор перевищує власні можливості щодо її підписання, оскільки вже на той час діяв Президент України. Але слід віддати належне І. Плющу, коли він об'єктивно каже про наявність справедливих обвинувачень щодо несвоєчасного прийняття першої Конституції незалежної України.

Справді, абсолютна більшість народних депутатів України активно відстоювала прийняття першої Конституції незалежної України, але вони наштовхнулися на спричинений забороненій правом психологічний тиск як у Верховній Раді України, так і за її межами. У кінцевому результаті вищі посадові особи виконавчої та законодавчої влади створили обстановку розбалансування роботи серед народних депутатів України та законодавчої діяльності Верховної Ради України, щоб не допустити прийняття нової Конституції України, проект якої базувався на Декларації України.

Конституційний процес впровадження положень Декларації в Основний Закон України було перервано для фактичного недопущення народовладдя і з метою встановлення де-факто і де-юре президентської форми правління. Вже в 1993 році була зроблена таємна спроба виключити посилання на Декларацію в преамбулі ухваленого Конституційною комісією Верховної Ради України проекту нової Конституції України. Це було виявлено на пленарному засіданні парламенту, що в поданому для розгляду проекті внесено довільні зміни у схвалений Конституційною комісією текст і виключено посилання на Декларацію України. А на початку 1994 року повноваження Верховної Ради України були антиконституційно припинені простою більшістю голосів, хоча вимагалося не менш як 300 плюс 1 голос.

У цьому контексті доцільно навести й інші «роздуми» співголови Конституційної комісії та колишнього Голови Верховної Ради України І. Плюща, який інформував сесію парламенту про стан готовності прийняття нової Конституції України, але недопущення її розгляду: *«Я роблю це свідомо. Будучи співголовою Конституційної комісії, переконував і другого співголову — Леоніда Кравчука: якщо ми приймемо Конституцію цією Верховною Радою, то Основному Закону завжди закидатимуть, що його прийняла Верховна Рада, обрана ще за часів Союзу»* (Там само. — С. 7).

І далі він невимушено продовжує: *«Хоча нині, на мій погляд, Верховна Рада другого скликання <u>поспішила</u> використати своє право і прийняти Конституцію»* (Там само. — С. 8). Якщо зіставити, що США після своєї декларації протягом трьох років прийняли конституцію США, то поставали і постають в нових ракурсах запитання: «Яке майбутнє пророкують країні такі політики, коли не сприймають власної Декларації, схваленої власним народом, не реалізовують її конституційних засад, але пропонують не поспішати діяти за вимогами конституційних норм і залишають людей та країну в політичному хаосі протистоянь? Невже в США не розуміли необхідності найшвидшого прийняття Конституції на основі декларації про незалежність США?».

Отже, і з плином часу суспільна гострота протистояння владних політиків щодо виконання Декларації України в конституційних процесах не зменшилася, а збільшилася. З новою силою постають проблеми конституційного запровадження гарантованого Декларацією народовладдя та реального забезпечення верховенства прав і свобод людини. Тому актуальність дослідження ролі Декларації і деклараційного права народу на перспективне конституційне впровадження соціально посилюється.

Підсумки проведеного аналізу, наукова роль і практичне значення Декларації України та деклараційного права у світових і європейських процесах конституційного регулювання суспільних відносин із впровадженням народовладдя та забезпечення повноти верховенства прав і свобод людини дають нам можливість зробити такий висновок.

<u>Декларація про державний суверенітет України — це історичний правовий документ українського народу, який юридично закріпив: систему народовладдя; конституційні основи і засади на всебічне забезпечення прав і свобод людини через верховенство права; суверенітет і самоврядування народу України; систему екологічної та ядерної безпеки; мирне й демократичне самовизначення української нації; систему республіканського правління, здійснюваного безпосередньо народом і його виборними представниками; організацію державної влади за принципом її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову; конституційно гарантований судовий захист прав і свобод людини в Україні та виконання судових рішень; цивілізоване міжнародне співробітництво держави на основі співвідношення норм національного права з пріоритетами міжнародного.</u>

Олександр КОЦЮБА,
Руслана КОЦЮБА.

Якби на захист не стала профспілка

Історія звільнення, яке скасував суд

Навряд чи вдалося б простому робітникові Володимирові Шікітку не втратити роботу, якби не втручання профспілки. Завдяки консультаціям та правовому захисту профспілкових юристів Миколаївський районний суд Львівської області поновив на роботі незаконно звільненого працівника з підприємства «Леоні Ваерінг Систем».

На жаль, таких прикладів у наш час дуже мало. Адже профспілковий осередок, створений на заводах чи великих комерційних фірмах, часто існує номінально. А на малих його й зовсім немає. І ніхто з керівництва, вирішуючи долю працівника, ні з ким не радиться. Хоча українське законодавство це передбачає. А коли профспілкові лідери набувають авторитету і намагаються достукатися до свідомості власників підприємств, обстоюючи права своїх товаришів, їх безжально звільняють.

Так сталося і з Володимиром Миколайовичем, якого працівники обрали своїм ватажком. Він намагався зміцнити лави профспілкової організації і піднести її авторитет, з чим адміністрація рішуче не погоджувалася. І до чоловіка почали застосовувати своєрідні засоби виховання, що інакше, як тиском, не назвеш. «Розумна» людина одразу усе зрозуміла б і зупинилася. А цей не здавався. І тому «цілком природно», як на наші часи, що працівник, який за попередні роки роботи на підприємстві не мав зауважень від керівництва, раптом почав «хапати» одну догану за другою. За що? У витягу з позовної заяви читаємо: «25.02.2009 р. — був присутній на роботі не у фірмовому взутті (здав його в ремонт); 12.03.2009 р. — виконуючи профспілкову роботу з вирішення питання щодо захисту працівника від незаконного звільнення, був відсутній на робочому місці 45 хвилин; 03.07.2009 р. — виконуючи профспілкову роботу щодо вирішення питання, пов'язаного з невиплатою премії працівниці відділу, запізнився з обідньої перерви на робоче місце на сім хвилин».

Що буває після трьох доган, можете здогадатися самі. Спочатку актом за №5 за «системне невиконання трудових обов'язків» В. Шікітка не допустили до виконання трудових та громадських (профспілкових обов'язків), а потім з такою мотивацією звільнили з роботи.

Якби Володимир Миколайович був натурою слабшою, він із тим змирився б. Однак мало того, що сам не з тіста зліплений, та ще й голова обласної галузевої профспілки Оксана Захваткіна, загартована в боях за права львівських автобусобудівників, прийшла йому на допомогу. Зрештою, вони стали просити і підтримки з Києва — від Центрального комітету профспілки сільгоспмашинобудування. Треба віддати належне — юридичний департамент Федерації профспілок України втрутився вчасно, і це відіграло вирішальну роль.

Поки громадяни України погоджуватимуться з таким неподобством, їх звільнятимуть при першому намаганні підняти голову і заявити про свої права.

Представники профспілкових організацій двох (обласного та центрального рівнів) узяли участь у чотирьох судових засіданнях, і 28 січня 2010 року Миколаївський районний суд виніс рішення про негайне поновлення В. Шікітка на роботі на попередній посаді, виплату йому середнього заробітку за час вимушеного прогулу з 8 липня 2009 року та покладання судових витрат на сторону роботодавця. Цим рішенням суд скасував накази про притягнення до дисциплінарної відповідальності Володимира Миколайовича. До того ж присутній на судовому засіданні виконавчий директор ТОВ «Леоні Ваерінг Систем» пообіцяв, що судові рішення буде виконано.

Ірина ЄГОРОВА.
Львівська область.

КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ

«Цікаво, що закордонні інвестори у себе вдома рідко порушують Конвенцію Міжнародної організації профспілок №135. Статтею 1 передбачено ефективний захист представників працівників на підприємстві від будь-якої дії, що може завдати їм шкоди через їх профспілкову діяльність, — каже* Оксана Захваткіна, голова галузевої профспілки працівників сільгоспмашинобудування Львівщини. *— У статті 2 Конвенції зазначено, що представникам профспілок підприємств надаються на підприємстві відповідні можливості, які дають їм змогу швидко та ефективно виконувати свої функції.

Однак в Україні непоодинокі випадки, коли інвестори забувають не лише про міжнародні конвенції, а й про українські закони. Приміром, Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», яким встановлено незалежність профспілок та їх об'єднань, причому «роботодавець зобов'язаний сприяти створенню належних умов для діяльності профспілкових організацій, що діють на підприємстві».

КРИМІНАЛ

Ще одного чиновника впіймано на хабарі

На цей раз — заступник голови Чортківської РДА на Тернопільщині. Співробітники обласного управління боротьби з організованою злочинністю затримали його в кабінеті після отримання помічених 4200 гривень хабара. Їх він вимагав від підприємця за сприяння у наданні в оренду приміщення площею 70 кв. м. Прокуратура Чортківського району порушила кримінальну справу. Розслідування триває.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Злочинці в монастирях не сховаються

Митрополит Хмельницький та Старокостянтинівський Антоній наказав намісникам та настоятелькам монастирів Хмельницької єпархії обов'язково перевіряти документи у тих, кого приймають в обитель на послух. А також звертатися у місцеві відділи міліції з проханням перевірити, чи не перебувають ці особи у розшуку. Такі дії церква пояснює загостренням криміногенної ситуації і тим, що з'явились факти переховування у монастирях осіб, котрі вчинили злочини і перебувають під слідством та у розшуку.

Затримали торговців зброєю

Під час складної та тривалої оперативної розробки міліціонери затримали торговців зброєю. Двоє раніше судимих мешканців Шепетівки (Хмельницька область) намагалися збути пістолет-кулемет «Скорпіон» із глушником, тротилові шашки, електродетонатори, три сотні бойових набоїв до різних видів зброї. Обидва затримані ніде не працюють і давно відомі у кримінальному світі. Один із зловмисників, мешканець Шепетівки, був засуджений шість разів. Його напарник до своїх трьох судимостей додав багаторічний стаж вживання наркотиків.

Ірина КОЗАК.

Недовго автомати грали...

В Івано-Франківську підприємець намагався відновити гральний бізнес. Цей факт виявили оперативники обласного підрозділу боротьби з економічною злочинністю УМВС спільно з працівниками податкової служби. Нічний візит правоохоронців виявився повною несподіванкою як для адміністратора грального залу, так і для відвідувачів. З підпільного грального залу вилучено вісім ігрових автоматів, понад дві з половиною тисячі гривень виручки, на які того вечора підприємець незаконним шляхом збагатився.

Дарина НАЗАРЧУК.

Банківські сховища із сюрпризом

СБУ виявила цілий букет економічних злочинів у банках Миколаївської області. Перелік посадових осіб, причетних до скоєння правопорушень, розширюється. Як з'ясувалося, деякі співробітники регіональних відділень комерційних банків заради власної наживи привласнювали гроші клієнтів. Робили вони це різними способами: або змінювали інформацію, до якої мали доступ у системі програмного забезпечення фінансової установи, або привласнювали готівку, залишаючи в банківських сховищах у пакетах для купюр банкноти нижчим номіналом, а у випадках із валютними коштами — стодоларові екземпляри сувенірної продукції.

За інформацією прес-групи відомства, тільки в першій декаді лютого слідчий відділ УСБУ в області порушив дві кримінальні справи за статтями, що передбачають відповідальність за злочини в банківській сфері. Загальні економічні втрати місцевих фінустанов та їхніх клієнтів за кримінальними справами, до яких причетні представники персоналу банків, становлять більш як 400 тисяч гривень.

Присмокталися до безплатних надр

Двадцять позовних заяв про відшкодування збитків, завданих державі незаконною викачкою води з підземних горизонтів, були спрямовані в Господарський суд прокуратурою Миколаївської області. Результат половини розглянутих позовів — примусове стягнення 165 тисяч гривень у дохід держави.

На колегії обласної прокуратури підкреслювалося: органи місцевого самоврядування й виконавчої влади не сприяють охороні надр належним чином. Лише торік прокурори за власною ініціативою виявили 18 випадків безліцензійного використання надр. Порушено 17 кримінальних справ.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Через небезпеку пташиного грипу Державна карантинна служба України заборонила імпорт з Китаю і Непалу м'яса птиці та продуктів із нього

Кабмін покладе функції контролю та перевірок суб'єктів підприємницької діяльності щодо сплати внесків до фондів загальнообов'язкового державного страхування виключно на податківців

Державна автомобільна інспекція попереджає!

Водій! Якщо дбаєш про своє авто, зверни увагу на цю інформацію...

Щоб цього не сталося з вашим автомобілем, скористайся нашими порадами:

— за будь-яких умов знайдіть час та певну суму грошей і обов'язково обладнайте автомобіль протиугінним пристроєм. Найкраще, коли у вас буде нестандартний «секрет». Злочинець нині пішов освічений. Але коли в чужому автомобілі доводиться займатись розсекречуванням, то, як правило, це авто залишать у спокої;

— навіть відлучаючись на хвилину від машини, не забудьте натиснути кнопку сигналізації, увімкнути тумблер і забрати ключі з собою;

— не залишайте свій автомобіль на прибудинковій території, де немає відповідної охорони. У такий спосіб навіть непрофесійних автокрадіїв ви спокушаєте без надмірних зусиль поцупити вашу машину. Постійно користуйтеся послугами гаражів, стоянок, парковок, які охороняються;

— залишаючи машину на станції технічного обслуговування, не поспішайте розповідати слюсарям про свої секрети. Звичайно, краще звертатися до людей, які вам добре відомі;

— не сподівайтеся, що в гаражі машина наче у фортеці. Адже відомо, що неприступних фортець не буває. А тому, хоч би де водій залишав машину, він повинен вжити заходів, щоб нею не скористались лихі люди.

Останнім часом у Києві щодоби викрадають декілька транспортних засобів. Парадокс, але злочинців влаштовують усі автомобілі: від престижних іномарок до старeньких «Запорожців».

У НОМЕР

«Ради Тернопільщини» — за прозорі бюджети

Перший закон, що стосувався прозорості бюджету, був виданий майже 250 років тому у Швеції. Українські платники податків досі пасивно спостерігають, як витрачаються їхні кошти. Може, тому у нас стільки корупції та зловживань саме у бюджетній сфері?

Зробити процес формування місцевих бюджетів та витрачання коштів прозорим намагається асоціація органів місцевого самоврядування Тернопільської області «Ради Тернопільщини». Спонукали до цього дані досліджень, проведених представниками громадських організацій та науковцями в рамках проекту «Громадський моніторинг органів місцевої влади Тернопільської області в сфері місцевих бюджетів». Вони показали: інформація про формування місцевих бюджетів і витрачання коштів практично відсутня. Що казати про пересічних мешканців міст і сіл, коли навіть на прохання учасників проекту надіслати інформацію про виконання бюджету з 17 районних рад відгукнулися 10, з 17 районних держадміністрацій — 4, з 18 міст — 3, з 17 селищ — одне. Та й більшість цих відповідей були звичайними відписками. Лише Збаразька та Лановецька районні ради подали детальний звіт про виконання бюджетів.

— Мешканці міст, селищ та сіл повинні контролювати, як використовуються кошти на освіту, охорону здоров'я, комунальне господарство, якої якості послуги їм надають. Це серйозна передумова для подолання корупції у бюджетній сфері, — переконана учасник проекту, доктор економічних наук, професор Тернопільського національного економічного університету Ольга Кириленко.

— Якщо громади самі збирають кошти на якісь потреби, то й контроль відповідний є, — каже керівник проекту Володимир Ханас. — Ці принципи слід перенести і на бюджетний процес. Тоді й інвестиції підуть. Не таємниця, що нам не довіряють через те, що багато коштів чиновники розкрадають.

Голова обласної ради, голова асоціації «Ради Тернопільщини» Олексій Кайда вважає, що чим більше інформації про те, як і куди витрачаються кошти, сформовані з податків кожного мешканця, тим більше довіри буде до самої влади на всіх рівнях. Вирішено опублікувати в засобах масової інформації, в тому числі на інтернат-сайтах, звіти про виконання місцевих бюджетів за 2009 рік. До обговорення проектів місцевих бюджетів на 2010 рік запросять представників громадських організацій, політичних партій, науковців, журналістів. Районні ради усі свої рішення, що стосуються бюджетів, внесення змін до них, мають публікувати у районних газетах і на сайтах, міські, селищні і сільські ради — розміщувати цю інформацію на стендах у велелюдних місцях. Документи ці можна буде переглянути і в бібліотеках. І найбільша, але поки що нездійсненна мрія територіальних громад, — щоб бюджети формувалися знизу доверху, а не навпаки, як це відбувається сьогодні.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Особливості економічного розігріву

БАЛАНС ТИЖНЯ

* За повідомленням Держкомстату, ВВП в останньому кварталі 2009 року знизився на 7 відсотків — про точку розмерзання.

* Нацбанк узгодив план фінансового оздоровлення банку «Надра» — про спеців і спецпрограми.

* Мінтрансзв'язку пропонує з квітня підвищити тарифи на залізничні перевезення на 2,9—3,2 відсотка — про особливості моменту.

Піддайте жару!

Статистика тільки підтвердила стійкі передчуття — вихід економіки з рецесії, у якій вона перебуває п'ятий квартал поспіль, виявиться більш проблематичний, ніж очікувалося. Сподівання Мінекономіки на те, що точкою розмерзання стане 12-відсоткове падіння ВВП за підсумками 2009-го, так само, як і Нацбанку, який «опускав» прогноз ще на 2,5 відсотка, не справдилися. За попередніми підрахунками, у річному вимірі економіка обвалилася щонайменше на 15 відсотків. Точніше Держкомстат підрахує у березні. А поки що слід констатувати очевидне — очікуваного розмерзання на фініші року не сталося через мляве відновлення активності в будівництві й роздрібній торгівлі. В будівництві грудневе уповільнення спаду становило 1,5 відсотка, а в торгівлі — 0,1. А в січні мінусові результати їхньої роботи вже перекривала низька база порівняння, і промисловість додала одразу на 11,8 відсотка проти аналогічного періоду минулого року. Промовистий старт узяло сільське господарство. Поза сумнівом, ми недооцінили наслідків економічної кризи, тоді як відновлення світового попиту відкладається на невизначений термін через скорочення ВВП у Німеччині, згортання кредитування у Китаї, проблеми в Греції. Але що економіка розмерзає зараз інтенсивніше — то це незаперечний факт.

По-перше, країна розпочала рік із більш міцною платіжною позицією. В останньому кварталі минулого року Нацбанк зафіксував профіцит рахунку фінансових операцій (363 мільйони доларів США), чого не спостерігалося з осені 2008-го. По-друге, уже на фініші року поліпшилися умови доступу до ринку зовнішніх запозичень, зріс попит на кредити внаслідок пожвавлення ділової активності. По-третє, дефіцит торговельного балансу (співвідношення імпорту до експорту) скоротився у сім разів проти 2008 року. По-четверте, позитивні тенденції у металургійній галузі, яка зараз переорієнтовується на потреби внутрішнього ринку, є ключовою передумовою виходу промисловості з рецесійного стану. І, судячи з багатьох вірних ознак, як-то збільшення випуску електроенергії на 12 відсотків у січні, процес цей невідворотний. Криза споживання ще не закінчилася, але той, хто сьогодні прагне очолити країну, добре розуміє, що вона добігає кінця.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Так само десятки банків тримаються на чесному слові, але той, хто прагне очолити процес їхнього відродження, вочевидь подумки вже перебуває на хвилі грядущого кредитного буму.

Ліквідації не підлягає

Це спало на думку, щойно Нацбанк прийняв рішення продовжити роботу тимчасового адміністратора в банку «Надра» ще на рік. Виходить, що банк таки розраховує виборсатися з кризи ліквідності коштом інвестора. На мою думку, ним не стане компанія, дотична з Дмитром Фірташем: по-перше, для санації треба щонайменше 5—6 мільярдів гривень бездоганного походження; по-друге, де-факто мораторій на видачу депозитів уже знято. Повідомили, що банк відповідатиме за зобов'язання перед клієнтами в рамках спеціальних програм. Ідеться про переваги для вкладників і кредиторів, які так полюбляють експлуатувати впливові акціонери, не переймаючись банківськими балансами й нормативами адекватності капіталу. Почасти через це чистий збиток торік зазнало 35 відсотків комбанків, і він сягнув 31,492 мільярда гривень, тоді як 2008 рік банки завершили з чистим прибутком.

Ефективність спецпрограм залежить не єдино від активів та пасивів, а й від здібностей і мотивації спеців, які їх розробляють і втілюють у життя. Банк «Надра» вже підняв ставки за гривневими депозитами майже до 22,5 відсотка, принаджуючи вкладників. За пролонгацію вкладів теперішні клієнти одержать один відсоток бонусної ставки, а за переведення валютного вкладу в гривневий — два. Сплата нарахованих відсотків без обмежень обіцяна вже з березня. Але для експертів лишається незбагненним, за рахунок яких коштів банк збирається це робити. Як і те, чи так розумно підвищувати ставки за вкладами, якщо активи приносять збитки, а не доходи?

Серед тижня чимало спостерігачів засуджували відмову в. о. міністра фінансів Ігоря Уманського від націоналізації АКБ «Надра» шляхом передачі активів та пасивів до Родовід Банку. Як на мене, дарма. Бо такого розвитку подій не бажають і в Нацбанку, розуміючи, що це призведе й до ліквідації банку «Надра», і до розкручування збитків «Родоводу», який і без того за обсягом втрат серед «призерів» минулого року. Банкам, як повітря, потрібна конструктивна антикризова програма. Оскільки економіка вже виказує перші ознаки розігріву — зростають залізничні тарифи й промислові ціни, активізується експорт та імпорт, пожвавлюється торгівля. Для когось гроші — дорогі, для когось — легкі, а ще для когось — проблематичні.

А що особливого?!

Для Мінтрансзв'язку, наприклад. Оприлюднений серед тижня проект наказу щодо змін у перелік коефіцієнтів, які застосовує Укрзалізниця до базових тарифів на вантажні перевезення, передбачає триразову індексацію на нинішній рік. З 1 квітня, з 1 липня і з 1 жовтня. Здебільшого — на метал, світлі нафтопродукти, продукцію хімічної промисловості, негабарити. Очевидно, що найбільші видатки лягають на плечі металургійних та хімічних підприємств, які, нагадаю, від жовтня 2008 року мають від уряду заморожені тарифи на залізничні перевезення та електроенергію. Вже підраховано, що вартість перевезень залізницею основних промислових вантажів зросте в середньому на 12 відсотків, тоді як метало- та хімічної продукції — більш як на 30, у випадку скасування пільг. Важко заперечити, що залізницям конче треба компенсувати втрати від девальвації гривні (на оновлення рухомого складу потрібна тверда валюта) й від інфляції (зросли ціни на металопродукцію, електроенергію, дизпальне та ін.), що теоретично сприятиме економічному розігріву. Але відсутність держбюджету, коаліційна невизначеність і, зрештою, хисткі позиції уряду свідчать, яка довга й терниста дорога від теорії до практики. Тому, швидше за все, преференції металургійній та хімічній галузям буде пролонговано, а Укрзалізниці доведеться підвищувати рентабельність доріг, зважаючи на особливості політичного моменту. А особливості полягають у тому, сказав мені по секрету один законодавець, що не відбувається нічого особливого, бо все закономірно.

Сергій ВЛАД.

Борються з підвищенням цін за допомогою інформації

«Суб'єкти господарювання виконали наші рекомендації щодо недопущення стрімкого зростання цін на цукор», — повідомляє Хмельницьке відділення Антимонопольного комітету України. Нагадаємо, воно рекомендувало вжити відповідних заходів п'яти сурпункт... п'яти цукровим заводам та Хмельницькій обласній спілці споживчих товариств, Хмельницькому міському споживчому товариству «Кооператор», ТОВ «ХмельницькУніком» (оптовий ринок «Дубово»).

«12 із 13 суб'єктів господарювання відреагували на вимоги і зобов'язались враховувати їх у повсякденній діяльності. Зокрема, ВАТ «Красилівський цукровий завод» повідомив, що в січні 2010 року реалізація цукру здійснювалась за ціною 7,08 гривні за один кілограм з тарою, та 8,20 — за фасований в однокілограмовий пакет. Відпускна ціна ТОВ «Старокостянтинівцукор» становила 6443,00 грн. за тонну. На момент виконання рекомендацій філія «Хмельницька» ПП «Таврія Плюс» створила «соціальний продовольчий пакет», у який входять основні соціальні продукти, а також цукор за ціною 8,82 гривні за кілограм», — йдеться в інформації Хмельницького відділення АМКУ.

І все ж у січні та навіть на початку лютого на місцевих ринках області, зокрема, на півдні, за кіло цукру просили аж 12 гривень. На жаль, знайшлися покупці, які підтримували цей ажіотаж і платили таку космічну ціну. Купували цей товар, до того ж, мішками, вочевидь, побоюючись, що влітку, в сезон заготовок і консервацій, він ще більше подорожчає. Щоб угамувати ажіотаж, Хмельницька обласна спілка споживчих товариств запропонувала адміністраціям кооперативних ринків довести рекомендації до фізичних, юридичних осіб та приватних підприємців, які здійснюють торгівлю основними соціально-важливими продуктами харчування. «Ми постійно інформували торговельників через місцеві радіовузли, — розповіла заступник голови Кам'янець-Подільського районного споживчого товариства Валентина Дяконова. — Намагаємося і далі робити все, щоб унеможливити безпідставне підвищення цін на основні соціально-важливі продукти харчування. Однак спілка не має повноважень, які б забезпечили належний вплив. Наші попередження про персональну відповідальність торговельники могли й ігнорувати, ми ж не податкова інспекція, яка може вжити відповідних заходів». І все ж, не варто відмовлятися від впливу на ситуацію з допомогою слова, інформації. Наразі на ринках Кам'янця-Подільського, що завше славилися чи не найвищими цінами в області, цукор можна придбати за ціною 10,5 гривні за кілограм (розфасовка в 10-кілограмовому мішку), однокілограмові пакети в супермаркеті мережі «Сільпо» продають по 10,90 гривні, а 50-кілограмовий мішок можна знайти за 450—500 гривень. Громадяни вдячні АМКУ за проведену роботу, але кажуть, що ціна могла б бути ще нижча. Відтак просять обладнати інформаційні стенди біля ринків, а на них розміщувати інформацію про покарання порушників.

Віра ШПИЛЬОВА.

Зовнішня політика не буде винятково проросійською

Президент Росії Дмитро Медведєв запросив новообраного президента Віктора Януковича до Москви в першій декаді березня. Як повідомляє сайт Кремля, Медведєв ще раз привітав Віктора Януковича «з повною і остаточною, юридично оформленою і міжнародно визнаною перемогою на виборах Президента України». Можливо, що російський лідер приїде 25 лютого в Київ на інавгурацію в числі майже 100 закордонних делегацій.

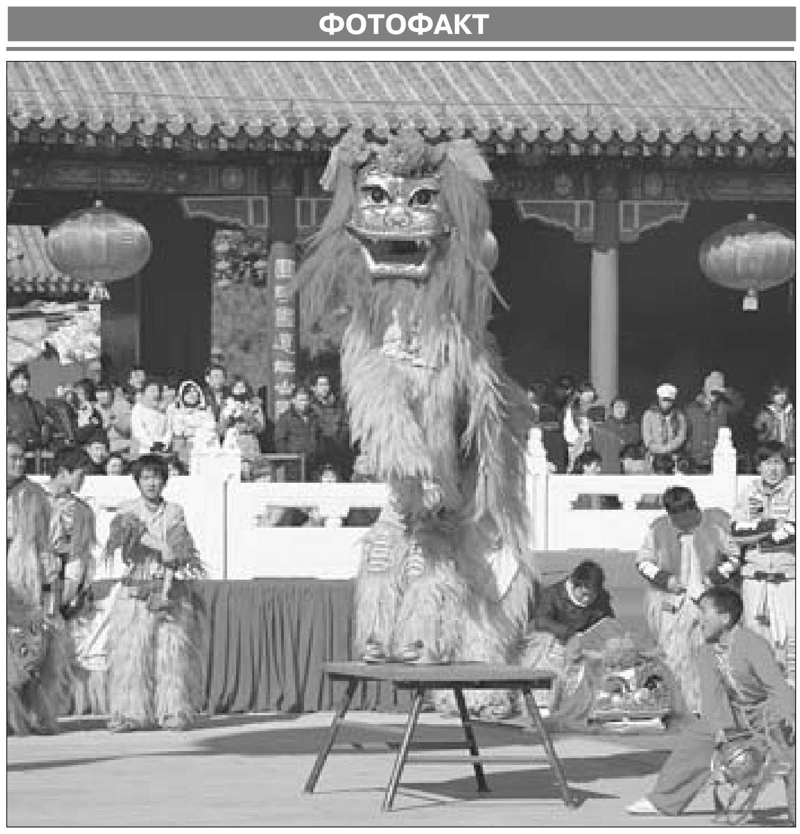
Як повідомив журналістів один з організаторів заходу, заступник лідера Партії регіонів Сергій Льовочкін, поки що підтвердили свою участь у церемонії президенти Болгарії, Туреччини, Румунії, Угорщини, Литви, Польщі, Латвії. Європейський Союз буде представлений баронесою Кетрін Ештон — верховним представником ЄС із зовнішньої політики й політики безпеки. Делегацію США очолить радник президента з національної безпеки Джеймс Джонс. За словами Льовочкіна, на інавгурацію також запрошені, насамперед, делегації від країн-сусідів, ЄС, СНД, «великої двадцятки», а також важливі торговельні партнери України.

Нагадаємо, що протягом останніх років прозахідна політика України не привела до значних результатів. Водночас відносини України з Росією послідовно погіршувалися. Найскладнішим став минулий рік. Тим часом українські політологи вважають, що не слід пов'язувати очікування різкого потепління українсько-російських відносин із президентством Віктора Януковича. «За ним стоять великі фінансово-промислові групи, інтереси яких напряму конкурують із російськими. Тому це буде більше демонстративне співробітництво, але за формою своєю — порожнє», — пояснює свою точку зору політолог Тарас Березовець.

На думку іншого експерта, Володимира Фесенка, президент Янукович прагнутиме поліпшити відносини з Росією, при цьому зберігаючи позитивне і конструктивне співробітництво України із США та Європою: «Він проводитиме збалансовану й зважену політику. І я б не назвав її винятково проросійською. Тим більше, що вплив Януковича на процес прийняття рішень у зовнішній політиці буде далеко не абсолютним».

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

У перші три дні після настання Нового року за місячним календарем майже чверть мільйона жителів Пекіна і гостей китайської столиці відвідали «храмові ярмарки», де могли подивитися виступи самодіяльних артистів, взяти участь в іграх і спробувати різні страви.

Фото Ольги ТАНАСІЙЧУК (Укрінформ).

Поляки чекають «Патріотів»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Цей договір було підписано у Варшаві 11 грудня минулого року заступником держсекретаря США з контролю над озброєннями і міжнародної безпекою Еллен Таушер і заступником міністра національної оборони Польщі Станіславом Комаровським. Договір передбачає перебування американських військовослужбовців на тимчасовій, а потім — з 2012 року — постійній військовій базі США у Польщі, на якій розмістять ракети «Патріот».

Як вже повідомляв «Голос України», американські «Патріоти» будуть встановлені не у Веселій під Варшавою, а в Моронгу у Вармінсько-Мазурському воєводстві, що межує з Калінінградською областю Російської Федерації. Така зміна дислокації була продиктована не стратегічними міркуваннями, а прагненням забезпечити кращі умови для американських військовиків, переконували експерти польського Міноборони. Такі аргументи на користь Моронга не випадкові, адже містечко вже має свою «ракетно-артилерійську історію». Свого часу тут дислокувалися ракетні війська, окремі артилерійський та мотострілецький полки. Сьогодні у військовому містечку залишилось лише 200 солдатів механізованого батальйону 20-ої механізованої бригади. Військова частина, на території якої розмістять американців, займає територію 230 га на околиці міста; має свої казарми, спортзал, спортивний майданчик, тир, окремий водогін і автономну систему опалення житлових приміщень та гаражі. Проте у Кремлі по-іншому розшифрували рішення Варшави і Вашингтона й заявили про те, що посилять Балтійський флот.

Нагадаємо, що у вересні минулого року адміністрація Барака Обами відмовилася від планів розташувати у Центральній Європі елементи ПРО. Зокрема, радар у Чехії, який збиралися транспортувати з Маршаллових островів. У Польщі планували встановити ракети-перехоплювачі СМ-3. Білий дім переконував, що у такий спосіб намагається захиститися від ракетної загрози з боку Ірану. Адміністрація нового президента США вирішила, що загрозу було дещо перебільшено, тож від масштабних планів розташування елементів ПРО відмовилася. До того ж проти них активно виступала Росія, з якою Барак Обама намагається налагодити відносини. Тож новий американський президент, відмінивши плани свого попередника, запропонував Варшаві інший шлях оборонного співробітництва, а саме — угоду про базування американських військ, яка нині й починає реалізовуватися.

ПЛАНЕТА

США—КИТАЙ

Відносини погіршуються

Демонстративна зустріч Барака Обами з духовним лідером Тибету на тлі загострення протиріч між Китаєм і США не додала теплоти у відносини двох країн.

Зустріч президента США із звинувачуваним КНР у сепаратизмі далай-ламою, що відбулася у Вашингтоні 18 лютого, не залишилася без відповіді. Пекін відразу звинуватив американського лідера в образі національних почуттів китайського народу, втручанні у внутрішні справи країни й порушенні принципів міжнародних відносин. Втім, як стверджують політологи, у Білого дому є можливість склеїти американо-китайські відносини, які розвалюються. Та, зважаючи на все, адміністрація Обами намагалася максимально згладити враження від спілкування президента з далай-ламою, що анонсувалося як спілкування «приватного характеру». Однак Пекін все одно досить жорстко відреагував на те, що відбулося.

Зокрема, представник китайського МЗС Ма Чжаосюй нагадав, що Тибет є «невід'ємною священною частиною території» країни, суверенітет і територіальну цілісність якої уряд і народ відстоюватимуть будь-якими способами.

Сам Обама, коментуючи підсумки минулого спілкування, заявив, що він закликав тибетського духовного лідера відновити переговори з китайською владою. А далай-лама розповів журналістам, що, крім тибетського питання, він обговорив із президентом США проблеми війни, миру й релігійної гармонії.

Водночас експерти вважають, що ця зустріч веде до подальшого погіршення відносин між двома країнами, особливо після рішення США про поставки Тайваню великої партії сучасних озброєнь. Крім того, якщо раніше американці безроздільно панували на Тихому океані, то сьогодні їхньому пануванню приходить кінець. І нинішнє китайсько-американське протистояння надто нагадує політологам часи «холодної війни».

Яна ОСАДЧА.

Рада Європи намагається врятувати суд з прав людини

У швейцарському місті Інтерлакен завершилася міністерська конференція Ради Європи, мета якої полягала в тому, щоб визначити напрям майбутньої реформи Європейського суду з прав людини. Її результатом стало прийняття спільної декларації.

Відповідно до документа, необхідно досягти рівноваги між поступаючими й урегульованими справами, а також скоротити обсяг приблизно із 120 000 нерозглянутих справ і домогтися, щоб нові звернення розглядалися в розумний термін, повідомляє прес-служба Ради Європи. Зробити це планують, спростивши процедуру розгляду справ. Зокрема, прецедентні справи розглядатимуться лише трьома суддями. Крім того, щоб скоротити час проходження справи в суді, планують збільшити його штат, а отже — фінансування. Крім цього, декларація закликає поліпшити виконання постанов суду на національному рівні, а Комітет міністрів має гарантувати нагляд за процесом виконання. Генеральний секретар Ради Європи Турбьйорн Ягланд заявив: «Ми врятуємо суд, оскільки в нас немає іншого вибору. Цього вимагають європейські громадяни».

«Голос України» уже писав про те, що за кількістю звернень до суду з прав людини в 2009 році наша країна із 47 членів Ради Європи була четвертою після Росії, Туреччини та Румунії.

СТИХІЯ

Кількість жертв повені на Мадейрі — більш як 40 осіб, а січневий землетрус на Гаїті вбив майже 300 тисяч

Кількість жертв повені на острові Мадейра досягла 42, і ця цифра може зрости, повідомила зарубіжним інформагентствам учора вдень місцева влада. Кількість потерпілих обчислюється сотнями. Рятувальні роботи на острові тривають.

Тим часом стало відомо, що в результаті землетрусу, який стався 12 січня, на Гаїті загинули близько 300 тисяч чоловік. Про це офіційно заявив президент країни Рене Преваль. За його словами, більш як 200 тисяч тіл вже поховані, однак під уламками зруйнованих будинків, вважає президент Гаїті, залишаються ще близько 100 тисяч загиблих. Нині ситуація в постраждалих районах досить складна через початок сезону дощів.

А вчора біля узбережжя Гаїті стався новий землетрус магнітудою 4,7 балів. Як передає РІА «Новости» з посиланням на Геологічну службу США, епіцентр підземних поштовхів було зафіксовано в океані за 35 кілометрів на захід від столиці країни — міста Порт-о-Пренс. Повідомлень про нові жертви і руйнування на момент верстки номера не надходило.

Героя нашої публікації президент Монголії нагородив медаллю!

Минулої неділі чернігівцю Івану Павловичу Штаньку вручили медаль «70 років перемоги на річці Халхін-Гол». Президент Монголії Цахіагійн Елбегдорж, який 1988 року закінчив Львівське військово-політичне училище, нагородив його у числі 35 українців, що дожили до нинішніх днів.

— До речі, минулорічну публікацію «Голосу України» «Чернігівець брав участь у радіодезінформації японців» прочитали у Монголії, — повідомив голова київського товариства «Монгол-клуб» Євген Горбатенко. — Як з'ясувалося, Івана Павловича Штанька, про якого розповіла газета Верховної Ради, спочатку не було у нагородних документах, оскільки його з якихось причин в області вважали тільки ветераном Великої Вітчизняної війни. До нагородження було представлено лише 34 ветерани-українці. Та після газетного матеріалу цю помилку виправлено.

Медаль ветерану вручив керівник громадської організації за дорученням Надзвичайного і Повноважного Посла Монголії в Польщі та Україні Отгона Дамбийняма. Іван Штанько був по-справжньому розчулений, що, незважаючи на стільки минулих літ, у Монголії не забули про своїх визволителів.

— Тоді у цій величезній країні проживало близько 900 тисяч населення, — пригадував учасник бойових дій. — Гори, долини, трава вище пояса. Монгольська армія — на маленьких кудлатих конях. Я не бачив на кінннотниках якоїсь форми. Халати. Шабля-клинок. Якісь рушниці. Ми добре допомогли їм у визволенні країни від японських загарбників.

Іван Павлович після цієї війни ще добре «потрудився» з осені 1941 р. по травень 1945 р. (!) на фронтах Великої Вітчизняної. Кавалер ордена Червоної Зірки, кількох бойових медалей брав участь в обороні Москви, визволенні Чернігова, Мінська, дійшов до Берліна.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

На знімку: Івану Павловичу Штаньку (зліва) **вручив медаль голова товариства «Монгол-клуб» Євген Григорович Горбатенко.**

Фото автора.

Працівники «Київпастрансу» готуються до акції протесту — водії і кондуктори, яким з листопада затримують зарплату, не вийдуть на маршрути

Заборгованість підприємств комунальної теплоенергетики перед ДК «Газ України» перевищила 3,6 млрд. грн.

У НОМЕР

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ

Героїні-рятівниці всього вісім років

Сьогодні міністр з надзвичайних ситуацій Володимир Шандра нагородить 13 лауреатів всеукраїнської акції «Герой-рятівник року-2009» спеціальними дипломами, відзнакою МНС «За відвагу в надзвичайній ситуації» та цінними подарунками. Наймолодша серед відзначених — восьмирічна Ганнуся Войциховська з селища Голоби Ковельського району. Свій мужній вчинок дівчинка здійснила 5 січня 2009 року, коли їй не виповнилося й семи років.

Того дня Ганнуся разом з ровесницею Ірою Коренгою каталися на льоду. Іринка так захопилася, що не помітила, що вона вже посеред ставка. Раптом лід під дівчинкою тріснув, і вона опинилась у крижаній воді. На допомогу подружці одразу поспішила Ганнуся. Та спроби витягнути потерпілу за руку виявилися невдалими. З відчаю Ганнуся почала кликати на допомогу дітей, які були поруч, але ніхто на її прохання не відгукнувся. Тоді дівчинка підштовхнула до ополонки санчата, і коли Іра міцно вхопилася за них, щосили потягла за мотузку...

Про вчинок семирічної Ганнусі в школі дізналися лише через кілька днів. Вона боялася, що їй дістанеться від батьків.

Микола ЯКИМЕНКО.

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Напад на поштове відділення

Це сталося в селі Климівка Карлівського району. Близько опівдня до місцевого поштового відділення зайшли двоє чоловіків у масках і, погрожуючи зброєю, зажадали «видати» їм «касу». Працівники не чинили спротиву й підкорилися вимогам злочинців, після чого ті втекли. Про пригоду негайно повідомили в чергову частину Карлівського РВ ГУ МВС України в Полтавській області. Завдяки оперативним діям правоохоронців злочинців уже через кілька годин затримали. Ними виявилися двоє 23-річних лобуряк, один із яких раніше вже був засудженим. До речі, озброєні нальотчики були доволі серйозно — пневматичним пістолетом і електрошокером. Триває слідство.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Мисливці залишили селян без світла

Мешканці села Грабовець, що у Тернопільському районі, залишились без електроенергії з вини мисливців. Працівники РЕМу, які виїхали на місце, побачили дірку у трансформаторі, з якої витекло, за попередніми оцінками, півтори тонни масла. Збитки — більш як 22 тисячі гривень. З трансформатора правоохоронці витягнули кулю, котру відправили на експертизу.

Знеструмлені села (крім Грабовця, постраждали й навколишні населені пункти) енергетики підключили до інших підстанцій. «Підстрелений» трансформатор ремонтують. Ймовірно, куля потрапила туди ще в сезон полювання, проте масло витікало повільно. У ВАТ «Тернопільобленерго» кажуть, що останнім часом мисливці взяли собі за звичку стріляти по ізоляторах на лініях передач, а нині пошкоджують і трансформатори. За останнім фактом проводиться розслідування.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

ВЕЛИКА ВОДА

Збитки поки що обчислюються зіпсованими чоботами та черевиками

На міських дорогах Маріуполя минулого тижня було важко пересуватися: тала вода заливала трамвайні колії та асфальт, не встигаючи стікати до зливної системи. Зараз повінь відступила, а маріупольці, які кілька днів змушені були шугати в калюжі, підраховують вартість зіпсованих чобіт і черевиків.

Тим часом у місті в очікуванні весняної повені створили штаб та визначили план дій. «Згідно з нашими розрахунками, проблемними є 162 гектари території, — розповів начальник управління із питань цивільної безпеки та захисту населення Володимир Виноградов. — Розгорнуті два постійно діючі водовимірювальні пости, які стежать за рівнем води в річках Кальчик і Кальміус. Якщо почнеться танення снігу у верхів'ях, на півночі, кількість постів збільшиться до восьми».

Останнє найбільше підтоплення в Маріуполі трапилося 2004 року. Тоді воду відкачували цілодобово, водночас минулого року — лише протягом світлового дня. У місті також визначені вулиці та об'єкти, які можуть потрапити до небезпечної зони — там мешкає близько 2000 осіб. Людей попередили, що в разі загрози вони будуть тимчасово відселені. Для цього підготують приміщення локомотивного депо, а також десять залізничних вагонів. Щороку найбільш проблемними є селища Гавань та Слободка, розташовані на березі. «Всього місто має 29 одиниць відкачувальної техніки — як комунальної, так і такої, що належить промисловим підприємствам, — зазначив Володимир Виноградов. — Є шість мотопомп. Крім того, кілька років тому в Гавані та Слободці проклали спеціальні рукави, щоб зручніше було відкачувати воду. В разі надзвичайної ситуації оперативний штаб розгорнемо безпосередньо на місці подій. Якщо доведеться працювати цілодобово, організуємо харчування робітників».

Начальник управління каже, що приморське місто має «резерви» у вигляді Павлопільського та Старокримського водосховищ, розташованих північніше. Водосховища можуть прийняти ще 5 мільйонів кубометрів води. Якщо притік буде вищий, скидання води через греблі збільшать. Зараз рятувальники обстежують усі мости через річки: в тих місцях, де переправи розташовані досить низько й можуть утворити непередбачену греблю, розчищають просвіт для води.

Ліна КУЩ.

Міська влада готується до паводка

Водопілля у басейні Ворскли та її приток матиме «виражений характер», відтак очікується підйом рівня води більше як на два метри, з виходом її на заплави, повідомляє Полтавський обласний центр гідрометеорології. Очікуються й утворення льодових заторів, що призведе до додаткового затоплення територій. Підвищений місцевий стік талих вод викличе підтоплення окремих садиб та житлових будинків у низько розташованих місцях. Під загрозою приміські селища Лісок, Вороніна, Залізничне.

Міська влада визначає об'єкти, які може підтопити, місця підриву льоду. Передбачають і можливу організацію тимчасового відселення людей з місць ймовірного затоплення. Посилять контроль за санітарно-епідеміологічним станом таких місць. Нині в Полтаві комунальні служби активно працюють над розчисткою зливоприймачів.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

ФОТОФАКТ

В одному з найбільших районів Сумщини — Білопільському — в сніговому полоні опинилися 120 з 126 населених пунктів. Тепер продукти і товари першої необхідності їм доставляють гужовим транспортом.

Фото Віталія КОХАНА (УНІАН).

Зсув руйнує будинки, талий сніг — підтоплює

У районі санаторію «Куяльник», що на околиці Одеси, змістився грунт — зсув ударив у стіну триповерхового будинку й завалив перші два поверхи. На щастя, жертв немає. На думку фахівців МНС, існує загроза повторного сходу грунту зі схилів пагорба, тому ухвалено рішення евакуювати з потерпілого будинку 12 мешканців.

А в селищі мікрорайону Більшовик тала вода почала підтоплювати будинки приватного сектору. На вулицях Флотській та 8 Березня вода проникає в льохи, розмиває фундаменти, заливає проїжджу частину вулиць. Спецтехніка МНС за заявками жителів відкачує воду, також очищують зливову каналізацію. У селищі Олександрівка затопило два житлові будинки. У зоні ризику опинилися житлові споруди, розташовані в місцях, де автодороги проходять вище рівня фундаментів.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Розчищають дороги і рятують двори

На Дніпропетровщині розчищають від заметів дороги і рятують від підтоплення двори. У рятувальників МНС, працівників ДП «Дніпропетровський облавтодор», ДМКП «УРЕА», управління комунального господарства вихідних немає. Останніми днями на автошляхах області працювало понад 360 одиниць техніки і 470 осіб. За три дні розчищено близько 300 км доріг до тридцяти населених пунктів у Софіївському та П'ятихатському районах, а також снігові замети на вулицях Дніпропетровська, повідомили в Центрі пропаганди ГУ МНС України в області.

Через стрімке танення снігу і недавні дощі чимало дворів опинилися під загрозою підтоплення. Щодня чергові караули МНС відкачують воду з подвір'їв, будинків та підвалів у різних кінцях міста. Найчастіше викликають рятувальників жителі приватних будинків з Амур-Нижньодніпровського, Ленінського та Самарського районів обласного центру. Загрозу створили не лише рясні снігопади цієї зими, а й повсюдна відсутність зливової каналізації.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

ФОТОФАКТ

В Івано-Франківську проходить виставка дизайн-ідей «Стілець», взяти участь у якій могли дизайнери усіх можливих профілів, основним завданням котрих було втілити ідею стільця.

Фото Юрія РИЛЬЧУКА (Укрінформ).

Тепер ялинки грітимуть воду

Запорізькі комунальники вже кілька років не спалюють новорічні ялинки. Спочатку хвойні деревця переробляли на тирсу, яку продавали населенню для мульчування грядок та на корм птиці, а нині знайшли краще застосування.

У колишньому військовому містечку авіаторів концерн «Міські теплові мережі» збудував котельню, котру збираються запустити в новому опалювальному сезоні. Тут установили газогенератор, що перероблятиме відходи деревини. Його потужності вистачить, щоби безперебійно забезпечувати гарячою водою 10 тисяч осіб, але потрібно створити запас палива на весь рік. Тому комунальники перебивають ялинки на січку й звозять її на спеціальний майданчик для просушки й зберігання. Ще одним резервом є приведення до порядку зелених насаджень. Це, як то кажуть, справжня цілина, бо тільки працівники комунального підприємства «Зеленбуд» щомісяця дають лад кронам 500 дерев. А оскільки більшість зелених насаджень у Запоріжжі розміняла сьомий десяток років, гілок та хмизу вистачить надовго. В будівництво нової котельні тепловики вклали понад мільйон гривень власних коштів. Завдяки цьому місто щороку заощаджуватиме майже 600 тисяч кубічних метрів природного газу.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

«Славути» для інвалідів

П'ятитисячна черга інвалідів області, які потребують автомобілів, зрушилась. Двадцять родин, в яких проживає двоє чи більше людей з обмеженими можливостями, отримали авто «Славута». Цього разу — не безкоштовно. Нові власники повинні були сплатити тридцять відсотків їх вартості.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Процес деукраїнізації триває

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Тим часом, напередодні відзначення Міжнародного дня рідної мови, у столиці уже протестували проти дискримінації української. Активісти руху «Не будь байдужим» принесли кількадесят гарбузів під стіни Конституційного Суду. Це — реакція на визнання неконституційним наказу Кабінету Міністрів про спілкування у школах тільки рідною «солов'їною». Прихильники двомовності це рішення назвали своєю перемогою. Водночас для їхніх опонентів це стало дуже неприємним і важким ударом.

Активно на можливу двомовність у країні відреагувало і Всеукраїнське об'єднання «Свобода». На брифінгу з нагоди святкування Дня рідної мови депутат львівської обласної ради Ірина Фаріон повідомила, що їхня сила планує розпочати збір підписів під листом до Віктора Януковича на захист української мови:

— У березні у Верховній Раді планують розглянути законопроект, який передбачає надання обласним радам права вирішувати, якою мовою провадити викладання в школах, вести документацію. Та ми не дамо їм порушити Конституцію України. Якщо вони наважаться поставити це питання на розгляд, ми зберемо таку кількість людей, яку збирали на марші УПА в Києві.

Ті, хто виступає проти введення другої державної, запевняють: вони не «проти російської», а лише «за українську». Буцімто, саме остання наразі перебуває у скрутному становищі. У тому, що захищати потрібно передусім українську, переконаний і Ігор Розкладай з Інституту медіаправа: «Чинна законодавча база захищає мови національних меншин значно краще, аніж державну». Підтримує цю думку і Олександр Вишняк, співробітник Інституту соціології Національної академії наук. Адже, за його словами, зараз в країні «солов'їною» спілкується переважна... меншість.

— Процес деукраїнізації суспільства триває. За нашими даними, винятково українською мовою в сім'ях спілкується 40 відсотків старшого покоління, 26 — середнього і лише 24 відсотки молоді. Спостерігається цікава тенденція: знати мову почали значно краще. Але спілкуються нею менше, — каже пан Вишняк.

Одна з причин цього, на думку науковця, — недбала мовна політика: «Наша влада чомусь завжди відстоювала думку, що мовну проблему можна заховати у глибоку шухляду до того часу, поки люди не стануть краще жити. Та якщо так робити, то одного дня українська перетвориться на «мертву» мову, яку знають, яка є національною, але якою ніхто не спілкується». А введення другої державної цей процес, мовляв, тільки пришвидшить.

Думки самих українців з цього приводу розходяться.

— У мене батько народився в Росії. Там живе багато наших близьких і знайомих, а тому російська для мене завжди була і буде рідною, — каже киянка Олеся.

— А мене дратує, коли говорять про утиски російськомовного населення, — обурюється киянин Богдан. — Переважна більшість наших газет, книжок, фільмів і навіть пісень — російською мовою. Більше того, вводити другу державну тільки тому, що цією мовою багато хто спілкується — безглуздо. Давайте тоді до рівня державної піднесемо суржик чи нецензурщину. Ними розмовляє не менше народу.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Біля будинку Конституційного Суду України відбулася акція протесту «Гарбузи для КСУ» — люди протестували проти рішення суду щодо скасування необхідності для вчителів розмовляти українською мовою поза уроками.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

«КАМАЗ» зіштовхнувся із шахтарським автобусом

В Антрацитовському районі сталася дорожньо-транспортна пригода, у результаті якої одна людина загинула й шість травмовані. Аварія сталася на 817 км автодороги Київ—Харків—Должанський, а спровокував її 39-літній водій «КАМАЗа». Рухаючись із боку КПП «Должанський» убік Антрацита, він не врахував дорожню обстановку й виїхав на смугу зустрічного руху. Тут «КАМАЗ» зіштовхнувся з автобусом, який віз 25 гірників шахти «Комсомольська» ДП «Антрацит» до початку робочої зміни. У результаті 25-літній пасажир автобуса загинув на місці, ще шестеро госпіталізовані із травмами різного ступеня тяжкості.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Вам до «Ч» чи до «Ж»?

Донецька залізниця запроваджує експеримент із продажу квитків до окремих «жіночих» або «чоловічих» купе. Скористатися такою можливістю зможуть з 30 березня пасажири трьох потягів: Луганськ—Київ, Маріуполь—Київ та Донецьк—Київ. У кожному потязі виділено по одному такому «спецвагону». Попередній продаж квитків уже відкрито, причому вартість проїзду в «одностатевому» купе нічим не відрізняється від стандартної. На проїзних документах будуть зазначені літери «Ч» та «Ж», які свідчитимуть про чоловіче чи жіноче місце. А от представники якої статі їхатимуть у купе, визначатиметься за першим проданим квитком. У прес-службі магістралі запевнили: якщо експеримент матиме популярність, кількість таких вагонів та напрямків збільшать.

Ліна КУЦ.

Громада визначатиме достойних

Виконавчий комітет Рівненської міської ради звернувся до городян з пропозицією подавати кандидатури на присвоєння відзнаки «За заслуги перед містом». Ця відзнака, встановлена сім років тому, вручається людям, які багато зробили для територіальної громади міста у тій чи іншій сфері їх діяльності. З початку заснування такої відзнаки її удостоєні 27 людей. Серед них відомі спортсмени Заслужений майстер спорту України з велоспорту Сергій Гончар, засновник спідвею у Рівному Віктор Трофімов, вчений-історик Гурій Бухало, а також іноземці — професор Сілезького кардіологічного центру (Польща) Мар'ян Заремба, голова товариства гуманітарної допомоги Україні Антон Вільд (Німеччина) та інші достойні люди.

Вл. інф.

У Харкові під час змагань з пейнтболу на гравців обвалився дах

Дах будинку обрушився у момент проведення заняття пейнтбольного клубу «Бомба». Двоє осіб постраждали. Пейнтболісти займалися в гаражі, що колись належав нині розформованій військовій частині. Близько 17.30 минулої неділі дах гаража обвалився. У приміщенні в цей час, кажуть у пресслужбі МНС Харківської області, перебували кілька десятків членів пейнтбольного клубу. Двох привалило уламками залізобетонних конструкцій.

Рятувальники дістали двох потерпілих з-під уламків. За інформацією головного управління МНС області, одному з них 19, другому 20 років. Обоє дістали сильні черепно-мозкові травми, забиті місця грудної клітки, переломи кінцівок і ребер. Машина швидкої допомоги через снігові замети доїхати не змогла, зупинилася за кілометр від гаража. Рятувальники довезли потерпілих до лікарів пожежним автомобілем підвищеної прохідності, аті вже доправили потерпілих до лікарні швидкої і невідкладної допомоги.

Причини руйнування нині з'ясовують фахівці.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ФОТОФАКТ

В Одесі пройшла акція протесту проти закону «Про реадмісію».

Фото Андрія НОВАКА (Укрінформ).

На дітей впала... альтанка

НП!

Троє дітей з дитсадка № 57 у Вінниці доставили до лікарні автомобілем швидкої допомоги після того, як на них впала альтанка. Про потерпілих малят правоохоронцям повідомили з лікарні швидкої допомоги.

Найбільше постраждала дівчинка Катя — у неї перелом правої ключиці. У двох інших дітей лікарі констатували травми грудного відділу хребта та рану нижньої повіки лівого ока, синці на обличчі. Травми найбільш потерпілої дівчинки кваліфікують як важкі тілесні ушкодження, покарання за їх нанесення карається Кримінальним кодексом, уточнюють правоохоронці. Травми двох інших діток — легкої та середньої важкості. Інші малята, які опинилися під завалами альтанки, відбулися переляком. Їх одразу відправили додому.

— Я вже побачила альтанку після того, як вона впала, — каже завідувач господарської частини дитсадка Людмила Гончарук. — Чи то від снігу, чи від давності. Бо після її спорудження минуло більше тридцяти років. Решту аналогічних будиночків на подвір'ї дитсадка ми обв'язали кольоровими стрічками, щоб ніхто туди не заходив.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

У НОМЕР

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ

«Кава» із дубової кори

Сурогат з борошна, меленої кори дуба, плодів каштана та жолудів, який реалізовувався як розчинна кава «Якобс», виявили на складі одного підприємця співробітники управління державної служби боротьби з економічними злочинами УМВС України в області. Правоохоронці вилучили 250 баночок цього «напою». Протягом трьох місяців недобросовісний продавець реалізовував його оптовим покупцям. Аби підробка не викликала підозри, до сурогату додавалися барвники та ароматизатори. Зараз експерти з'ясовують, скільки фальсифікату пройшло через руки спритника і які збитки завдано споживачам. Це й визначить частку підприємця.

Микола ЯКИМЕНКО.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Бізнесмена застрелили серед білого дня

У місті Надвірна, що на Прикарпатті, шукають убивцю відомого місцевого бізнесмена, власника нафтобази Володимира Олійника. Убивство сталося, коли той приїхав до школи за донькою. Він був з охоронцем, але останній необачно залишив шефа в автомобілі, щоб забрати школярку. У цей час, як стверджують очевидці, під'їхала інша машина і пролунав постріл. Правоохоронці припускають, що ймовірно стріляв професійний снайпер. Куля влучила в голову. Пораненого бізнесмена доставили до Надвірнянської райлікарні, та зусилля медиків виявилися марними.

— Стріляли один раз, — каже начальник центру зв'язків з громадськістю УМВС в області Василь Гультайчук. — Експерти-криміналісти з'ясовують тип зброї. Працює оперативно-розшукова група. З обласного центру до справи долучились працівники науково-дослідного криміналістичного центру.

Щодо факту вбивства Володимира Олійника порушено кримінальну справу, ведеться слідство. Розробляється декілька версій. Одна стосується ситуації навколо Івано-Франківського продуктового ринку. Боротьбу за нього вже кілька років ведуть дві прикарпатські бізнесові структури, співвласником однієї з яких був покійний підприємець. Саме його фірмі минулого року рішенням сесії Івано-Франківської міськради було передано в оренду цей ринок. Раніше ним опікувалася конкуруюча фірма. Відтоді Олійникові та його сім'ї начебто погрожували. Міліція поки що утримується від коментарів.

Дарина НАЗАРЧУК.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

У програмі — бальні танці

Віденський бал влаштували в Кам'янець-Подільській загальноосвітній школі № 7. У минулому навчальному році його тут провели вперше з ініціативи заступника директора з виховної роботи Наталії Мельник. Свято вдалося, а тому стало традиційним. Тож цьогоріч до балу почали готуватися вже з першого вересня. Хореографічну майстерність учні опановують залюбки: на шкільному танцполі у вальсі показали себе три дев'яті класи, десятий та одинадцятий.

Віра ШПИЛЬОВА.

Вводити другу державну тільки тому, що цією мовою багато хто спілкується — безглуздо

3,75 квадратного метра на людину

Це трапилося, коли їй було лише 20 років. Її дитина народилася мертвою. Тоді вона вирішила усиновити хлопчика, від якого відмовилася рідна мати. Після цього Тамара Миколаївна Кожухова присвятила своє життя дітям. Працюючи в пологовому будинку, вона бачила, скільки дітей залишається без батьків. Одного разу до пологового будинку принесли дівчинку, котру знайшли на смітнику. Лікарі сказали — «не жилець». Тамара Миколаївна забрала її і виходила. Щороку вона ставала мамою, усиновлюючи «відказників».

Коли дітей стало троє, грошей не вистачало й довелося іти на іншу роботу. З чоловіком вони практично не жили, допомоги не було. Так у її родині з'явилося 14 дітей. На найменшеньких, останніх трьох, довелося оформляти опіку, усиновлення не дозволили. Дітей вона брала з пологових будинків Запоріжжя, Дніпропетровська, Білорусі — географія народження дітлахів велика. Сама Тамара Миколаївна родом з Білорусі, переїхала на батьківщину чоловіка в місто Джанкой Автономної Республіки Крим. Тут уже мешкають більш як 30 років.

Хоча живуть — гучно сказано. Умови, де тулиться родина, просто ненормальні. У трикімнатній квартирі одна кімната відведена під комору. А інші — це й спальня, і їдальня, і вітальня, і гардеробна. Усього 45 квадратних метрів.

Найстарший син у двадцять три загинув, служачи на підводному флоті. Нині йому було б 40 років. Дорослі дочки й сини живуть своїми родинами. Вдома залишилося дев'ятеро молодших. Одні вчаться в школі, інші в училищах. Але є одна спільна риса в сім'ї Кожухових — талант. Усі займаються танцями, музикою, вокалом. Їхній сімейний ансамбль виступає на всіх міських заходах, бере участь у конкурсах і отримує нагороди.

Кожухови не кажуть, що погано живуть. Але все-таки прагнуть більш цивілізованих умов. Одні мешканці міста вважають маму божевільною, другі — що набрала дітей з метою матеріальної вигоди. А треті — жаліють і захоплюються мужністю цієї маленької жінки.

У неї є багато друзів, які допомагають не матеріально, а суто людськими якостями своєї доброти. Найбільша мрія родини — побудувати власний будинок. Але одержати земельну ділянку виявилося для них проблемою. Із запропонованих міськвиконкомом ділянок практично жодна не підходить для будівництва свого будинку. Одна — за декілька кілометрів від міста, де немає ні комунікацій, ні електрики, просто серед поля. Інша — біля міського цвинтаря, що теж не надає оптимізму. А там, де хотілося б, — з'ясовується, що вже всі ділянки продали на земельних аукціонах...

Звернулася Тамара Миколаївна по допомогу й до Голови Верховної Ради Володимира Литвина. Передала відповідні документи, виклавши прохання й сподівання. Що з цього вийшло?

Коментар Валентина Борисовича Синицького, міського голови Джанкоя:

Тамара Миколаївна не потрапляє під статус почесного звання «Мати-героїня України». Бо в неї діти прийомні. Сьогодні разом з дітьми вона живе у квартирі в центрі міста. Тому звертається в усі владні структури, щоб їй виділили для будівництва будинку земельну ділянку в центрі Джанкоя. На жаль, у центрі ми не можемо виділити землю, бо там у нас немає вільних земельних ділянок. Ми готові їй надати землю під будівництво будинку в районі Лікарняного містечка, четвертої школи та масиву Смарагдового. Тамара Кожухова одержує всі види грошової допомоги на дітей. На жаль, більшого ми їй дати не можемо.

Генеральним планом на території міста Джанкоя передбачено три житлових райони для будівництва індивідуальних житлових будинків садибного типу з розрахунковою площею земельної ділянки 0,06 га на одну садибу. Надання земельних ділянок відбувалося в середині 90-х років згідно із заявами громадян і рішенням виконкому міської ради. Більшість земельних ділянок освоєно, але частина їх з різних причин громадянами не забудована.

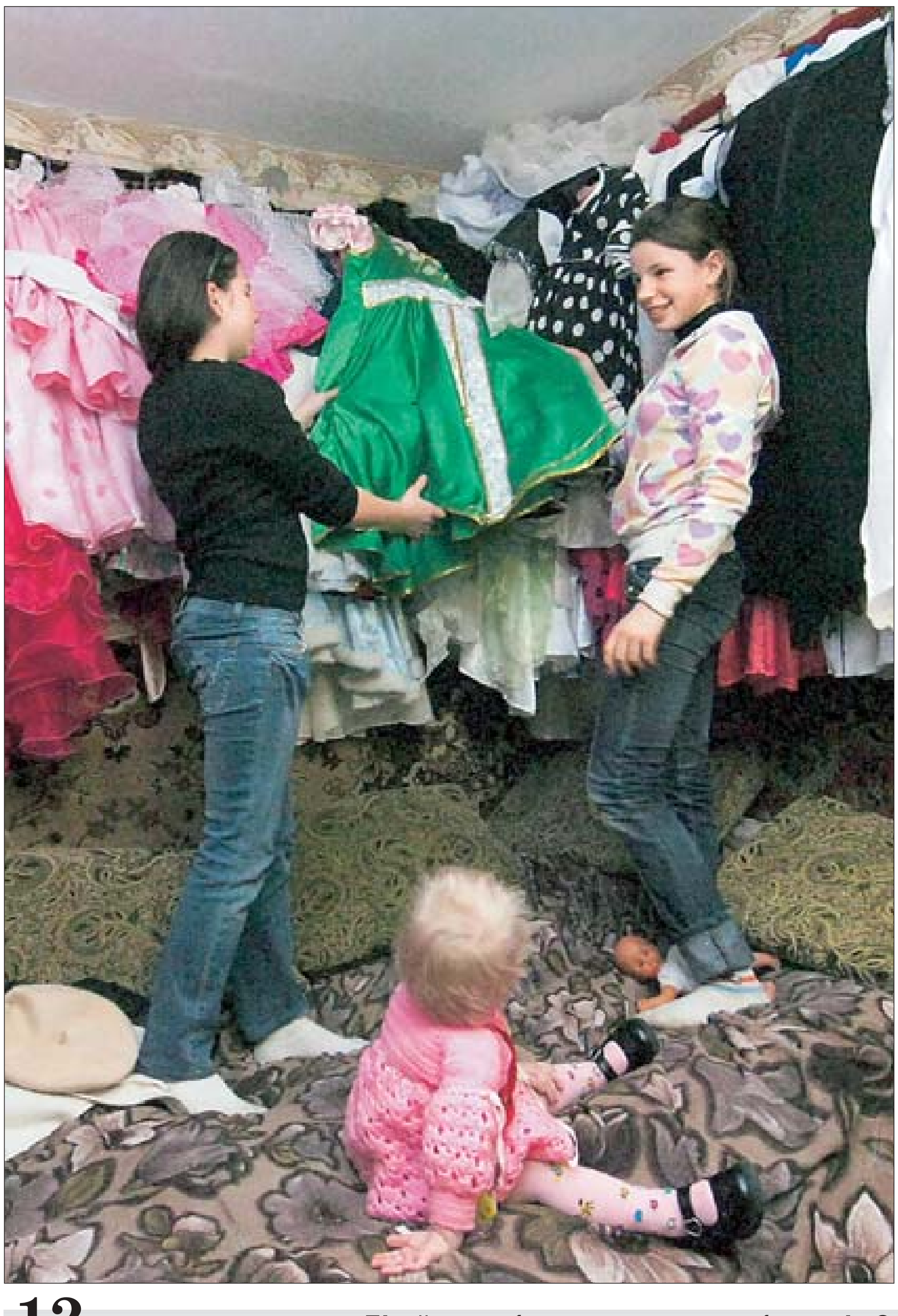
Для вирішення питання про скасування рішення виконкому й вилучення земельної ділянки в попереднього користувача Кожуховій Т. М. необхідно:

визначитися з місцезнаходженням земельної ділянки на території міста;

написати заяву встановленої форми.

P. S. Тамара Кожухова скористалася порадою й подала відповідні документи. Міністерство праці та соціальної політики України направило клопотання до Джанкойської міськради про виділення земельної ділянки Т. Кожуховій. Залишається сподіватися, що невдовзі багатодітна сім'я одержить довгоочікувану ділянку землі.

Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Георгій ВЕРВЕС.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Дітей вона брала з пологових будинків Запоріжжя, Дніпропетровська, Білорусі

15 лютого. Євген Мармазов, Василь Кисельов, Валерій Баранов, Володимир Полохало, Тетяна Бахтеєва, Олег Білорус під час погоджувальної ради, де було заплановано цього тижня розглянути 70 питань.

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

У передчутті інавгурації

Усього парламентарії планували розглянути 70 питань. Як зауважив під час погоджувальної ради глава парламенту Володимир Литвин, левова частина з них перейшла в графік депутатів із попереднього сесійного тижня.

17 лютого. Олександр Рябека (у центрі) **під час пленарного засідання, на якому, зокрема, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин звернувся до парламентської більшості з проханням у десятиденний термін надати документи, які підтверджують існування коаліції.**

Так, уже у вівторок топ-новиною у стінах Верховної Ради стало призначення урочистого засідання з приводу складання присяги новообраним Президентом на 25 лютого. Це видавалося логічним та водночас дещо передчасним. Адже на час, коли 238 парламентаріїв проголосували за проведення інавгурації, у Вищий адмінсуд навіть ще не передали справи про допущені на виборах порушення. У цей день депутати також відмінили свою постанову про проведення місцевих виборів 30 травня. Офіційно підставою для цього стало те, що країна й досі не має бюджету на цей рік, а без нього неможливо профінансувати проведення народного волевиявлення. Водночас Верховна Рада відхилила проект закону про повернення до десятирічної форми навчання.

16 лютого. Яків Табачник, Микола Азаров, Іван Плющ під час пленарного засідання, на якому 238 голосами депутати призначили проведення урочистого засідання Верховної Ради України, присвяченого складанню присяги новообраним Президентом України, 25 лютого 2010 року о 10 годині у сесійній залі Верховної Ради.

У середу пристрасті розгорілися навколо підтвердження легітимності коаліції. У відповідь на вимогу регіоналів оголосити про її розпад Голова Верховної Ради Володимир Литвин звернувся до депутатів із проханням протягом десяти днів надати письмове підтвердження того, що необхідні 226 голосів є. Варто відзначити, що й без цього коаліційні переговори в стінах парламенту просто вирували. Однак остаточно долю більшості визначити так і не вдалося.

У четвер сесійну залу очистили від партійної символіки. Згідно з Регламентом, у приміщенні, де засідають парламентарії, не місце політичній агітації, тож за дорученням Володимира Литвина прапорці, що роками красувалися на робочих місцях депутатів, прибрали. Цього дня народні обранці дали зелене світло державній підтримці виробництва національних фільмів. А в п'ятницю парламентарії достроково припинили повноваження Віктора Януковича у Верховній Раді у зв'язку із обранням на пост Президента.

Надія СМІЯН.

19 лютого. Борис Дейч, Юрій Гайдаєв, Катерина Самойлик під час пленарного засідання, на якому Верховна Рада достроково припинила повноваження народного обранця Віктора Януковича (242 «за») у зв'язку з його обранням Президентом України.

18 лютого. Микола Рудченко, Микола Шершун, Катерина Ващук, Василь Шпак під час пленарного засідання, на якому, зокрема, у другому читанні та в цілому 351 голосом депутати прийняли закон про внесення змін до Закону «Про кінематографію» (щодо державної підтримки виробництва національних фільмів).

П'ять днів із життя Верховної Ради України очима фотокореспондента Сергія КОВАЛЬЧУКА

Озимий ріпак загинув на майже 70 тисячах гектарів (близько 5 % посівів), ще на понад 60 тисячах — вкритий крижаною кіркою *(за інформацією відділу зернових та технічних культур Департаменту ринків рослинництва МінАП)*

Глухівський інститут луб'яних культур розпочинає реалізацію проекту «Виробництво целюлози з конопель посівних, як альтернативної енергозберігаючої та екологічної сировини», *повідомляє з Сумщини наш власкор Владислав Жмурков*

Кому комбайн по кишені

Нова машинерія перетворюється на розкіш для господарств

ТЕНДЕНЦІЇ

О цій порі в хазяйствах вже починають звітувати про готовність техніки до весняних робіт. Якщо подивитись на загальні цифри, картина не така вже й погана: на Хмельниччині майже 85 відсотків тракторів готові до посівної. Приблизно на тій само позначці готовності стоять плуги і культиватори, борони і сівалки. Але якщо відірвати голову від паперів і поглянути на технічний парк на місцях, картина не така оптимістична. Вона швидше нагадує колишні пропагандистські ролики про два світи і два способи життя. Бо хтось може похвалитись найсучаснішими комбайнами та тракторами, а у когось — лише гори заіржавілого залізяччя та старесенька техніка, до якої й доторкнутись страшно, не те що сіяти та жнивувати.

Продавців більше, ніж покупців

Дефіциту на ринку сільськогосподарської техніки немає. Мрієш про заморські дивокомбайни із комп'ютерним управлінням та супутниковим керуванням — ось каталоги. Хочеш щось нове, але дешевше — вибирай добре знайомі білоруські та російські пропозиції. Не маєш і на це грошей? Спритні продавці пропонують китайські міні-трактори. Можливо, не такі вже й потужні та надійні, зате ціна приваблива — півсотні тисяч гривень. Та виявилось, навіть останній аргумент не звабив жодне господарство в області. Більшості хазяйств нині не до таких витрат.

На цьому тлі Білогірський район є справжнім лідером. Торік тут поповнили технічний парк майже на вісімнадцять мільйонів гривень, купивши шість зернозбиральних комбайнів, три трактори, два вантажні автомобілі. Та і в січні вже пригнали новенький російський комбайн «Єнісей». Можливо, за своїми характеристиками він дещо і поступається європейським, але ціна набагато доступніша.

Були часи, коли після добрих жнив навіть одне потужне господарство могло дозволити собі купити все те, чим тепер хвалиться весь район. І мало яке залишалось хоч без якоїсь обнови.

Тепер усе інакше: окремим — покупки, решті — нічого. Тож виділити гроші на нову техніку змогли тамтешні агрофірма «Перлина Поділля» та денисівське ТОВ «Маяк». Перше обробляє близько десяти тисяч гектарів землі, має добрі традиції й давню міцну матеріально-технічну базу. Щоб впоратися зі своїми площами, зберегти фінансову незалежність, воно мусить думати про нові технології та продуктивну техніку. Тож майже половину покупок всього району припало саме на це господарство.

У «Маяка» хоча землі втричі менше, але в цьому господарстві збирають урожай пшениці до ста центнерів з гектара. Навіть не дуже врожайного минулого року середній показник із зернових становив понад шістдесят центнерів з гектара. Результати справді вражаючі. Але навіть вони не дають господарствам можливості розкошувати. То що вже казати про тих, хто і землі має менше, і техніку гіршу, і фінансові можливості значно скромніші?

Зношеність сільськогосподарської техніки в районі сягає близько вісімдесяти відсотків. А це означає, що на високі показники врожаїв із такими технологіями розраховувати важко. Тож коло замикається: без трактора не посієш, без комбайна не збереш, а з того, що виросте, знову-таки не те що трактора, а доброї сівалки не купиш.

Рік технічної поразки

Якщо два позаминулі роки для низки господарств були часом нових покупок і технічного оновлення, то минулий — це рік технічної поразки. Весь аграрний сектор краю зумів придбати три з половиною сотні одиниць техніки. І якби ж то йшлося про трактори та комбайни. Хтось купував старезньку жниварку, хтось відшукав ріпаковий стіл, хтось розжився на борону. У звітах всяка така покупка проходить як окрема одиниця, але кожному керівнику господарства чи інженеру зрозуміло, що на цьому роботу не витягнеш.

Ще не так давно нехай не всі, але навіть середні господарства вже могли дозволити собі дискусію про те, купувати імпортну дорожчу, але продуктивнішу, чи скромнішу за всіма

СИТУАЦІЯ

На цукрі спекулянти «наварюють» мільйони

Цукор у магазинах вперто не хоче дешевшати. Це, незважаючи на загрозливі заяви Антимонопольного комітету, якого спекулянти давно не бояться. Незважаючи на вибори, що закінчилися, з їхньою політичною нестабільністю. Незважаючи на те, що за вікном зима, коли ціна на солодкий пісок завжди стабільно невисока — адже до сезону консервацій ще далеко.

От і виходить: нас, споживачів, як це делікатніше висловитися, купка спекулянтів тримає з цукром за дурнів. На прилавках кілограм білих кристалів тепер має коштувати не 12 гривень, а набагато дешевше. Про це, до речі, свідчать і встановлені Кабміном мінімальні ціни на цукор з буряку майбутнього врожаю — 4 гривні 25 копійок за кіло (без урахування податку на додану вартість). Тобто по 5 гривень 10 копійок з ПДВ. І це за майбутньої мінімальної ціни на буряк в 350 гривень за тонну (з ПДВ).

А тонна солодких коренів урожаю-2009, з яких уже зварили цукор, коштувала майже на сто гривень дешевше. Так і хочеться запитати, чому ж ми тепер платимо за цукор втридорога? І невже в держави не вистачає важелів впливу, щоб остудити спекулянтський інтерес купки монополістів, які сконцентрували у своїх руках значні запаси стратегічного продукту? А до того ж, якщо ми платимо за солодкий пісок так багато, чому прибуток іде в кишеню торгашам, а не на розвиток цукрових заводів. Адже настане сезон переробки, а на багатьох підприємствах казатимуть, що знову до нього не готові. Держава почне знову їх рятувати — і знову за рахунок платників податків.

До речі, самі заводи не можуть накручувати ціни. Для них існує стримуючий чинник — обов'язкове декларування оптово-відпускних цін. Підприємства мають обґрунтовувати підвищення вартості виготовленого товару, якщо зростання становить більше одного відсотка на місяць. Це зроблено для того, щоб до споживача цукор доходив за прийнятними цінами. Але якщо, приміром, керівництво заводу реалізує солодку продукцію «наближеній» комерційній структурі, а та перепродує його з накрутками далі — зовсім інша виходить схема й зовсім інша арифметика.

Варто зазначити, зі злетом цін споживання солодкого піску помітно впало — ще одна причина, за якою, за всіма ринковими законами, і цукор мав би подешевшати. Водночас його здорожчання вже спричинило зростання цін на карамель і шоколад.

Галина КВІТКА.

«Труба» заводу чи ні

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Про ситуацію навколо цього підприємства «Голос України» вже писав у публікації «Городенківці вимагають припинити руйнацію заводу» (№22 за 9 лютого 2010 р.).

На думку спеціалістів, цукрозавод у Городенці Івано-Франківської області перебуває в стані міжсезонної консервації. Жодних технологічних слідів демонтажу обладнання поки що не виявлено, верстати комплектні, тобто відновлення виробництва цукру можливе.

А загалом гарячою видалася нинішня зима, незважаючи на люті морози, не лише для працівників колишнього найпотужнішого в районі промислового підприємства. Та не тому, що сезон переробки солодких коренів затягнувся, як то траплялося років із тридцять тому, коли годі було переробити добірний урожай цукрових буряків. І не тому, що проводилися якісь підготовчі роботи до нового сезону.

Навпаки: дві осені поспіль на території величезного майнового комплексу було тихо й мирно... 2008-й та 2009-й стали першими роками, коли завод так і не запустили. Це — з часу створення підприємства у 1926-му. А закипіли пристрасті навколо заводу тому, що торік у грудні комерційний банк забажав повернути за рахунок основного комплексу та бурякопункту неповернутий кредит. Порушивши при цьому цілісність підприємства. Час нині непевний... Думалося, вочевидь, що за передвиборними баталіями місцеві не зважатимуть: звиклося, що народ збайдужів... Та якраз навпаки! Спершу стали на захист бурякопункту. І страйковий комітет колишніх працівників цукрозаводу в своєму зверненні до районної влади висловлював невдоволення з приводу того, що там передбачається будівництво іншого переробного виробництва. Одначе, за запевненнями нових власників цих приміщень, йдеться лише про використання складських потужностей, а в разі відновлення роботи цукрозаводу бурякопункт працюватиме за призначенням. Та поживемо-побачимо.

«Кота в мішку» готові вже й віддати...

А справжня буря здійнялася, коли до Городенки навідалися представники нових власників основного комплексу заводу. Оскільки це структура, з якою пов'язують операції з продажу металу на брухт, люди запідозрили: цінне технологічне обладнання можуть вирізати і реалізувати іншим цукрозаводам. Громадськість чинила фірмі шалений опір, перешкоджала підключенню струму на підприємстві тощо. Невдовзі на ініційованій районною владою нараді її виконавчий директор озвучив плани збереження цукроварного виробництва, а також створення на базі майнового комплексу підприємства з переробки яловичини та тепличне господарство. Але серед представлених документів не побачили маркетингового плану розвитку майбутнього цукрозаводу, тож виникли закономірні сумніви.

Побувавши на заводі, члени робочої групи міської ради констатували, що не все ще втрачено: цукроварне виробництво можна відновити. Цікаво, що представники нових власників, відчувши відчайдушне бажання громади перешкодити демонтажу цукрозаводу, висловили навіть думку, що готові піти людям назустріч. Тим паче, що, за їхніми словами, отримали «кота в мішку»...

Реприватизація?!

Наступним спільним кроком влади і страйкового комітету стали громадські слухання. Скеровані відповідні клопотання до всіх вищих державних структур. Адже нині на приватну власність ніхто не має дієвих важелів впливу. Щоб повернути заводу колишній статус і не допустити, аби перетворили його на брухт чи якось інакше, не за призначенням, скористалися його майном, потрібне спеціальне рішення Кабміну на проведення реприватизації підприємства. Ініціативна група городенківців зібралася до Києва на перемовини з банкірами. Інакше, вочевидь, клубок проблем навколо заводу не розплутати.

Новий інвестор прийде, коли будуть буряки

Чи втрачено завод безповоротно? Спостерігаючи за світовими тенденціями щодо загального дефіциту на цукор та стрімкого зростання його ціни, надія на відродження не виглядає примарною. До того ж чимало селян, вирощуючи солодкі корені навіть на незначних площах, донедавна не лише забезпечували себе цукром, а й вигідно продавали лишки цього стратегічного товару. За словами начальника районного управління агропромислового розвитку Василя Савіцького, для того, щоб знайти інвестора, котрий взявся б за виробництво, потрібно мати цукросировини 130—150 тисяч тонн. Про це треба думати вже нині, адже не за горами — посівна. На жаль, обсяги посівів знижуються. Якщо в 1987-му в області вирощували солодкі корені на 23 тисячах гектарів, то торік — лише на 717. Для плекання цукрових буряків є належна техніка. Але, очевидно, колишні власники в цьому не були зацікавлені: самі землі не брали, підприємство не платило обіцяних відсотків сільським громадам за сприяння у збільшенні посівів цукрових буряків та здачі цукросировини на городенківське підприємство. Не було налагоджено взаємовигідної співпраці з потужними товаровиробниками. А така практика поширена за кордоном.

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

параметрами вітчизняну техніку. Тепер навіть саме питання про покупку не стоїть. Господарства опинились на голодному фінансовому пайку, і допомоги чекати не мають звідки.

— Через кілька тижнів людям уже доведеться в поле виходити, тому керівники господарств сушать мізки, за що купити добрива, пальне. А технічне переоснащення мимоволі відступає на другий план, — констатує керівник Деражнянського сільгоспуправління Богдан Щесняк. — Добре, що минулими роками дещо підкупили, тож на цьому доведеться зупинитись.

Кредити і дотаційні програми відшкодувань за нову придбану техніку зробили можливими такі придбання. Тепер про 30—40 відсотків відшкодувань тільки з обласного бюджету згадують, як про казкове минуле. І хоч як непросто було зібрати всі необхідні документи, щоб отримати подібне відшкодування за державними програмами, але саме вони допомогли багатьом господарствам у придбанні комбайнів та тракторів.

Весь минулий рік пройшов зі знаком мінус за всіма цими статтями. Тому хоч би яким потужним був урожай, якими б вдалими складались ціни на ринку його реалізації, лічені господарства могли дозволити собі викласти зі своєї кишені не те що мільйони, а й сотню тисяч гривень на технічні новинки. А невеличкі фермерські господарства навіть мрій таких не мають.

Богдан Йосипович називає одне господарство із свого району, якому останнім часом вдалось взяти банківський кредит у два мільйони гривень. Ось ці гроші якраз і пішли на новий комбайн. Але хто ще може позмагатись із цим хазяйством, що у селі Копачівка? У районі таких не знайти.

Хоч бери, та до сапки повертайся

Красилівчани у минулі жнива задніх не пасли. За зібраним валом зернових район посів четверте місце в області, тож, здавалось, на бідність йому немає чого нарікати. «Продали такий хороший врожай, куди ж гроші поділи? — допитуюсь у тамтешніх хліборобів. — Невже нічого не заробили для технічного розвитку господарств?»

Можливо, ми лише скаржимось багато, а насправді ситуація не така вже й критична? От і торік усі в один голос говорили про зростання цін, відсутність кредитування, скасування державної підтримки, а тим часом урожай таки виростили непоганий. Чи не буде так само й тепер?

Мої сумніви розвіює керівник Красилівського сільгоспуправління Анатолій Файдевич: «Виплатили зарплату, сплатили податки, розрахувались за старі кредити — от тобі і весь урожай. Саме тепер ми підводимо минулорічний баланс. Дехто ледве вклався у рівень витрат, а хтось ще й у збитках залишився. Добре, що природа та земля були щедрими до нас. Але постійно сподіватись на їх милість не можна».

Уже нинішнього сезону багато господарств планують перейти на так звані спрощені технології. А це означає, що і добрив вноситимуть менше, і різних засобів захисту та стимулювання росту рослин. Замість нових конкурентоспроможних технологій, якими повниться світ, українські хлібороби через фінансові злидні змушені робити кроки назад. Це стосується і техніки. Бо хіба на латаному-перелатаному тракторцеві встигнеш за справді дивовижними високопродуктивними машинами? Сьогодні вони годують весь світ, поставляючи високоякісний продукт на харчовий ринок. А нам хоч бери, та до сапки повертайся.

Останнє твердження — зовсім не метафора. Скажімо, у Деражнянському районі навесні планують засіяти не більше чотирьохсот гектарів буряків. Та і ця цифра ще під сумнівом, бо господарники так і не змогли забути обману із обіцяними дотаціями на вирощений буряк. Гадають, які ціни складуться на корені майбутнього врожаю, чи принесуть цукристі прибуток. Та нехай навіть попри всі сумніви у районі засіють заплановане. Але в тому, що **для такої латки буряків ніхто не купуватиме високопродуктивної техніки,** навіть сумніватись не доводиться. А коли так — то вже й до бабусиних «бурякових технологій» недалеко.

Приклад цей неподинокий. Повідомлення про те, що є охочі продати свої бурякозбиральні комбайни, вже полетіли в райони. Тож не діждатися б такого, коли серед господарств буде більше охочих позбутися своєї техніки, ніж купити.

Нині в області налічується близько 6,5 тисячі тракторів і 1,8 тисячі комбайнів. Для обробітку майже мільйона гектарів ріллі цього було б навіть забагато, якби мова йшла про техніку сучасних стандартів. Однак у списку поряд із новенькими машинами стоять руїни, котрі вже з десяток літ навіть на поле не виїжджали. Перетворившись на іржавий баласт, вони ще числяться у документах господарства, а тому і значаться у статистичному рядку. Але від цього ні продуктивність праці, ні урожайність на наших полях, звісно, не зростають.

Якщо позаторік області вдалось придбати понад тисячу одиниць техніки, то минулого — три з половиною сотні. При цьому куплено 69 тракторів та 44 комбайни. З останніх майже половина вже працювала в полі.

Про наміри придбати щось новеньке до початку посівної кажуть одиниці.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

ПЕРСПЕКТИВА

За бюджетні гроші підтримають приватні підприємства

Міністерство аграрної політики ініціює виділення 300 мільйонів гривень з державного бюджету на підтримку аграріїв при закупівлі мінеральних добрив для проведення весняно-польових робіт. Про це повідомив заступник міністра Мінагрополітики Сергій Мельник, виступаючи на конференції «Добрива-2010».

— Ми вже підготували проект розпорядження Кабінету Міністрів, сподіваюся, що вдасться погодити фінансову частину. Ми таки хочемо відновити програму підвищення родючості грунту, запровадити підтримку сільськогосподарських виробників при закупівлі міндобрив, — зазначив заступник міністра.

Від аграріїв, за словами Сергія Мельника, уже надійшли заявки на постачання цьогоріч 1,2 мільйона тонн міндобрив. А виробничі ж потужності вітчизняних підприємств дають змогу виробляти їх понад 7 млн. тонн на рік.

Загалом місткість українського ринку добрив оцінюється в близько 3 млн. тонн, зокрема, потрібно мільйон азотних, мільйон — фосфорних і 700 тисяч тонн калійних. Водночас аграрії вносять в основному азотні добрива, що призводить до диспропорції азоту, калію і фосфору в грунті та його окислення.

Треба сказати, 300-мільйонна бюджетна підтримка сприймається неоднозначно, бо такий крок має ще одну приховану мету. Влада вкотре фактично за гроші платників податків збирається допомагати вести бізнес, зокрема, і приватним структурам, які продукують добрива.

Без бюджетних коштів імпортні «вітаміни полів» виявляються доступнішими за ціною. Вітчизняні добрива дорогі, бо недешевий природний газ. Поки що чимало сільгоспвиробників не бачать сенсу брати дорогу продукцію і непатріотично купують російські та білоруські добрива.

Світлана МАКОВСЬКА.

Терпець може й увірватися

НАМІРИ

Політика політикою, любить приказувати мій давній знайомий «голова колгоспу» (так він себе по-старому називає), а сіяти треба. «Бо всі хочуть їсти: і депутати, і космонавти». Тож розповідь про те, як взаємодіють хімічні підприємства, ринок і сільськогосподарські структури, готуючись до щорічного іспиту — весняно-польових робіт.

Усе ніяк не отримають обіцяного

Директор СТОВ «Агрофірма «Маяк», Герой України Микола Васильченко на запитання: чи запаслося сільгосптовариство вдосталь мінеральними добривами на майбутню весняно-польову кампанію, не стримував емоцій: «А ви зверніться до наших «вождів» — хай вони розкажуть, як підтримують село. Як виплачують дотації на цукровий буряк. Які підписують з хімічними підприємствами меморандуми. Комусь від них, може, й зиск, а селянинові, як завжди, дірка з бублика...»

Настрій Миколи Семеновича можна зрозуміти. Торік його підприємство витратило на вирощування цукрових буряків не одну сотню тисяч гривень. Кошти пішли передусім на закупівлю міндобрив, засобів захисту рослин, без яких, хоч як крути, добрий урожай не матимеш. Директор «Агрофірми «Маяк» та ще кілька керівників сільгосппідприємств Золотоніського району, котрі також взялися за вирощування солодких коренів, одержали від уряду запевнення про те, що на кожен гектар посівів цукристих держава сплатить дотацію в розмірі 750 гривень.

— Чекали ми ту доплату восени, коли копали буряки, — продовжував Микола Семенович. — Потім, коли відвезли сировину на цукровий завод. Нас навіть збирали на нараду й обіцяли, що, мовляв, не встигнете доїхати додому, а гроші вже надійдуть на ваші рахунки. Однак селянина й на цей раз одурили...

Розчаровані й обурені позицією держави до власного товаровиробника й інші керівники сільськогосподарських структур. Попри те, що цукор у магазині щомісяця дорожчає і вже перетнув 10-гривневу позначку за кілограм, влада не поспішає виправляти свої помилки. З 24 цукрових заводів, які колись працювали на Черкащині, через недолугу урядову політику впродовж останніх років залишилося лише два. З майже 70 тисяч гектарів, на яких вирощували в області солодкі корені, «скотилися» до 17 тисяч.

— Нині нас просто агітують сіяти цукровий буряк, — висловив свою позицію голова СТОВ, попросивши не називати в газеті свого прізвища. — А за які «калачі» ми купимо мінеральні добрива? Раніше уряд здешевлював для аграрного сектору ціна на «вітаміни поля». Тепер й свого, кровно заробленого, добитися не можемо. З підприємствами хімічної галузі Кабмін підписав меморандум про взаємодію, забезпечивши хімікам пільгові ціни на газ, електроенергію та залізничний транспорт. А для селян тільки гасла залишив.

Такий ось паритет

— Попри економічну кризу наше підприємство торік працювало, — розповів заступник комерційного директора ВАТ «Азот» Андрій Коваленко. — Маємо достатню кількість продукції, щоб забезпечити потреби вітчизняного споживача. Особливий попит на внутрішньому ринку мають аміачна селітра, карбамід, карбамідо-аміачна суміш. Щодня на підприємстві йде завантаження і самовивіз міндобрив сільськогосподарськими структурами. Обслуговуємо також дрібних фермерів, котрі беруть добрива невеликими партіями.

Про формування ціни на продукцію «Азоту» говорити не довелося. Як і про обсяги виробленої продукції для відправки її на внутрішній ринок та на експорт. З переходом підприємства з державної у приватну власність ця інформація називається конфіденційною, тобто закритою.

З'ясувати стан ринку мінеральних добрив допомогли в Головному управлінні агропромислового розвитку облдержадміністрації. Там навели й порівняльну таблицю цін на «мінеральну поживу» й зерно.

— Тонна аміачної селітри коштує близько 2300 гривень, — поділився Віктор Гнатенко, головний спеціаліст відділу розвитку аграрного ринку, інвестицій та соціального розвитку Головного управління. — Оптом відпускають по 2240. За карбамід правлять по 2560 гривень за тонну. А ось тонну пшениці третього класу купують всього за 1185 гривень. Кукурудзи — за 1300. Такий нині «паритет» цін.

— Сільськогосподарські підприємства різної форми власності області забезпечені мінеральними добривами у межах 30 відсотків від потреби, — поінформував ще один співрозмовник, спеціаліст Головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації Юрій Чуєнко. — Ближче до весни ця цифра, звичайно, дуже зміниться. Переважна більшість господарств, навіть ті, що не мають оборотних коштів і позичатимуть гроші, придбають для сівби «вітаміни врожаю». Хоча досить висока ціна на міндобрива може внести свої корективи.

Такої думки були й інші фахівці. Загалом, як показала розмова з аграріями, вони хоч і дуже незадоволені, але ще терплять «нелояльне» ставлення до себе з боку влади. Однак попередили: терпець може у будь-який час увірватися. І тоді, висловилися кілька керівників сільгоспстоварств, вони почнуть діяти «по-європейськи»: приїдуть тракторами до столиці й «покажуть, де раки зимують».

— А що ж, ми йдемо до об'єднаної Європи, — конкретизували, — то й приклад братимемо з бельгійців, французів чи наших сусідів поляків. Вони ж навчилися відстоювати інтереси фермерів!

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Наймолодша фермерка

Юлія Поліщук* (на знімку) *із села Посягва Гощанського району — наймолодша фермерка на Рівненщині. Їй лише вісімнадцять, а вже створила своє фермерське господарство з романтичною назвою «Оаза Трояндн». Та й сама дівчина теж романтична, тендітна. Навіть не віриться, що вже дає раду двадцяти гектарам угідь та фермі, де відгодовує велику рогату худобу.

Зрештою, дівчині було у кого перейняти досвід. Її батько Олег Богданович Поліщук, агроном за фахом, спочатку господарював на власному земельному паї, а згодом створив своє фермерське господарство «Маленький оазис» у цьому ж селі Посягва. Господарює ефективно. Від нього багато чого навчилася донька Юлія. Вже у десять років уміла керувати трактором — батько навчив. Якби законом було дозволено мати у такому юному віці права, то й у полі б працювала. Але, зрештою, тепер ці навики їй дуже стали у пригоді.

До речі, у сім'ї Розалії Миколаївни та Олега Богдановича — чотирнадцять дітей: четверо хлопчиків і десять дівчаток. У селі жартують, що це майбутні фермери. Однак цей жарт, схоже, виявився пророчим. Адже найстарша Юлія уже відділилася від батьків у тому плані, що має своє фермерське господарство, то, може, й інші з родини, коли подорослішають, підуть тим же шляхом. У всякому разі, у сім'ї Поліщуків немає білоручок — кожен з дітей, залежно від віку, має коло своїх обов'язків.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото автора.

Сніг залишив без даху над головою працівників пропускного пункту митного контролю в селі Нові Яриловичі на Чернігівщині та школярів села Спасів на Рівненщині

В РФ, у місті Нальчик, померла 87-річна сестра головнокомандувача УПА Романа Шухевича Наталя

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Партизани ще одержують нагороди

Комісія у справах колишніх партизанів у 2009 році працювала в штатному режимі, незважаючи на труднощі економічного розвитку, погіршення життєвого рівня народу і особливо ветеранів підпільно-партизанського руху.

За минулий рік відбулося сім засідань комісії, на яких обговорювали важливі питання діяльності ветеранських організацій: збереження пам'яті про підпільно-партизанський рух в Україні в роки Великої Вітчизняної війни, виконання чинного законодавства щодо всебічного забезпечення ветеранів. Заслухано і обговорено доповіді та інформації, зокрема, з таких питань:

— про парламентські слухання на тему: «Про соціальне, медичне і пенсійне забезпечення ветеранів війни та відзначення 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.»;

— про підготовку та відзначення в Україні «Дня партизанської слави» 22 вересня 2009 року;

— про передачу об'єктів 1-го пускового комплексу реконструкції парку «Партизанської слави» у Дарницькому районі м. Києва експлуатаційним організаціям;

— про відзначення 110-річчя від дня народження видатного організатора партизанського руху, комісара Сумського партизанського з'єднання Героя Радянського Союзу С. Руднєва та інші.

У всіх питаннях, що їх розглядала комісія, ухвалювались конкретні рішення та здійснювався контроль за їх виконанням.

Зокрема, щодо парламентських слухань і прийнятої Верховною Радою України Постанови про рекомендації цих слухань комісія визнала їх актуальними та такими, що відображають дійсний негативний стан з виконанням чинного законодавства. Аналіз виконання в Україні Конституції, Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» й інших законодавчих актів та порушення і недоліки у їх застосуванні негативно позначаються на матеріальному та житлово-комунальному забезпеченні ветеранів підпільно-партизанського руху та членів їхніх сімей.

Комісія ухвалила: оперативно реагувати на кожен виявлений факт порушень законодавства.

Великого значення комісія надає відзначенню на державному рівні «Дня партизанської слави». Минулого року Кабінет Міністрів України видав розпорядження про підготовку і відзначення в Україні цього свята, а Державний комітет Кабінету Міністрів України у справах ветеранів розробив і здійснив заходи з його відзначення, нагородив велику групу колишніх партизанів і підпільників почесними грамотами, подяками голови Державного комітету у справах ветеранів та цінними подарунками. На місцях всі партизани і підпільники взяли участь в урочистостях та були відзначені грошовими преміями або продуктовими наборами.

Комісія продовжує розглядати матеріали про визнання громадян учасниками підпільно-партизанської боротьби та про видачу довідок дітям колишніх партизанів, які піддавались репресіям з боку окупаційної влади у зв'язку з підпільно-партизанською діяльністю батьків. Кількість таких матеріалів щороку меншає. Минулого року комісія видала 32 партизанські квитки, 14 довідок дітям партизанів і підпільників та 52 інші правоустановчі довідки.

За рік на особистий прийом до комісії звернулось 137 громадян та колишніх учасників підпільно-партизанського руху, а 247 — надіслали письмові заяви або матеріали. Відвідувачам на прийомі було дано роз'яснення або необхідні консультації. 230 особам комісія надіслала письмові ґрунтовні відповіді на порушені запитання.

Значну роботу комісія здійснила з відстоювання правди історії підпільно-партизанського руху в Україні.

Було опрацьовано та опубліковано в пресі матеріали до 110-ї річниці з дня народження комісара Сумського партизанського з'єднання, Героя Радянського Союзу С. Руднєва; про Героя Радянського Союзу, Героя Югославії — учасника партизанського руху в Югославії, генерал-майора А. Вітрука; про відзначення дня визволення міста Овруча партизанами з'єднання генерал-майора О. Сабурова та інші матеріали.

В Київському будинку ветеранів відбулася презентація книги В. Фінансової «Этот день мы приближали...» за участю партизанів, підпільників і громадськості.

Характерно, що минулого року посол Республіки Білорусь вручив 112 колишнім партизанам і підпільникам медаль «65 років визволення Білорусі».

Комісія продовжує роботу.

Василь КОНЬКОВ,
голова комісії.

До Дня захисника Вітчизни

А мама отримала лише один лист із чотирьох

Зараз Микола Прокопчук **(на знімку)** працює інспектором центру пропаганди ГУ МНС у Рівненській області. Проте капітан служби цивільного захисту ніколи не забуває своє бойове минуле. Події на Балканах 1994 року згадує, ніби то було вчора?

У квітні до Сараєво прибули українські миротворці. Разом з оперативною групою із 240 осіб, підрозділами Збройних сил Великобританії, Франції, Норвегії, Росії та Єгипту вони увійшли до зони активних бойових дій між сербськими та мусульманськими підрозділами в анклаві Горадже. Почесну миротворчу місію серед інших «голубих шоломів» ніс і Микола Прокопчук.

Перш ніж потрапити у «гарячу точку» на Балкани, він пройшов добру підготовку в навчальному центрі у Бердичеві.

— У повній бойовій готовності, зі зброєю, військовою технікою, спорядженням ми на військово-транспортному літаку вилетіли в напрямку Югославії, — згадує події шістнадцятирічної давності співрозмовник. — Але довелося зробити вимушену посадку в Італії, оскільки можливості приземлитися на аеродромі в Сараєво не було: мусульманські військові невпинно обстрілювали летовище. Тільки після перемовин з ними представників ООН пілоти отримали «добро» на посадку в аеропорту Сараєво». — Але про той обстріл аэродрому тоді нам ніхто не повідомляв. Про це дізналися пізніше. А про те, що ми майже на місці, стало зрозуміло відразу. Ще в ілюмінатор я побачив будинки, зруйновані під час бомбардувань та обстрілів. Вже тоді командир підрозділу запитав, чи, бува, ніхто не хоче цим же літаком повернутися в Україну. Мовляв, за це жодного покарання ні законодавством України, ні військовими статутами не передбачено. Але таких не знайшлося.

...Спеціальний батальйон «Укрбат-2» знову був у дорозі. Непроста переправа Балканськими горами зайняла близько доби. На швидкості БТРи мчали у бік мусульманського міста Горажде. Перевали, серпантини, величезна ймовірність потрапити під бомбардування чи обстріл залишилися позаду. Бійців розмістили у триповерховій адміністративній будівлі колишнього заводу. Мирному населенню українські миротворці відразу ж роздали привезені продукти, їжу і ліки.

— Уже через кілька днів ми потрапили у неприємну пригоду, — згадує колишній миротворець. — Командири чети (військового мусульманського підрозділу) виставили нашому командуванню умову: якщо серби не заберуть важку артилерійську і танкову техніку та не перестануть блокувати місто Горажде, українські миротворці будуть у них в заручниках. Більше того — вони щодня вбиватимуть одного з нас. Наступного ранку мусульманські снайпери вбили першого бійця... Та ми продовжували нести службу. Хоча й емоції були оголені неймовірно, до того ж закінчувалися вода і продукти. Але за тиждень, після відповідних домовленостей між ворогуючими сторонами, мусульмани облогу припинили.

Найважче було звикнути до тамтешнього клімату, — розповідає Микола Прокопчук. — Перепади температури від сорока градусів тепла вдень до мінус одного вночі. Але навіть про це не писав у листах мамі, яка тільки через півтора місяці, відколи я поїхав у «гарячу точку», дізналася, де я. За вісім місяців служби в Югославії я написав мамі чотири листи, але лише один дійшов до неї.

Олена КУЗЬМЕНКО,
Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

На знімку: у сімейному альбомі зберігається і це фото — на ньому Микола Прокопчук (крайній справа) з бойовими друзями під час виконання миротворчої місії на Балканах у 1994 році.

«У перший свій солдатський ранок я передумав ставати офіцером»

Коректор війни пройшовся по його біографії. Не завжди білим

Ілля Векслер — корінний киянин. Народився в 1920 році в багатодітній родині. В 39-му пішов служити строкову.

— Мені подобалася військова служба, офіцерська виправка і форма. Але в перший свій солдатський ранок, в навчальній частині у Середній Азії, я передумав ставати офіцером. Так хотілося ще поспати, — зізнається підполковник у відставці, 89-літній ветеран Великої Вітчизняної війни Ілля Тадейович Векслер. — Але життя пов'язало мене з армією.

В умовах Середньої Азії солдатська служба була нелегкою. Почалася Друга світова війна, і під кінець строкової всі стали проситися на фронт. Векслера направили вчитися військової справи в Казахстан, куди було евакуйовано Рязанське артилерійське училище. Ілля закінчив його з відзнакою. Був старшиною батареї. В його підпорядкуванні було 159 курсантів. Перекличку проводив без папірця, по пам'яті. Пропонували залишитися в училищі — не захотів.

— Мені навіть запропонували набити фізіономію солдатові — тоді, мовляв, мене відпустять на фронт. Але я був уже партійний, і такий варіант не підходив, — згадує співрозмовник. — З училища у званні лейтенанта мене направили на Південно-Західний фронт, який закінчував Сталінградську операцію.

Там для Іллі і почалася війна. Він визволяв Молдавію, був поранений. Воював на Карельському фронті. Гнав фашистів з території України. В 44-му одержав орден бойового Червоного Прапора за Будапештську операцію. Артилерійський полк у складі 6-ї гвардійської танкової армії, в якому служив Ілля Векслер, дійшов до Праги. Тоді старлей Векслер був заступником начальника штабу полку.

— Під Прагою пройшла чутка, що їдемо всі до Києва. Повантажили нас в ешелон разом з технікою й боєприпасами. Їхали на відкритих платформах. У критих вагонах состава розміщалися кухня, санчастина і склад боєприпасів. І тільки через 31 день дороги, на станції Каримське в Забайкаллі, ми довідалися, що їдемо в Монголію, — розповідає Ілля Тадейович.

У нього ясна пам'ять. Про події тих років розповідає, наче це було вчора.

— Перше, що зробили, прибувши на місце, — відкрили бочки зі спиртом і продезинфікували одяг. Ну й себе, звичайно. А потім уже стали обживатися й вивчати театр воєнних дій, пов'язаний з Японією. 6 серпня 45-го (у день мого народження) ми перейшли кордон... Бої були тяжкі. Опорні пункти з японськими смертниками обминали. Так дійшли до Мукдена, де приймали капітуляцію командуючого японською армією. А танки наші пішли на Порт-Артур. От там наприкінці літа 1945 року я закінчив війну.

— Виходить, ви пройшли по всій Європі. А після 45-го подорожували, бували за кордоном? — запитую ветерана.

— Ні, в мирному житті нікуди не їздив — мені вистачило війни.

Після війни Ілля Векслер служив у Забайкальському військовому окрузі, вчився у Москві, командував артилерійським полком. Оженився в 48-му на киянці, дотримавши слова, даного друзям, не заводити родину до 28 років. Прожив із дружиною 51 рік.

До Києва повернувся в 1961 році. Хотів перевестися в Київський військовий округ, але командувач КВО наклав резолюцію на подання Векслера: «Своїх дівати нікуди». Звільнився з армії у званні підполковника.

У цивільному житті Ілля Тадейович перевіряв себе. Почав з комірника на 20-му авіаційному ремонтному заводі й дійшов до заступника начальника виробництва. А пішовши з заводу, зайнявся ветеранськими справами. Його служба триває дотепер у Раді ветеранів Солом'янського району столиці.

Ольга ВІТЕР.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мирному населенню українські миротворці відразу ж роздали привезені продукти, їжу і ліки

Чи народився Матросов в Україні?

МІФИ І ЛЕГЕНДИ. ПРАВДА ТА ВИГАДКИ

У лютому є дві дати, пов'язані з Олександром Матросовим **(на знімку)**. 5 лютого він народився, а 23–го — загинув. Це — згідно з офіційною версією. Подвиг Матросова вписано в історію Великої Вітчизняної війни як найвищий прояв доблесті та мужності. У Радянському Союзі про нього писали книжки, вірші, знімали фільми, малювали картини... Але коли цієї країни не стало, інтерес до особи Морозова ... зріс ще більше. Розпочався період розвінчування героїв. Проте з часом стало зрозуміло, що найбільше суперечок викликає не факт його героїчної загибелі, а біографія героя.

Загинув 27 лютого в бою за село Плетінь

Згідно з офіційною версією Олександр Матвійович Матросов народився 5 лютого в Єкатеринбурзі (нині — Дніпропетровськ). Рано втратив батьків. Став вихованцем Іванівського і Мелекеського дитячих будинків в Ульяновській області. Працював помічником вихователя в Уфимській трудовій колонії. З вересня 1942 року зарахований до Червонохолмського піхотного училища. В січні 1943 року потрапив на Калінінський фронт. Служив у складі 2-го окремого стрілецького батальйону 91-ї Сибірської бригади добровольців імені Сталіна. 17 лютого 1943 року батальйон отримав завдання атакувати опорний пункт у районі села Чорнушки (Псковської області). 23 лютого солдати потрапили під сильний вогонь супротивника. Два дзоти було знищено. А ось спроби розбити третій дзот успіхом не увінчалися. Тоді до дзоту поповзли гвардії рядові Петро Огурцов та Олександр Матросов. Огурцов отримав поранення. Матросов вирішив закидати дзот гранатами. Проте кулемет замовк не надовго. Тоді Олександр Матросов своїм тілом закрив амбразуру. 19 червня 1943 року Олександрові Матросову було посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу, а його подвиг став символом самовідданості, мужності та любові до Батьківщини.

Ось як писала про подвиг Матросова газета «Ветеран» (5.02.2004), спираючись на офіційну версію: «Гвардійці не знали страху в бою... Три автоматники, які спробували ближче підповзти до дзоту, пали смертю хоробрих. Тоді піднявся зв'язковий командира роти гвардії рядовий Олександр Матросов... «Я піду!» — сказав він рішуче. Старший лейтенант Артюхов, командир роти, пильно подивився на воїна, обійняв його, поцілував і коротко сказав: «Іди». До речі, гвардії рядовим Олександр Матросов не був. 91-ша особлива бригада ввійшла до складу 56-ї гвардійської стрілецької дивізії тільки у квітні 1943 року. А портрет героя з погонами та гвардійським значком з'явився пізніше.

За роки Великої Вітчизняної близько 400 осіб, чиї прізвища так і не було вписано в історію, закривали своїм тілом ворожі амбразури.

У ЦАМО ВСМ зберігається політдонесення начальника 91-ї особливої бригади, в якому сказано: «Червоноармієць, комсомолець 2-го батальйону Матросов, отримавши наказ про знищення дзоту супротивника, підповз до дзоту і своїм тілом закрив амбразуру дзоту. Кулемет замовк. Піхота пішла вперед і зайняла с. Плетінь. Тов. Матросов пав смертю хоробрих. В особовій карточці № Р10 Героя Радянського Союзу Олександра Матросова вказано: загинув 27.02.43. місце поховання с. Чорнушки».

Отож бій, який став для Олександра Матросова останнім, відбувся не 23 лютого (у 25-ту річницю створення Червоної Армії), а 27 лютого. І бій був не за село Чорнушки (біля якого справді поховано Матросова), а за село Плетінь, що за півтора кілометра. Але очевидно і те, що подвиг було зручно приурочити до круглої дати. І почалася пропаганда. За кілька місяців згідно з наказом народного комісара оборони Й. Сталіна 254-му Гвардійському стрілецькому полку було присвоєно ім'я Олександра Матросова. Героя зарахували навічно до списків першої роти полку. «Великий подвиг товариша Матросова повинен служити прикладом військової доблесті і героїзму для всіх воїнів Червоної Армії», — закликав нарком. Власне тому відлік героїв, які своїм тілом закрили амбразуру, розпочався від Олександра Матросова. А він був не першим, хто загинув саме за таких обставин. І навіть не другим. З точки зору справедливості, слід згадати Олександра Панкратова. Саме цей герой 24 серпня 1941 року став першим «матросівцем». Загалом за роки Великої Вітчизняної близько 400 осіб, чиї прізвища так і не було вписано в історію, закривали своїм тілом ворожі амбразури.

Пам'ятник Матросову в Уфі було поставлено ще 1949 року.

А тим часом розпочалася робота над створенням іміджу, який має мати герой. Я жодним чином не хочу принижувати подвиг цієї людини. Хоча є чимало скептиків, які вважають, що насправді Матросов не зумисно кидався на амбразуру, що сталося це випадково. Є фахівці, які стверджують, що людське тіло не може стримати ударну силу кулемета. Але, не піддаючи сумніву героїчність загибелі, хотілося б все-таки знати: що то була за людина, звідки він узявся і чи справді загиблого звали Олександром Матросовим?

У РАГСах міста немає запису акта народження Олександра Матвійовича Матросова, а також будь-яких згадок про його батьків.

Першим про подвиг Матросова написав фронтовий журналіст, а пізніше письменник, кандидат історичних наук М. Шкадаревич. Пізніше він побував у Дніпропетровську, щоб знайти рідних героя. Але не виявив там людей з таким прізвищем. А тому припустив, що, можливо, це прізвище вигадане.

Шурик-Шакір'ян

Згідно з офіційною версією Олександр Матросов народився 5 лютого 1924 року в Дніпропетровську. Батько загинув від рук кулаків. Матір померла з горя. Хлопця до певного часу виховувала бабуся. Потім — дитбудинки, трудова колонія тощо.

Проте, приміром, у музеї Олександра Матросова у Дніпропетровську немає документів, які могли б підтвердити, що це місто — батьківщина героя. Так само, як у РАГСах міста немає запису акта народження Олександра Матвійовича Матросова, а також будь-яких згадок про його батьків. Щоправда, є поновлене свідоцтво про народження, виправлене в 30-х роках на прохання дитячого будинку, в якому на той час перебував Матросов. «Час народження: 3 серпня 1926 року. Інформація щодо батьків: відсутня. По батькові — Матвійович».

Крім Дніпропетровська, ще кілька населених пунктів колишнього Радянського Союзу претендують на право називатися батьківщиною Матросова. Так, у селі Високий Колок (Новомаликлинського району Ульяновської області) знайшлася людина, що називала себе рідним дядьком Сашка. За словами цього чоловіка, його сестра під час громадянської війни стала вдовою і залишилася з трьома дітьми. Їй було важко піднімати дітей, тому вона відвезла сина Сашка до Мелекеського дитячого будинку. До речі, у краєзнавчому музеї села Нова Маликла (Новомаликлинського району) є стенд, присвячений «земляку».

Є розділ, присвячений Матросову, і в музеї історії Уфимського юридичного інституту МВС. І, як на мене, найвірогіднішою видається саме башкирська версія. Уфимський журналіст Рауф Насиров досліджував долю героя не один рік. Результатом праці стали книжка «Звідки ти родом, Матросове?» та відеофільм «Шукайте під прізвищем Матросов». Дослідивши життя героя, журналіст дійшов висновку, що насправді Олександр Матросов ніхто інший, як Шакір'ян Юнусович Мухамедьянов, народжений у селі Кунакбаєво Учалинського району Республіки Башкортостан. Народився у сім'ї Юнуса Юсупова 1923 року. Юнус повернувся з громадянської війни інвалідом. Йому відірвало ступню. Але швидко одружився і в сім'ї народився хлопчик, якому за башкирськими традиціями дали прізвище діда Мухамедьянова. Як писала свого часу російська «Парламентська газета», матір Шакір'яна часто повторювала: «Виросте молодцем. Або навпаки буде злодюжкою». Матір померла, коли хлопцеві було сім років. Батько одружився вдруге на жінці, у якої вже був син. Сім'я жила завдяки жебракуванню. Коли батько одружився втретє, Шакір'ян утік з дому і потрапив у дитячий розподільник, звідки його відправили в Мелекес. І саме там він і став Олександром Матросовим. Пізніше, вже в Іванівській колонії, Сашко зі сміхом розповідав, що місцем свого народження вказав місто, в якому ніколи не був. До речі, в рідне село Матросов приїздив кілька разів. Дивував усіх добрим знанням російської мови і вимагав, щоб його називали тільки Олександром Матросовим.

Прізвище Матросов хлопець отримав за свою любов до матроської форми. В колонії він навіть зробив на тілі наколки, які імітували смуги тільника...

Але старе ім'я забулося не так швидко. Приміром, вихованці колонії НКВС-2 в Уфі згадували, що називали Матросова Шурик-Шакір'ян, Шурик-Матрогон, а дражнили «башкіром». А ось прізвище Матросов хлопець отримав за свою любов до матроської форми. В колонії він навіть зробив на тілі наколки, які імітували смуги тільника... По батькові «Матвійовичем» хлопця записали на честь одного з вихователів дитбудинку.

Отож в основу офіційної біографії лягла така анкета: «Матросов Олександр Матвійович. 1924 року народження. За національністю росіянин. Домашня адреса — м. Уфа, дитяча трудова колонія».

Як йому велося в дитячих будинках, достоту не відомо. Мабуть, не гірше і не краще, ніж тисячам інших колишніх безпритульних. Але є в анкеті рядок, який офіційні біографи були змушені пояснювати: трудова колонія. Згідно з офіційною версією Олександр у трудовій колонії був значкістом ГТО, боксером, лижником, поетом, політінформатором. За зразкову поведінку його призначили помічником вихователя. За іншою версією, в трудовій колонії Шурику не сиділося. Він кілька разів утікав. Врешті, здобувши атестат, отримав направлення до Куйбишева на вагоноремонтний завод. Там йому нібито також не сподобалося. Тож він утік і звідти. Щоправда, документальних підтверджень і першої, і другої версій немає. Але точно відомо, що 8 жовтня 1940 року народний суд Фрунзенського району Саратова засудив Олександра Матросова за статтею 192-КК РСФСР до двох років позбавлення волі. Його було визнано винним у тому, що попри дану ним підписку про виїзд з режимного міста Саратова протягом 24 годин, Матросов продовжував там мешкати. За однією з версій Матросов відбув термін покарання від дзвінка до дзвінка. І у вересні 1942 року за призовом опинився в Червонохолмському військово-піхотному училищі. За іншою версією, долю Олександра Матросова змінило розпорядження Президії Верховної Ради СРСР (кінець 1942 р.), яке передбачало поповнення лав Червоної Армії в'язнями, котрі придатні за станом здоров'я до військової служби і можуть кров'ю викупити свої борги перед Батьківщиною.

Замість епілогу

Ось лист, який Олександр Матросов нібито написав в ніч на 23 лютого (коли за офіційною версією і загинув) і зранку передав зв'язковим для Лідії Курганової, з якою познайомився незадовго, як пішов на фронт. Чи справді цього листа написав Шурик-Шакір'ян, чи його писав хтось із літераторів пізніше? Відповіді на це запитання ми не отримаємо.

«Дорога Лідо! Тільки що закінчилися комсомольські збори. Прочистив автомат, поїв. Комбат каже: «Відпочивайте краще, завтра бій». А я не можу заснути. В окопному бліндажі нас шість чоловік, сьомий на посту. П'ятеро вже сплять, а я сиджу біль пічурки при світлі «гасилки» і пишу цього листа. Завтра, як встанемо, передам його зв'язковим. Цікаво знати: що ти робиш зараз? У нас, на фронті, як стемніє трохи, так і ніч. А у вас у тилу — електричне світло. Мабуть, вкладаєтеся спати годині о 12-й. Я часто згадую тебе, Лідо, багато думаю про тебе. Ось і зараз хочеться поговорити з тобою про все, що відчуваю, що переживаю. Так, Лідо, і я бачив, як вмирали мої товариші. А сьогодні комбат розповів випадок, як загинув один генерал, стоячи обличчям на захід.

Я люблю життя, хочу жити, але фронт така штука, що ось живеш-живеш, і раптом куля або осколок ставлять крапку в кінці твого життя. Але якщо мені судилося загинути, я хотів би померти так, як цей наш генерал: в бою і обличчям на захід. Твій Сашок».

Хоч би як там було, але Олександр Матросов або Шакір'ян Мухамедьянов помер обличчям на захід.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Що то була за людина, звідки він узявся і чи справді загиблого звали Олександром Матросовим?

У НОМЕР

ТЕРНОПІЛЬ

«Зимові зустрічі» — подарунок справжніх майстрів

Поринути у світ прекрасного мають змогу відвідувачі виставки «Зимові зустрічі-2010», що демонструється в Тернопільському обласному художньому музеї. Півтори сотні робіт представили учасниці об'єднання «Світ рукоділля», яке очолює Світлана Садляк. Про їхній рівень свідчить те, що під час відкриття виставки ще чотирьом вишивальницям з об'єднання присвоєно звання народних майстрів. Не дивно, що біля деяких робіт відвідувачі буквально німіють: важко повірити, що вони вишиті, а не намальовані, настільки висока техніка виконання. Більшість з них, а це портрети, пейзажі, натюрморти, ікони, є авторськими. Двометрова «Вершиниця» Тетяни Пазин, «Джоконда» Віри Романчук, «Кармен» Тетяни Точицької, пейзажі Лесі Гачко — це справжні мистецькі витвори. Багато українських сорочок — одна від другої краща, народних костюмів. Світлана Садляк представила вишиване весільне плаття своєї дочки.

Окрема мова про ікони. «Погляд Ісуса» Оксани Мельничук справді проникає в душу, відвідувачі годинами простоюють біля «Доброго пастиря» Олександри Махніцької та «Ісуса в пустелі» Орисі Марцинюк. До речі, пані Орися каже, що вишивати ікони легше, голка ніби сама біжить, можливо, тому, що на це є благословення згори.

Серед 60 учасників об'єднання, роботи яких представлені на виставці, є й чоловіки. «А якщо чоловік береться за голку, — каже директор музею Ігор Дуда, — це вже серйозно». Нині вишивка стає дедалі популярнішою, нею прикрашають одяг не лише у нас, а й за кордоном. Але хіба порівняєш машинну гладь з ручними роботами, в які вкладено душу майстра?

Любов ЛЕВИЦЬКА.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Бібліотеки отримають інтернет-центри

Дніпропетровська міська централізована бібліотечна система для дорослих виграла грант на впровадження нових бібліотечних послуг з використанням Інтернету. Завдяки цьому інтернет-центри, крім Центральної бібліотеки, де такий уже працює упродовж восьми років, матимуть ще три філії, розташовані на найвіддаленіших житлових масивах міста — Перемога, Тополя та Червоний Камінь.

На Перемозі, зокрема, до користування Інтернетом планують залучити молодих людей з особливими потребами (вадами зору, опорно-рухомого апарату). Бібліотека №4 на Червоному Камені створює віртуальну юридичну консультацію, у якій можна буде отримати інформацію з працевлаштування. У бібліотеці №30 на Тополі послуги інтернет-центру орієнтують на старшокласників тутешніх п'яти шкіл, а також на молодих батьків. А в Центральній міській бібліотеці додасться ще одне робоче місце зі спеціальною програмою для користувачів з вадами зору.

Грант дніпропетровські бібліотекарі отримали за перемогу в конкурсі, який проводився за фінансової підтримки Фундації Білла та Мелінди Гейтс. А оплату доступу до мережі Інтернет забезпечить міськрада, повідомила директор ЦБС Ерна Шамичкова.

Загалом за чотири роки дії проекту в Україні буде обладнано комп'ютерами і доступом до Інтернету понад тисячу бібліотек.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Без сусіда не узакониш... новобудову

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Киянин Микола Миколайович Ющенко торік придбав у Козельці в чотириквартирному будинку помешкання. Районний центр недалеко від столиці, тож його родина у вихідні сподівалася отримати достатньо позитивних емоцій від зустрічі з тишею, природою. На жаль, замість цього Ющенки, так би мовити, отримали головний біль на подальші місяці. Саме з цього приводу М. Ющенко і звернувся до «Голосу України».

Річ у тім, що в тому будинку їхні сусіди (теж живуть і працюють у Києві. — **Авт.**) придбали квартиру дещо раніше і розпочали без дозвільних документів будівництво великої прибудови-веранди.

Їх можна зрозуміти: площа їхнього помешкання — невелика, а завдяки добудові фактично з'явилася додаткова кімната для проживання. Однак забудовники, дбаючи про вирішення проблеми свого побуту, на жаль, абсолютно знехтували інтереси інших власників квартир. Ту добудову було зведено на газових комунікаціях, до того ж вона пошкодила електропостачання. Козелецьке управління газового господарства ВАТ «Чернігівгаз» 30 жовтня 2009 р. зробило припис, згідно з яким М. Ющенко повинен був усунути недолік — «газопровід-ввід прокладено під фундаментом житлового будинку №11 по вул. Московській». Виконувач обов'язків директора Козелецької РЕМ В. Красник теж запропонував читачеві «Голосу України» «перелаштувати ввід до квартири №1, оскільки існуючий через будівництво даху веранди пошкоджений, проводи лежать на даху, що суперечить Правилам влаштування електроустановок та може призвести до нещасного випадку або пожежі».

Одне слово, якби ініціатори розширення меж власної квартири вирішили цю проблему цивілізовано, у згоді із сусідами, з компенсацією завданих збитків, далі конфлікт не загострювався б. Проте до чотириквартирного будинку невдовзі стали учащати правоохоронці, комісії.

Наталія К., мати власниці квартири Вікторії, не вбачає нічого страшного у самовільній прибудові:

— Нам її узаконять, коли закінчимо будівництво.

— А чому не завершуєте?

— Немає грошей...

Жінка відкидає звинувачення на її адресу, що вони з дочкою нецензурно лаялися на адресу нових мешканців і що поводяться грубо і зухвало. У Козелецькій селищній раді підтвердили, що знають про ситуацію довкола будинку №11 по вул. Московській. Заступник голови селищної ради Валентина Сторчак повідомила, що щороку виконком розглядає 18—20 заяв про самовільну забудову і в основному позитивно їх вирішує.

— Однак за певних умов, — додала вона. — Крім відповідної заяви, власник самовільної забудови повинен узгодити це питання передусім із сусідами.

З останнім у власників квартири забудовників саме і є проблема. М. Ющенко через завдані збитки, конфронтацію й образу сусідів розпочав судовий процес про знесення самовільної забудови. Судова практика показує, що, попри значні затрати забудовників, їхні зусилля можуть обернутися для них великими збитками. Адже кожен із співвласників житлового будинку повинен погоджувати свою поведінку щодо користування спільним подвір'ям з іншими сусідами.

Заступник начальника головного управління юстиції у Чернігівській області — начальник відділу державної виконавчої служби Олег Шерман повідомив, що випадки знесення самовільної забудови за рішенням судів на Придесенні є. Якщо господар не виконує судову ухвалу, на нього накладається штраф. Зрештою, якщо і після цього рішення суду не виконується, тоді співробітники державної виконавчої служби з допомогою будівельних організацій зносять самовільну забудову.

Тож, якщо хочеш поліпшувати свої житлові умови, — не забувай порадитися з сусідами. А конфронтація лише зашкодить у цій справі.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Позаду — століття життя

Свій сотий день народження в один день святкували одразу дві ювілярки з Жовтневого району Миколаївської області.

Одна з них, Варвара Григорівна Раца, мешкає разом із внучкою Людмилою в селі Лимани. Інша, Ганна Михайлівна Шумовська, живе в селі Калинівка разом з невісткою, дружиною загиблого сина.

Доля обох жінок нелегка й у чомусь схожа. Обидві рано вийшли заміж. Обидві народили по четверо дітей.

Вийшовши заміж у двадцять років, Варвара Григорівна разом із чоловіком працювала в радгоспі, виховували діточок. На жаль, всі четверо дітей уже пішли з життя, давно помер і чоловік. Бабусю Варвару тепер тішать внуків і п'ять правнуків.

Ганна Михайлівна родом з бідної багатодітної родини з-під Дрогобича. Вийшла заміж за такого само бідного, як сама. Важко працювали в колгоспі, виховували чотирьох дітей. У Ганни Михайлівни нині 7 онуків, 12 правнуків і два праправнуки.

Цього святкового дня ювілярок поздоровили глава держави, голова облдержадміністрації, начальник головного управління праці й соціального захисту населення, керівництво району. Іменинниці одержали пам'ятні адреси, квіти, подарунки.

Тепер в області мешкає 36 осіб, котрі подолали сторічний рубіж. На жаль, з них тільки двоє чоловіків, інші — представниці слабкої статі.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Миколаївська область.

На знімках: дві ювілярки.

Фото надано управлінням праці й соціального захисту населення ОДА.

Три теми зруйнованої лікарні

Вибух, що прогримів у лікувальній установі, породив чимало проблем

ПОДРОБИЦІ

Перша: балони

Експерти назвали одну з головних причин вибуху в Луганській міській лікарні №7. Вони вважають, що в балоні з киснем був присутній газ, що містив органіку. Відповідно до висновків експертів, у реанімації лікарні були зруйновані три кисневі балони. Один з них вибухнув у результаті хімічної реакції, другий від нього здетонував, а третій був зруйнований, але не вибухнув, у результаті обвалення перекриття приміщення. Дослідивши залишки балона, який вибухнув, експерти дійшли думки, що, найімовірніше, між редуктором і балоном використовувалася несумісна з киснем прокладка. Як пояснив начальник Луганської держінспекції промислової безпеки й охорони праці в соціально-культурній сфері Ігор Дубовик, якби кисень у балоні був чистий, без домішок, ситуація могла б розвиватися по-іншому. Експерти мають з'ясувати, як і де сторонній низьковуглецевий газ потрапив у балон з киснем.

Друга: відбудова

Зруйнована споруда стане на два поверхи вищою. За словами першого заступника Луганського міського голови Маноліса Пілавова, лікарню повністю реконструюють протягом півроку. Сьогодні тут працюють будівельники, які демонтують зруйновані конструкції і зміцнюють усілілі після вибуху. Прийнято рішення, схвалене Луганською філією Державного НДІ будівельних конструкцій, надбудувати ще два додаткові поверхи і за рахунок збільшення площі створити два нових відділення. Сума, необхідна на реконструкцію будівлі, становить 33,6 млн. грн. Міська влада планує зробити міську лікарню №7 однією з кращих у Луганську.

Основна частина медперсоналу вже працевлаштована, медики, кожний за своїм профілем, розподілені по інших міських лікарнях. Частина людей разом з головним лікарем продовжують займатися евакуацією обладнання та майна лікарні.

Третя: фінансова допомога

Обіцяні Кабміном для ліквідації наслідків вибуху 20 мільйонів гривень на розрахунковий рахунок надійшли. Частину грошей уже виплачено родинам загиблих — кожна одержала по 200 тисяч гривень. Однак потерпілим під час вибуху видачу матдопомоги тимчасово припинено до внесення змін у розпорядження Кабміну. Йдеться про збільшення суми допомоги. На даний момент необхідні зміни, нібито, внесено, і сума матеріальної допомоги родинам загиблих і потерпілим збільшена до 3,7 млн. грн. Як повідомили в Луганському міськвиконкомі, компенсаційні виплати потерпілим матимуть диференційований характер, залежно від ступеня важкості заподіяної шкоди.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Якби ініціатори розширення меж власної квартири вирішили цю проблему цивілізовано, далі конфлікт не загострювався б

Депутатським «патроном» Галини Шегеди був Михайло Горбачов

Коли чуємо «народний депутат», вимальовується образ людини, яка відрізняється від пересічних стандартів і за матеріальним забезпеченням, і за місцем у політичній ієрархії, і за іншими життєвими реаліями. На цьому тлі цікавим видається порівняння з чвертьвіковою давниною. Тим паче що є хороший достойник, якому неважко таке порівняння зробити. Це Галина Іванівна Шегеда із села Бокійма Млинівського району — депутат Верховної Ради СРСР одинадцятого скликання, яка, представляючи Рівненську область, входила до складу Ради національностей, працювала в Комісії з іноземних справ, якою керував Михайло Горбачов.

Переживала, чи проголосують

У 70—80-х роках минулого століття ім'я Галини Шегеди «гриміло» не тільки на теренах Рівненщини, а й далеко за її межами. І на те були підстави: під головуванням Галини Іванівни колгосп у селі Бокійма Млинівського району піднявся до вагомих висот. Тут вирощували по 40 центнерів зернових, до 500 центнерів цукрових буряків на круг, надоювали щодня як мінімум по 15 кілограмів молока від корови, будували школу, житло для селян, прокладали дороги, проводили газифікацію. За таку наполегливу працю своїх адресатів у Бокіймі знайшли найвищі на той час союзні нагороди — їх вручили декільком механізаторам, а доярку Катерину Леус було удостоєно звання Героя Соціалістичної Праці. Лягли ордени і на груди голови колгоспу — «Знак пошани» та Жовтневої Революції. Другий орден, зокрема, після того, як бокіймівський колгосп визнали одним із кращих в Україні.

— Не все, звісно, із запланованого здійснилося, — зізнається Галина Іванівна, яка перебуває нині на заслуженому відпочинку, — але багато чого таки вдалося досягти (і це, звичайно, насамперед завдяки мозолистим рукам простих трударів).

— А як стали депутатом Верховної Ради СРСР? — цікавимося.

— Викликали якось мене в обком партії, почали розпитувати про роботу, плани-задуми, — згадує Галина Іванівна. — Я тоді, чесно кажучи, не скумекала, для чого така співбесіда. Через кілька тижнів знову кличуть в обком на співбесіду, де мені сказали: будемо вас, Галино Іванівно, в депутати «висовувати» у найвищий представницький орган держави. Тоді в моїй душі боролися два почуття — приємні і тривожні. Переживала, а раптом виборці не проголосують? Але проголосували. Так я стала депутатом Верховної Ради СРСР.

200 карбованців — депутатська пільга

— Порівнювати тодішню депутатську роботу з теперішньою і шукати якісь плюси-мінуси — справа не вельми доцільна, — каже Галина Шегеда, — бо тут, як на терезах, стоять різні політичні системи, різні часові прошарки, різні завдання. І все-таки... Тоді, у середині вісімдесятих років, хоч і мало було демократії, але, без сумніву, більше було порядку. Навіть і під час ведення сесії. Нас у залі сиділо більш як тисяча людей, а тиша стояла така, ніби, окрім доповідача, у приміщенні більше нікого немає. Дискусії, ось такі, як сьогодні в парламенті, не практикувалися. Щоб виступити з трибуни, треба було пройти ціле сито перевірок. «Цензори» чіплялися буквально до кожного слова, яке депутат мав виголосити. Зрештою, з трибуни Верховної Ради СРСР я виступала лише двічі: порушувала питання сільської кооперації, соціальних стандартів на селі. І обидва рази підготовлений до виступу текст проходив своєрідну «обробку». Я не кажу, що це добре, що це ознака демократії. Але тоді по-іншому й бути не могло... Як не могло бути і міжпартійних чвар.

— І хоч слово «депутат» мало велику вагу, якихось привілеїв для народних обранців абсолютно не передбачалося. За своє «депутатство» я отримувала 200 рублів, — продовжує Галина Іванівна. — Це на додаток до моїх 300 рублів, які належали за головування в колгоспі. Загалом оті дві сотні інколи не вистачало навіть на дорогу та харчування, бо під час сесійної роботи ми харчувалися у кремлівській їдальні за свій рахунок. Деколи із собою до Москви з дому брала «мотузочка» із домашніх запасів. Жили в готелях по дві чи три особи в кімнаті. Умови проживання — найпростіші: ліжко, стіл, холодильник. Не завше навіть телевізор був. Зрештою, своєю основною депутатською роботою я вважала роботу зі своїми виборцями безпосередньо в окрузі. Вони до мене зверталися з різних питань — і житлових, і земельних. Вирішувала, як могла. Пишаюся також, що була причетна до декількох масштабних (для всієї області) проектів, які давали змогу Рівненщині і дороги будувати, і газові вітки прокладати, і школи зводити. А тепер за свою депутатську діяльність, перебуваючи на заслуженому відпочинку, отримую доплату 140 гривень. Разом пенсія «виходить» 1350 гривень. Багато це чи мало за нинішніми мірками, судіть самі. Але, як кажуть у народі, не у грошах щастя, а в тому, скільки ти добра зробив людям.

Підкорили іноземців салом

— У рамках своєї депутатської діяльності доводилося стикатися з багатьма цікавими та відомими особистостями, — пригадує Галина Іванівна. — І серед них хочеться виокремити Михайла Горбачова. Це потім він вже стане Генеральним секретарем ЦК, керуватиме країною, а перед тим очолював депутатську Комісію з іноземних справ. У цю комісію входили 13 депутатів, у тому числі і я. Розглядали на засіданнях силу-силенну питань, голосували переважно одноголосно, хоч не обходилося без цікавих дискусій. Урешті, Михайло Сергійович і сам полюбляв подискутувати, а заодно й переконати. Отож фактично спірних рішень комісій, як от тепер, не було і не виносилося на розгляд сесій.

— А ще мені вельми запам'ятався секретар ЦК Михайло Зимянін, поважний і водночас добродушний чоловік, який часто очолював наші депутатські закордонні поїздки, — продовжує згадувати Галина Шегеда. — В одну з них, до Бразилії, я взяла із собою в дорогу два великі різники сала. Проте минув тиждень нашого візиту — домашній продукт так і не став у пригоді. Одне слово, не траплялося нагоди, бо годували нас дуже добре. Надумала вже викинути сало на смітник... Як раптом — вечірка в готелі на найвищому рівні. Мене тоді представляли як мешканку України, а пізніше чомусь почали допитуватися, чи то правда, мовляв, що в Україні найсмачніший продукт — сало. Щоб не бути голослівною, я й вирішила запропонувати поважній компанії те, про що так промовисто йшлося. Коли офіціанти порізали сало на шматочки і подали з чорним хлібом, то я, чесно кажучи, не очікувала такого ажіотажу. Усі — і посли, і губернатори, і наші депутати — буквально за хвилину-другу «знищили» український стратегічний продукт. Прицмокували, насолоджувалися, дякували, просили ще, а на зворотному шляху Зимянін тільки те й згадував, як ми підкорили іноземців салом...

Загалом під час депутатства було по-всякому: і з курйозами, і без, і з перемогами, і з поразками. Але тоді депутат жив турботами виборців реально, а не на словах. Дбав не про себе, а про тих, хто довкола. Ось це, на мою думку, найбільше різнить тодішніх депутатів і теперішніх.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

На знімках: Галина Шегеда в часи свого депутатства (80-ті роки XX століття); у колі колгоспників-односельчан; депутат Верховної Ради СРСР від Рівненщини Галина Шегеда (крайня праворуч) у Кремлі разом з народними обранцями з Волинської області.

Фото із сімейного архіву Галини ШЕГЕДИ.

ВІСТІ З БУКОВИНИ

Перекрили рух через сніг та бурульки

Звернутися до будівельних організацій з проханням надати наявну в них техніку для ліквідації у Чернівцях бурульок, які становлять найбільшу небезпеку, запропонував міський голова Микола Федорук. Керівники міста мають намір залучити техніку міського тресту зеленого господарства, тролейбусного управління, аварійно-диспетчерської служби, інших комунальних підприємств, управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. Мобілізують до цієї роботи, насамперед в історичній частині міста, де дахи мають складну конструкцію, спортсменів-альпіністів.

Тим часом центральні вулиці Чернівців через снігові замети та бурульки перекрито і для транспорту, і для пішоходів.

Нелегалів «пов'язали» на кордоні

Трьох громадян Пакистану, які намагались незаконно перетнути україно-молдовський кордон, затримали прикордонники Чернівецького прикордонного загону. Також затримано їхніх переправників — громадянина Молдови та двох українців. Саме останні й зізналися, що за певну винагороду збиралися на легковику доставити пакистанців з Києва до кордону та передати невідомій особі у визначеному місці.

Відповість за Тараса

Двадцятирічного студента третього курсу Чернівецького університету, який кілька місяців тому вночі з друзями поглумився над пам'ятником Тарасу Шевченку в обласному центрі, Першотравневий районний суд засудив до двох років та шести місяців позбавлення волі з випробувальним терміном на рік.

Хлопець виліз на пам'ятник та справив малу нужду, а його товариші фотографували це на мобільний телефон. Виявити хуліганів правоохоронцям допомогла відеокамера, встановлена на площі, яка зафіксувала усі їхні дії.

Ініціатор хуліганства повністю визнав свою вину. До відповідальності його притягнули за грубе порушення громадського порядку, вчинене із винятковим цинізмом.

Обдурила банк на 60 тисяч доларів

Кримінальну справу порушено проти 49-річної чернівчанки, котра, обіймаючи посаду головного бухгалтера на чотирьох підприємствах, 2007 року підробила власну та чоловікову довідки про зарплату. Завдяки цьому жінка незаконно отримала кредит у 60 тисяч доларів, а чоловік виступив її поручителем.

Затримали грабіжника у сусідній області

Злочинця, який у березні минулого року пограбував банківську філію у райцентрі Кіцмань на Буковині, затримали у Коломиї Івано-Франківської області. Нагадаємо, начальник філії регіонального відділення банківської установи заявив, що 24 березня у Кіцманському районі невідомі, пошкодивши вхідні двері, проникли до приміщення установи й викрали з сейфу 91,2 тисячі гривень, 393 долари, 240 євро та печатки філії. У результаті оперативно-розшукових заходів за підозрою у скоєному працівники міліції затримали 43-річного безробітного, вже судимого місцевого мешканця.

Сергій СУЛИМА.

Залишилася донька, борги та чужинське прізвище

ПРОБЛЕМА

Одруження з іноземцем — чи то у своїй країні, чи за кордоном — завжди має певні ризики. Особливо, коли українки зважуються побратися з нареченими з ісламського світу. Згодом вони стикаються з чужими світосприйняттям, мораллю та психологією. Ось одна з історій, жертвою в якій стала довірлива сільська жінка.

Марія Мухаммад мешкає в одному із сіл Кам'янського району. Після шлюбу з пакистанцем Раззаком на руках у жінки залишилася маленька дитина і великий, як для неї, борг перед банком. Сам іноземець зізнався, що дружина-українка була йому необхідна... для оформлення документів на проживання в нашій країні.

Марія зустрічає на порозі невеличкого будинку.

— Вибачайте, що у нас безлад, — проводжає через сіни в кімнату. — Самотужки ніяк не дороблю ремонт. А Раззак, — зітхає, — так мені обіцяв, що зробимо все за найвищим розрядом... Щоправда, хіба тільки у цьому обдурив?

Про те, що недавно Марія була одружена з іноземцем, нині нагадує хіба що її екзотичне прізвище — Мухаммад.

— Дівоче я мала прізвище Романча, за першим чоловіком — Воробкало і не хотіла його вже змінювати. Однак Раззак наполіг, мовляв, ти ж тепер моя дружина, а не його, — сумно всміхаючись, пригадує жінка. — Якби ж то було знаття, чим усе обернеться, я б його десятою дорогою обійшла...

«Навіть мама повірила майбутньому зятю»

Життя з першим чоловіком у Марії не склалося. Після розлучення донька та син залишилися з нею.

— Іра саме закінчувала школу і мріяла вступити до університету. Я ж поміркувала, що заробити на навчання в селі навряд чи вдасться, тож і подалася до столиці, — розповідає Марія. — Спочатку влаштувалася на завод, однак уже невдовзі потрапила під скорочення. Одразу кинулася шукати іншого заробітку, проте нічого ліпшого, як торгувати на базарі, не траплялося. Вдома на допомогу чекали діти, хвора мати, і мені не довелося вибирати.

Раззак Мухаммад також працював на київському ринку.

— На квартирі, де знімала кімнату, жив пакистанець. Був він одружений з українкою, мали дитину. У його порядності я не сумнівалася, адже бачила, що дбає про сім'ю, — пригадує Марія. — Нерідко до нього навідувалися земляки, адже всі вони тримаються купи, допомагають один одному. Там я й зустріла Раззака.

Уже при першій зустрічі іноземець заявив, що хоче одружитися й залишитися жити в Україні.

— Звісно, спочатку скептично до цього поставилася. Проте Раззак був наполегливим — зачастив до нас на квартиру. Казав, як я йому сподобалася і як скрутно живеться на самоті, — з гіркотою всміхається жінка. — Поводився спокійно, виважено, тож, зрештою, між нами зав'язалася симпатія.

Помітивши прихильність жінки, пакистанець одразу запропонував шлюб.

— Довго вагалася, не знала, як воно буде. Адже в мене вже був гіркий досвід сімейного життя і я боялася обпектися вдруге. Натомість Раззак не стомлювався запевняти, що турбуватиметься і про мене, і про моїх дітей. До усього, сподобався навіть мамі, бо що-що, а підійти до людини він умів, — каже Марія. — Гарним словам повірила і я. У жовтні 2005 року нас розписали тут, у селі.

Відтоді подружжя у столиці працювало разом, а невдовзі чоловік почав натякати й на дитину. Марія зізнається, що народжувати втретє та ще й у 38 років зовсім не хотіла.

— Але він наполягав, казав, що то великий «харам», тобто гріх, — зітхає кам'янчанка. — Одне слово, невдовзі я вже носила під серцем дитя.

Залишив у холодній хаті

Зміну у ставленні чоловіка Марія відчула вже після народження донечки.

— За ті три тижні, що лежала в лікарні з ускладненнями, Раззак ні разу не навідався. З'явився лише коли виписували, — пригадує жінка. — Привіз нас із малям у село, в холодну пусту хату. У ній ми колись жили з першим чоловіком, а коли розлучилися — вона стояла пусткою. Ні дров, ні продуктів, а це ж була зимова пора! Тільки ступив на поріг — заявив, що має терміново повертатися до столиці через проблеми з роботою. Коли ж я заперечила, мовляв, як же буду з немовлям: у хаті навіть їсти немає з чого наварити, дав сто п'ятдесят гривень і поїхав.

За клопотами про малу дитину жінка невдовзі забула про прикру поведінку чоловіка. Щиро повірила, що Раззакові справді ведеться скрутно. Він телефонував мало не щодня і бідкався, що справи йдуть дедалі гірше.

— То у нього товар украли, то друзі підвели... Натомість донечкою Айшею, яку, до речі, сам і назвав, чоловік не цікавився. Запитував лише, чи записала я вже дитину, та вимагав, щоб зробила це терміново, — журиться Марія. — Після того почалися проблеми з документами. Оформленням дозволу на постійне проживання Раззака в Україні займалася я — їздила в Черкаси й обходила всі інстанції. Маленьку донну тим часом залишала на маму, я її перевезла до себе. Матуся зовсім не ходить, тож так і тримала маля цілий день на руках.

Доходило навіть до того, що опівночі, лишаючи малу вдома, жінці доводилося виходити за село на трасу й зустрічати автобус із документами, які передавав Раззак.

— Тяганина тривала десь півтора року. Увесь цей час чоловік справно до нас навідувався. Щоправда, грішми не балував. Інколи в нас не було за що й хліба купити, — зізнається Марія. — А після того, як я таки добилася для Раззака дозволу на проживання та оформила свідоцтво приватного підприємця, приїжджати він почав дедалі рідше. А потім перестав навіть телефонувати.

«Я гляділа дитину, а він шукав «справжньої» дружини»

Після того, як «мобілка» чоловіка мовчала вже тривалий час, Марія почала телефонувати київським знайомим.

— Виявилося, що на тій квартирі, де він мешкав із земляками, вже нова господиня. Раззака вона добре знала. Розповіла, що спочатку він їй проходу не давав, а тепер залицяється до подруги... У мене й ноги підкосилися, — хитає головою Марія. — Це був як грім серед ясного неба. Звісно, десь у душі я вже відчувала, що чоловік зі мною не зовсім щирий, проте навіть подумати не могла про таку підлість.

Раззак зателефонував на диво швидко. На запитання, чому не давав про себе знати, казав, що... загубив номер дружини. Усі звинувачення відкидав, мовляв, заздрісники намовляють.

— Ось тоді зрозуміла: він мене обдурює. А тому зібрала дитину й поїхала до Києва. Виявилося, Раззак усім оголосив, що розлучився, бо шлюб зі мною був фіктивним і навіть дитина не була бажана! А тепер він шукав «справжньої» дружини! — обурюється Марія. — Коли ми зустрілися, він навіть на дитину не глянув...

Невдовзі Марії зателефонувала жінка, представилася адвокатом. Запитала, коли, зрештою, та має намір подавати на розлучення й на аліменти.

— Я ж відповіла, що в мене на це немає коштів, тож якщо Раззак так хоче, мусить подавати на розлучення сам, — веде далі кам'янчанка. — Зрештою, дівчина зізналася, що насправді вона не адвокат, а наречена мого чоловіка і наразі... чекає від нього дитину.

Подружжя Мухаммад нещодавно розлучили. Раззак на слухання не з'явився, проте аліменти платить справно... по 50—100 гривень щомісяця.

— До Києва я відвезла виконавчого листа, проте знайомі розповіли, що у столиці він набрався багато боргів і вже з рік там не з'являється. Натомість у заяві, яку подав на розлучення, написав, що нині мешкає у Дніпропетровську. Їздила й туди, проте за вказаною адресою живуть батьки його нової нареченої, і спілкуватися зі мною вони не захотіли, — скрушно зітхає жінка. — Навіть не знаю, де його шукати тепер. А знайти конче потрібно. І не лише через те, що за мізерні аліменти утримувати дитину я не маю змоги. До усього, свого часу у Кам'янці взяла для Раззака кредит на п'ять тисяч гривень. Перші виплати робила з грошей, які держава давала на дитину, адже чоловік увесь час нарікав на проблеми в роботі.

Нині борг за кредитом — 10 тисяч. Марія в розпачі, каже, що не уявляє, де їй узяти такі гроші, адже сидить удома без роботи.

— Мама не ходить, дитина мала. Син Коля цього року закінчує школу. Донька Іра вже має свою сім'ю. Поїхати кудись, щоб підзаробити, ніяк не можу. Проте якщо не знайду Раззака, то нас усіх можуть і взагалі з хати вигнати, — бідкається. — Уже телефонували з банку до сільради й запитували, яка в мене хата... А найгірше те, що коли після усього пережитого почала аналізувати ситуацію, то зрозуміла, що Раззак Мухаммад — може бути вигаданим ім'ям і прізвищем. Адже одного разу, коли стосунки ще тільки ладналися, мені на очі потрапив документ з його фотографією, проте виданий на ім'я Ірсалана Ікбала. На запитання, що це і навіщо, він відповів: «То все мої справи, кохана».

Неля РАЇНА,
Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото автора.

Помітивши прихильність жінки, пакистанець одразу запропонував шлюб

Як спадкоємцям отримати пай

Після смерті родича чотири спадкоємці отримали свідоцтва про спадщину на майно покійного та сертифікат на право на земельну частку (пай) в Київській області в рівних долях. Три спадкоємці вирішили отримати земельну ділянку в натурі та оформити державний акт на право власності на земельну ділянку, а четвертий категорично відмовляється від отримання такої ділянки та оформлення державного акта.

Чи мають право три спадкоємці на підставі свідоцтв про спадщину на виділення земельної ділянки в натурі та отримання державного акта на право власності на земельну ділянку на трьох чи на кожного окремо? Який порядок оформлення документів на виділення земельної ділянки та отримання державного акта на право власності на земельну ділянку?

Юлія СІНОЗАЦЬКА.

Київ.

Відповідає заступник міністра юстиції Леонід ЄФІМЕНКО:

— Організаційні та правові засади у цій ситуації визначає Закон України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» (далі — закон).

Згідно зі статтею 2 закону правовстановлюючими документами, що посвідчують право на земельну частку (пай), є сертифікат на право на земельну частку (пай), виданий районною (міською) державною адміністрацією, свідоцтво про право на спадщину; посвідчені у встановленому законом порядку договори купівлі-продажу, дарування, міни, до яких додається сертифікат на право на земельну частку (пай); рішення суду про визнання права на земельну частку (пай).

Сертифікати є дійсними до виділення власникам земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості) земельних ділянок та видачі їм державних актів на право власності на землю.

Власники сертифікатів на право на земельну частку (пай), які виявили бажання одержати належну їм земельну частку (пай) в натурі (на місцевості), подають до відповідної сільської, селищної, міської ради чи райдержадміністрації заяву про виділення їм земельної частки (паю) в натурі (на місцевості). Земельна частка (пай) виділяється її власнику в натурі (на місцевості), як правило, однією земельною ділянкою. За бажанням власника земельної частки (паю) йому можуть бути виділені в натурі (на місцевості) дві земельні ділянки з різним складом сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сінокоси або пасовища) (частина друга та третя статті 3 закону).

Громадянам (подружжю) та іншим особам, які подали до відповідної сільської, селищної, міської ради чи районної державної адміністрації спільну заяву чи клопотання, підписані кожним із них, про виділення в натурі (на місцевості) належних їм земельних часток (паїв) єдиним масивом, виділяється одна земельна ділянка у спільну власність (частина друга статті 4 закону).

Сільські, селищні, міські ради приймають рішення щодо виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв) у межах населених пунктів, а районні державні адміністрації — за межами населених пунктів. У межах своїх повноважень вони розглядають заяви власників земельних часток (паїв) і приймають рішення щодо виділення їм в натурі земельних ділянок і видачі документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку; укладають із землевпорядними організаціями договори на виконання робіт із землеустрою щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості) та виготовлення технічної документації, яка необхідна для складання документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку, якщо такі роботи виконуються за рахунок місцевого бюджету; розглядають та погоджують проекти землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв) (стаття 5 закону).

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Поховання учасника бойових дій

Мені відмовили у наданні допомоги на поховання мого товариша. Він був самотньою людиною, і тому я поховав його за власний рахунок. Померлий був учасником бойових дій та мав багато нагород. Скажіть, чи маю я право на компенсацію?

Михайло МОРОЗ.

Рівне.

З першого липня 2009 року дозволено здійснювати безоплатне поховання усіх учасників бойових дій (для особи, яка зобов'язалася це зробити). Раніше таке право було тільки у тих, хто ховав померлих, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною: Героїв Радянського Союзу та Героїв Соціалістичної Праці, повних кавалерів ордена Слави чи ордена Трудової Слави, Героїв України та осіб, нагороджених чотирма і більше медалями «За відвагу». Між тим, існує окремий перелік категорій осіб, на поховання яких може надаватися матеріальна допомога, визначений Постановою Кабінету Міністрів №99 від 1.01.2007 року. Надання такої допомоги залежить від статусу померлого та особи, яка здійснює поховання.

Порядок проведення безоплатного поховання зазначених категорій осіб затверджено Постановою Кабміну № 1445 від 28 жовтня 2004 року. Отже, безоплатно надаються такі послуги, як організація поховання і проведення ритуалу, оформлення договору (замовлення) на організацію та проведення поховання, надання труни або урни і двох похоронних вінків з траурними стрічками, кремація, копання могили або поховання урни з прахом, доставка предметів ритуальної належності, перенесення труни з тілом, транспортні послуги (один автокатафалк та один автобус супроводження) і спорудження надгробка. Вартість таких ритуальних послуг не повинна перевищувати середню ціну на відповідні послуги, що склалися саме в цій місцевості. Усі додаткові послуги оплачуються особою, яка зобов'язалася поховати.

Порядок відшкодування витрат на здійснене поховання визначається місцевими органами виконавчої влади. Але бажано звернутися за отриманням такої компенсації протягом шести місяців після смерті людини. Відмову компенсувати понесені витрати можна оскаржити в судовому порядку або звернутися зі скаргою на ім'я голови місцевої держадміністрації.

Для отримання відшкодування витрат на поховання потрібно подати до Управління праці та соціального захисту населення місцевої державної адміністрації такі основні документи:

* копію свідоцтва про смерть;
* копію паспорта особи, яка здійснила поховання;
* копію посвідчення, що підтверджує належність померлого до зазначеної категорії;
* документи, що підтверджують вартість ритуальних послуг;
* копію свідоцтва про поховання, що засвідчує відомості про особу, яка здійснила поховання;
* заяву встановленого зразка.

Ірина НАЗАРЧУК, юрист.

Мій кредит — твоя квартира

У минулому році я взяв кредит. У заставу було передано квартиру мого брата. Чи може він пред'явити до мене якісь претензії, якщо я не сплачуватиму за кредитом?

Василь ЗАЄЦЬ.

Волинська область.

Судячи з листа, під час отримання кредиту ваш брат виступив майновим поручителем.

Майновий поручитель — це особа, що передає у заставу своє майно в забезпечення зобов'язань іншої особи. Відповідно до ст. 11 Закону «Про іпотеку» майновий поручитель (ваш брат) несе відповідальність перед банком за невиконання боржником (вами) основного зобов'язання у межах вартості предмета іпотеки. В такому випадку у разі порушення вами зобов'язання (якщо ви перестанете виплачувати кредит), забезпеченого заставою, банк має право звернути стягнення на предмет застави, за рахунок якого будуть задоволені вимоги банку. В такому разі майновий поручитель набуває права кредитора за основним зобов'язанням. Отже, якщо банк зверне стягнення на заставлену квартиру, то ваш брат матиме право стягнути з вас суму, яку ви заборгували банку і яка була сплачена за рахунок проданої квартири.

Тобто брат зможе позиватися з вами після того, як банк стягне суму вашої заборгованості по кредиту за рахунок застави.

Ігор САНДУГЕЙ, юрист.

Раз платіжка, два платіжка

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Викликавши сантехніка з ЖЕКу додому, я була вражена його «готовністю прийти на допомогу у скрутну хвилину». Оглянувши трубу, що текла, він спокійно повідомив, що її треба лагодити, бо щомиті можу затопити сусідів, робота його коштуватиме певну (немаленьку) суму, а якщо мене це не влаштовує — ще раз маю звертатися до ЖЕКу, і цей самий сантехнік усе полагодить безплатно, але протягом двох тижнів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Схожі випадки з різноманітних питань трапляються і з іншими мешканцями багатоквартирних будинків: то не вивозять сміття, то не прибирають двір або під'їзд, то ліфт не працює... Постає запитання: за що ми платимо ЖЕКу?!

Валентина СТЕПАНЕНКО.

Чернігів.

Постановою Кабміну № 529 від 20.05.2009 року затверджено Порядок формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій. Тарифи розраховуються за кожним будинком окремо, залежно від кількості запланованих для фактичного надання послуг. При цьому враховується забезпечення належного санітарно-гігієнічного, протипожежного, технічного стану будинків, споруд та прибудинкових територій. Розрахунки повинні повідомлятися споживачам послуг шляхом проведення громадських слухань окремо для мешканців кожного будинку. ЖЕК може зменшити перелік послуг, якщо строком до 30 днів від дати проведення таких слухань отримає відповідно оформлене письмове рішення власників квартир. В такому разі тарифи мають бути перераховані, а з власниками квартир укладається договір про надання послуг.

Типовий перелік послуг, які враховують при формуванні тарифу за житлово-комунальні послуги:

— прибирання сходових майданчиків;
— прибирання прибудинкової території;
— прибирання і вивезення снігу та посипання протиожеледними сумішами;
— вивезення побутових відходів;
— прибирання підвалів, технічних поверхів та покрівлі;
— технічне обслуговування ліфтів;
— обслуговування диспетчеризації;
— обслуговування внутрібудинкових систем (водо- та теплопостачання, водовідведення, каналізація);
— дератизація;
— дезінсекція;
— обслуговування димовентиляційних каналів;
— обслуговування та ремонт систем протипожежної автоматики і димовидалення;
— обслуговування електроплит;
— поточний ремонт;
— поливання дворів;
— експлуатація номерних знаків;
— освітлення місць загального користування і підвалів;
— електропостачання ліфтів;
— періодична перевірка, обслуговування і ремонт квартирних засобів обліку води та теплової енергії, у тому числі їх демонтаж, транспортування та монтаж після перевірки.

Примірний перелік послуг з утримання будинків, прибудинкових територій та їх ремонту, затверджений наказом № 150 Держжитлокомунгоспу від 10.08.2004 року, конкретизує ці послуги. Отже, приміром, до послуг, які мають надаватися, входить і заміна лампочок у під'їздах, і засклення вікон, і усунення протікання в трубопроводах, і ще ціла низка інших ремонтних робіт. Залишається зовсім дрібниця — змусити працівників ЖЕКів справді надавати якісні послуги, за які ми платимо щомісяця.

Ірина ГОРДІЮК, юрист.

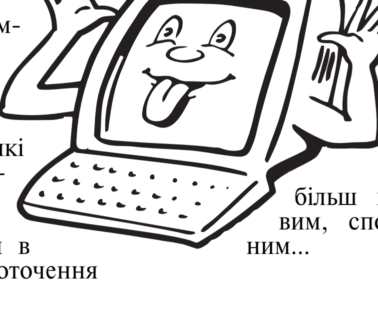
Що таке...
Віртуальна реальність

Термін «віртуальність» уперше з'явився в XVII сторіччі в розробках класичної механіки як позначення математичного експерименту, обмеженого об'єктивною реальністю, зокрема накладеними зовнішніми обмеженнями і зв'язками. А власне формулювання «віртуальної реальності» (англ. Virtual reality) зустрічається вже в XIX сторіччі.

Віртуальна реальність — це високорозвинена форма комп'ютерного моделювання, яка дає змогу користувачеві зануритись у штучний світ і безпосередньо діяти в ньому за допомогою спеціальних сенсорних пристроїв, які пов'язують його рухи з аудіовізуальними ефектами. При цьому зорові, слухові, дотикові і моторні відчуття користувача замінюються їх імітацією, що її генерує комп'ютер.

Комп'ютерні системи забезпечують візуальні і звукові ефекти, які занурюють користувача в уявне оточення на моніторі. Породжені комп'ютером образи й звуки дають відчуття реальності. Користувач взаємодіє зі штучним світом за допомогою різноманітних сенсорів — наприклад, шолома і рукавичок, які пов'язують його рухи і аудіовізуальні ефекти.

Характерними ознаками віртуальної реальності є: моделювання в реальному масштабі часу, імітація оточення з високим ступенем реалізму, можливість впливати на оточення і мати при цьому зворотний зв'язок. У віртуальній реальності можливі комунікації не лише з іншими людьми, а й із віртуальними — штучними — персонажами.

До речі, армія комп'ютерних геніїв і надалі працює над тим, щоб ефект від віртуальної реальності зробити ще більш вражаючим, захоплюючим, спокусливим — реальним...

Пояснювала Вікіпедія.

ОГОЛОШЕННЯ

Річард вірне серце

ПРИГОДИ

Цей пес насправді дуже розумний. Його господар полтавець Володимир Сєров не натішиться улюбленцем — лабрадором Річардом — і може розповідати про нього годинами. Однак пригода, яка трапилася цими днями, зробила Річарда справжнім героєм.

...Тієї ночі Володимир прокинувся зненацька, зачувши звук автосигналізації у дворі багатоповерхівки, де він мешкає. Чоловік вийшов на балкон і помітив, що біля одного з легковиків, необачно залишених господарями «ночувати» на вулиці, вже орудує невідомий... Своїм криком Володимир сполохав грабіжника, але тут же подумав, що навряд чи той «заспокоїться» і, певне, піде шукати жертву в іншому дворі.

— Промайнула думка: варто викликати міліцію. Але потім я прикинув, що доки правоохоронці прибудуть на місце, злочинця знайти буде важко. Тому й вирішив одразу наздогнати його, — пригадує Володимир.

Нашвидкуруч одягнувшись, господар разом зі своїм вірним другом Річардом вирушив на вулицю, пам'ятаючи напрямок, у якому побіг злочинець... А далі, як то кажуть, за справу взявся пес. Помітивши, що його переслідують, злочинець спробував утекти, а в критичний для себе момент зупинився і вихопив ножа... Зробив «паузу» і Річард, чекаючи, доки підбіжить господар, адже без команди він не має звички кидатися на людей. Володимир запропонував злочинцю «здатися». Однак той, схоже, все ще розраховував оборонятися. А даремно! Після команди «Фас!» Річарду знадобилося буквально кілька секунд, аби обеззброїти зловмисника і повалити його на землю. Там, на снігу, його «тепленьким» і взяли правоохоронці, які прибули за викликом Володимира.

Пізніше з'ясувалося, що злодій — 17-річний полтавець — ночами «полював» на речі, залишені в салоні автовласниками, та зламував логотипи престижних іномарок, які потім «заганяв» на авторинку за 20—30 гривень.

Цими днями Володимира та його Річарда вшанували в Київському РВ міліції Полтави: господаря нагородили Почесною грамотою, а його вихованця — мішком собачого корму та спеціальною відзнакою, що засвідчує участь собаки у затриманні злочинця.

...До речі, за останній місяць це вже другий подібний випадок, коли героєм «кримінального сюжету» став собака. Кілька тижнів тому зловмисники серед ночі хотіли пограбувати в Полтаві жителя Австрії. Той теж виявився не з полохливого десятка, однак впоратися з двома грабіжниками йому було надто важко. На щастя, в критичну ситуацію вчасно втрутився... настоятель Свято-Пантелеймонівського храму Григорій Кислий, який саме вийшов вигулювати свого собаку. Так утрьох вони й затримали двох грабіжників. І теж були відзначені грамотами Головного управління МВС України у Полтавській області, а також грошовими преміями.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

На знімках: Володимир Сєров зі своїм Річардом; начальник ГУ МВС України в Полтавській області Михайло Цимбалюк вручає відзнаку священику Григорію Кислому.

Фото ЦГС ГУ МВС України в Полтавській області.

«Школа лідерів» очікує амбітних

В Івано-Франківську стартує молодіжний проект «Школа лідерів». Вона працюватиме щосереди до 28 квітня. Як зазначив голова молодіжної адміністрації області Володимир Олійник, метою цьогорічної «Школи» є пошук молодих перспективних людей, котрі готові спробувати себе у громадській діяльності, політиці, бізнесі. Пріоритетом цього сезону визначено «закладення фундаменту для виховання лідерів сіл». Координатор проекту Ірина Рибчанська запрошує до участі у проекті «активних, розумних, амбітних людей, які прагнуть отримати грунтовні знання з теорії лідерства та практичні навички командоутворення, комунікації, стратегічного планування, реалізації проектів».

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Соціальна відповідальність бізнесу: перевірка кризою

У сучасних складних економічних умовах ВАТ «Вугільна компанія «Шахта «Красноармійська-Західна №1» зберігає всі соціальні зобов'язання і не планує скорочень та закриття виробництва. Робота на людину, духовне важливіше за матеріальне, зниження аварійності, профілактика травматизму, запобігання порушень правил ТБ, професійне навчання — пріоритети сьогодення. Побудовано Свято-Покрово-Нікольский храм. Гірники бажають називати своє підприємство шахтоуправління «Покровське».

Мабуть, жодне з вугільнодобувних підприємств не тільки Донбасу, а й України не забезпечено такою надпотужною технікою та сучасними технологіями, як «Красноармійська-Західна №1». Новітні технології впевнено й незворотно витискають важку фізичну працю. Загалом у 2009 році на підприємство було завезено основного обладнання на суму майже 330 млн. грн., ще 36 млн. грн. було витрачено на придбання засобів індивідуального захисту. Нові машини й механізми керуються за допомогою найскладніших автоматизованих електронних систем. Але все-таки своєю головною цінністю компанія вважає не суперсучасне дороге обладнання, а простого працівника.

— Звичайно, перебої у світовій економіці відбилися і на Вугільній компанії, — **розповідає Олександр Іванович Скляр, голова профспілкового комітету компанії**. — Але навіть сьогодні, в непростих фінансово-економічних умовах, ми намагаємося зберегти соціально орієнтовану політику підприємства. Регулярно укладається тристоронній колективний договір, і всі його умови беззаперечно виконуються. Важливою складовою соціального пакета залишається матеріальна допомога. І статус працівника тут ролі не грає: матеріальна допомога за певними, звичайно ж, критеріями надається усім. Налагоджено відпочинок та лікування в оздоровчих установах, улітку — відпочинок дітей у таборах. Протягом 2009 року в санаторіях Чорноморського та Азовського узбережжя оздоровилися понад 800 родин. Під час літніх канікул у дитячих оздоровчих комплексах України відпочили 700 дітлахів.

У Вугільній компанії здійснюються проекти, спрямовані на підтримку ветеранів шахтарської праці.

Допомогти кожному зрости духовно покликана православна громада, яка створена на підприємстві. В шахтарському храмі щодня відбуваються божественні літургії, молебень на початок робочого тижня і дня, а у виробничих загадовних звучить молитовне правило, освячуючи Божою благодаттю виробничий процес.

У багатотисячному колективі шахтарів більше п'яти тисяч дітей, з них майже три тисячі — школярі. Для них відкриті й успішно працюють соціальні структурні підрозділи компанії. У кожному з них є все, щоб було цікаво та весело. В Палаці культури працюють 20 гуртків, у тому числі три зразкові, які відвідують майже 700 дітей та 300 дорослих. Ще 400 дітей та 30 дорослих (група здоров'я) займаються у гуртках та студіях дитячо-юнацького центру «Надія». На базі Дитячого методичного центру християнської православної освіти створено можливість творчого розвитку дітей-інвалідів удома. Новацією у роботі закладу стала студія «Кроха» для малят до двох років, у яку вони ходять разом із батьками, бабусями та дідусями.

Для працівників Вугільної компанії створені всі умови, щоб бути здоровими, займатися спортом. Для фізичного удосконалення на базі ЗШ №10 відкрито ФСК «Олімпійський», який уже давно є центром розвитку спорту в Донецькій області. Протягом усього року на його майданчиках проводяться змагання з різних дисциплін. Діти й працівники Вугільної компанії можуть відпочити й зміцнити своє здоров'я у 29 групах за десятьма видами спорту.

З особливою теплотою піклуються на шахті про дитячі садки «Золота рибка» і «Голубок», у яких виховуються 400 хлопчиків та дівчаток. На утримання однієї дитини підприємство витрачає більш як тисячу гривень на місяць, а батьківський внесок становить лише 100 гривень.

Компанія регулярно проводить зі школами й профільними освітніми закладами спільні заходи, екскурсії, організує виробничу практику для студентів. Улітку серед старшокласників формуються трудові загони — в 2009 році в них взяли участь понад 150 підлітків.

Розв'язуючи величезну кількість соціальних задач як для своїх співробітників, так і для мешканців регіону Вугільна компанія на конкретних прикладах показує, що можна й потрібно дбати не тільки про виробничо-економічне благополуччя, а й про кожного працівника.

«Від благополуччя Вугільної компанії — до благополуччя кожної родини» — такий принцип роботи трудового колективу «Красноармійської-Західної». Цю просту істину люди добре розуміють, а тому й працюють із максимальною віддачею. Сьогодні копальня впевнено дивиться у майбутнє, ставить і вирішує завдання, які повною мірою відповідають її статусу й потенціалу. Це, безумовно, сприяє формуванню стабільної соціальної атмосфери в багатотисячному колективі шахти.

Ірина КОСТРОВА.

Фото надане «Шахтою «Красноармійська-Західна №1».

Ігор Саунін, гірничий майстер ділянки підготовчих робіт №4:

— У 2000 році я влаштувався на шахту «Красноармійська-Західна №1». Спочатку прохідником у бригаду П. Семикіна, згодом — гірничим майстром на ділянку ПР-4. Є робота, родина, підростає донька. Турбувало одне — відсутність власного житла. Зібрати необхідну суму, щоб купити квартиру, ніяк не виходило. Здійснити мрію нам допомогла шахта. Я отримав безвідсоткову позику на придбання житла. А зовсім недавно сталася ще одна дуже приємна подія: в урочистій обстановці на сцені Палацу культури я отримав сертифікат на часткове погашення боргу.

Наталя Стародубцева, прибиральниця приміщення ділянки «Їдальня №12»:

— Ніколи не можна впадати у відчай, не можна здаватися. У цьому я переконалася, звернувшись по допомогу в благодійний фонд «Надія». Моїй доньці оплатили дорогу операцію, після якої їй одразу стало краще. Купили дорогі ліки, а влітку кілька років поспіль надавали путівки в пансіонати Чорного та Азовського морів. Велике спасибі та низький уклін гірникам Вугільної компанії, працівникам фонду за небайдуже ставлення до моєї родини. За ту віру й надію, що вони мені подарували.

Після команди «Фас!» Річарду знадобилося буквально кілька секунд, аби обеззброїти зловмисника

СПОРТ

№ 32 (4782) ВІВТОРОК, 23 ЛЮТОГО 2010

Сьогодні на більшій частині території України опадів не очікується, лише в західних областях місцями невеликий мокрий сніг, на дорогах ожеледиця. Нічна температура переважно становитиме 2—8° , на сході до 10° морозу, на крайньому півдні та Закарпатті близько 0°. Вдень термометри покажуть 0—5° тепла, на північному сході місцями 1—3° морозу, на півдні та Закарпатті 4—10° тепла. На Київщині також переважно сухо. Стовпчики термометра вночі покажуть 3—8° морозу, вдень 0—4° тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 23 ЛЮТОГО

■ **1903.** У Відні вийшло перше повне видання Біблії українською мовою. ■ **1905.** У Києві тривав страйк службовців управління Південно-Західних залізниць. ■ **1925.** В Одесі народилась Єлизавета Чавдар, співачка. У 1948-68 солістка Київської опери. ■ **1942.** Розпочала роботу радіостанція «Голос Америки». ■ **1945.** Не стало російського письменника Олексія Толстого («Ходіння по муках», «Гіперболоїд інженера Гаріна», «Пригоди Буратіно» та ін.). ■ **1959.** У Страсбурзі відкрилась перша сесія Європейського суду з прав людини.

У Львові роботи поновлюються

Футбол. На львівський стадіон до Євро-2012 привезуть обладнання для спорудження трибун. Про це інформує прес-служба ЛОДА. Обладнання, виготовлене німецькою фірмою, використають під будівництво південної і східної трибун стадіону.

Нині на будівельному майданчику здійснюється бетонування каркасу північної трибуни майбутнього стадіону. Як відомо, 25 лютого має відновитися повноцінна робота зі спорудження стадіону до Євро-2012 у Львові.

Галліані збирається до Турина?

Сенсаційне повідомлення надійшло з Італії. Віце-президент «Мілана» Адріано Галліані, котрий працює в клубі з 1986 року, має намір поміняти місце роботи. А конкретніше — перейти на роботу до ... «Ювентуса», інформує «Іль ріформіста».

Останнім часом відносини Галліані з власником міланського клубу Сільвіо Берлусконі серйозно зіпсувалися після того, як останній розкритикував рішення віце-президента придбати в «Інтера» бразильського півоборонця Амантіно Мансіні. Натомість боси «Ювентуса», реагуючи на невдалий сезон, найближчим часом планують змінити керівний склад клубу. І Галліані може незабаром прийняти пропозицію чорно-білих.

Турнірна хроніка

Футбол. Контрольні матчі. **«Дебрецен» (Угорщина) — «Закарпаття» (Україна, Ужгород). 0:1. Гол:** Платонов, 27.

Угорська команда — учасниця групового турніру Ліги чемпіонів — іде другою в національному чемпіонаті.

Арсенал» (Україна, Київ) — «Ягеллонія» (Польща, Белосток). 2:0. Голи: Євсеєв, Мазілу.

Суперник киян перебуває на десятому місці в польському чемпіонаті.

«Ворскла» (Україна, Полтава) — «Шахтар» (Казахстан, Караганда). 2:1. Голи: Чичиков, 60, Главіна, 77 — Белдінов, 79. **«Ворскла»:** Чуваєв, Громов, Медведєв, Пєсков, Вовкодав, Чичиков, Деспотовскі, Момот, Главіна, Сачко, Тимченко.

Карагандинці — бронзові призери чемпіонату прем'єр-ліги Казахстану.

Хокей. Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. «Динамо-Юніорс» (Рига) — «Сокіл» (Київ). 1:3 (0:1, 1:1, 0:1). «Металургс» (Ліепая) — «Сокіл». 0:3 (0:2, 0:1, 0:0).

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. «Політехніка-Галичина» (Львів) — «Азовмаш» (Маріуполь). 63:75 (12:19, 19:21, 16:18, 16:17) «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Миколаїв». 90:83 (14:16, 25:14, 30:25, 21:28). «Кривбас-баскет» (Кривий Ріг) — «Одеса». 83:72 (18:12, 25:22, 19:20, 21:18).

Табло Олімпіади. 19—21 лютого

Скелетон. Чоловіки. 1. Джон Монтгомері (Канада) — 3.29,73; 2. Мартінс Дукурс (Латвія) — +0,07; 3. Олександр Третьяков (Росія) — +1,02. **Жінки. 1. Амі Вільямс (Велика Британія) — 3:35.64;** 2. Керстін Жимковяк (Німеччина) — +0.56; 3. Аня Губер (Німеччина) — +0.72.

Оксана Хвостенко.

Лижі. Дуатлон. Перегони переслідування. **Жінки.** 7,5+7,5 км. **1. Маріт Бьорген (Норвегія) — 39:58.1;** 2. Анна Гааг (Швеція) — +8.9; 3. Юстина Ковальчик (Польща) — +9.3... **14. Валентина Шевченко (Україна) — +2:00.6. Чоловіки. 15+15 км. 1. Маркус Геллнер (Швеція) — 1:15:11.4;** 2. Тобіас Ангерер (Німеччина) — +2.1; 3. Йоган Оллсон (Швеція) +2.8.

Гірськолижний спорт. Супергігант. **Чоловіки. 1. Аксель Лунд Свіндал (Норвегія) — 1:30.34;** 2. Бод Міллер (США) — +0.28; 3. Ендрю Вайбрехт (США) — +0.31. **Жінки. 1. Андреа Фішбахер (Австрія) — 1:20.14;** 2. Тіна Мазе (Словенія) — +0.49; 3. Ліндсі Вонн (США) — +0.74... **34. Анастасія Скрябіна (Україна) — +8.46.** Суперкомбінація. **Чоловіки. 1. Боде Міллер (США) — 2:44.92;** 2. Івіца Костелич (Хорватія) — +0.33; 3. Сілван Цурбріггген (Швейцарія) — +0.40.

Біатлон. Мас-старт. **Чоловіки.** 15 км. **1. Євгєн Устюгов (Росія) —35:35.7 (0+0+0+0);** 2. Мартін Фуркад (Франція) — +10.5 (2+0+0+1); 3. Павол Гурайт (Словаччина) — +16.6 (0+0+0+0)... **21. Сергій Седнєв (Україна) — +1:27.1 (0+0+2+0)... 26. Андрій Дериземля (Україна) — +2:08.2 (0+2+3+0). Жінки.** 12,5 км. **1. Магдалена Нойнер (Німеччина) — 35:19.6 (1+0+1+0);** 2. Ольга Зайцева (Росія) — +5.5 (0+0+1+0); 3. Сімона Хаусвальд (Німеччина) — +7.3 (0+0+2+0)... **12. Олена Підгрушна (Україна) — +1:03.2 (1+0+0+1)... 19. Валя Семеренко (Україна) — +1:52.9 (0+2+1+0)... 29. Оксана Хвостенко (Україна) — +3:51.4 (0+2+1+0).**

Ковзани. 1 500 м. **Чоловіки. 1. Марк Тайтерт (Нідерланди) — 1:45.57;** 2. Шейні Девіс (США) — +0.53; 3. Гавард Бокко (Норвегія) — +0.56. **Жінки. 1. Ірен Вюст (Нідерланди) — 1:56.89;** 2. Крістіна Гроувз (Канада) — +0.25; 3. Мартіна Саблікова (Чехія) — +1.07.

Фрістайл. Чоловіки. Скі-крос. **1. Міхаель Шмід (Швейцарія).** 2. Андреас Матт (Австрія). 3. Еудун Гренволль (Норвегія).

Шорт-трек. Жінки. 1 500 м. **1. Янг Чжоу (Китай) — 2.16,993;** 2. Юн Б'юл Лі (Корея) — 2.17,849: 3. Сеунг Гі Парк (Корея) — 2.17,927. **Чоловіки.** 1 000 м. **1. Джунг Су Лі (Корея) — 1.23,747;** 2. Го Сук Лі (Корея) — 1.23,801 3. Аполло Антон Оно (США) — 1.24,128.

Бобслей. Чоловіки. Двійки. **1. Андре Ланге/Кевін Куске (Німеччина-1) — 3:26.65;** 2. Томас Флоршутц/Ріхард Аджей (Німеччина-2) — +0.22; 3. Олександр Зубков/Олексій Воєвода (Росія-1) — +0.86.

Марк Тайтерт.

Фото Макса ШРЕДЕРА (УНІАН).

Невдале «полювання»

Знову наші біатлоністи — головна надія на медаль — залишилися за межею призерів. «Полювання» на лижах цього разу не вдалося в обох наших команд. І залишається остання надія — естафети.

Старший тренер національної жіночої команди України з біатлону Григорій Шамрай розповів про значимість гонки із масовим стартом для наших біатлоністок: «Як досвід боротьби цей старт був надзвичайно важливим для наших молодих спортсменок: це зміцнення їхнього бойового духу, крок на одну сходинку вище. Сьогодні нашим дівчатам бракує психологічної стійкості, а вона тільки на таких змаганнях здобувається. Стосовно призового місця, гадаю, нам поки що не вистачає везіння. Сподіваюсь, воно буде на нашому боці під час естафети».

Відбувся перепеляком?

Стрибун з трампліна Віталій Шумбарець потрапив до лікарні після падіння на тренуванні у Вістлері. За словами представників оргкомітету Ігор, у спортсмена немає серйозних пошкоджень.

Втративши орієнтацію у повітрі після стрибка з високого трампліна (К-125) і вдарившись обличчям, українець на якийсь час знепритомнів. До лікарні його доправили вертольотом. Найближчі 4—5 днів Шумбарець проведе у стаціонарному відділенні шпиталю, щоб запобігти виникненню будь-яких ускладнень.

Головна тривога Канади

Якщо збірна господарів Олімпіади не вийде до фіналу хокейного турніру, то це, можете не сумніватися, прирівнюватиметься до національної катастрофи. Але вірогідність такого досить висока. Збірна Канади в останньому матчі групового турніру поступилася хокеїстам США (3:5). Для виходу до чвертьфіналу канадцям треба здолати у матчі кваліфікації Німеччину. Та навіть у разі успіху легше не стане. Адже у поєдинку 1/4 фіналу доведеться помірятися силами з Росією. Отже, є великі шанси на повторення історії Ігор-2006 у Турині, де у чвертьфіналі зійшлися саме збірні Росії й Канади.

Росіяни вийшли з групового турніру напряму, посівши перше місце. Вони перемогли команду Чехії (4:2). Хоча, заради справедливості, варто зазначити, що шанси на успіх мали і чехи. «Росіяни грали добре, але матч був рівним, — цитує налаштована чеської збірної Мартина Гавлата офіційний сайт ІІХФ. — У нас були моменти, але ми закинули недостатньо шайб для перемоги — у цьому і є різниця між обома командами».

ФОТОФАКТ

Футзал. Вінниця. Завершилася V відкрита першість Повітряних Сил ЗС України на кубок газети «Крила України». Цей турнір ще й приурочили до Дня захисника Вітчизни. Десять команд, котрі представляли військові гарнізони, окремі частини і спортивні клуби з Вінниччини «Спартак» і «Динамо», боролися за приз. У вирішальному матчі команда «Динамо» перемогла спортовців Гайсинського навчального авіаційного центру Повітряних Сил ЗС України.

Фото Олександра ЛАПІНА (Укрінформ).

От тобі й маєш...

Тренер збірної України з футболу Мирон Маркевич **(на знімку)** не зміг потрапити на контрольний матч львівських «Карпат» і російського клубу «Москва» у Туреччині. От тобі й маєш! Спершу і не повірилося, що це сталося насправді. Цікаво, чи подібне траплялося колись із наставником головної команди якоїсь іншої країни?

А події розгорталися так: турецькі охоронці, з'ясувавши особи відвідувачів бази, де проходив контрольний матч, шлагбаум не підняли. Виявилося, «Карпати» заборонили пропускати на гру Маркевича, так само як і решту працівників харківського клубу. При цьому представники російських і балтійських команд проходили через пропускний пункт вільно.

— Збирався подивитися гру львівського клубу як тренер збірної, -сказав Мирон Богданович представникам ЗМІ. — Але, на жаль, мені це зробити не вдалося. Зрозуміло, що і як тренеру «Металіста» мені було цікаво поглянути на суперників по національному чемпіонату. І в цьому немає нічого протиприродного — перехресне відвідування контрольних поєдинків є нормальною практикою для зборів. Тим більше що львів'яни були присутні на всіх чотирьох матчах нашого клубу в Туреччині. Наприклад, на останньому спарингу з «Крильями Совєтов» побували і тренер «Карпат», і капітан львівської команди.

Фото з архіву «Голосу України».

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 16308

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4 820094 010015 >